

ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพ
ของการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

พฤษภาคม 2566

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

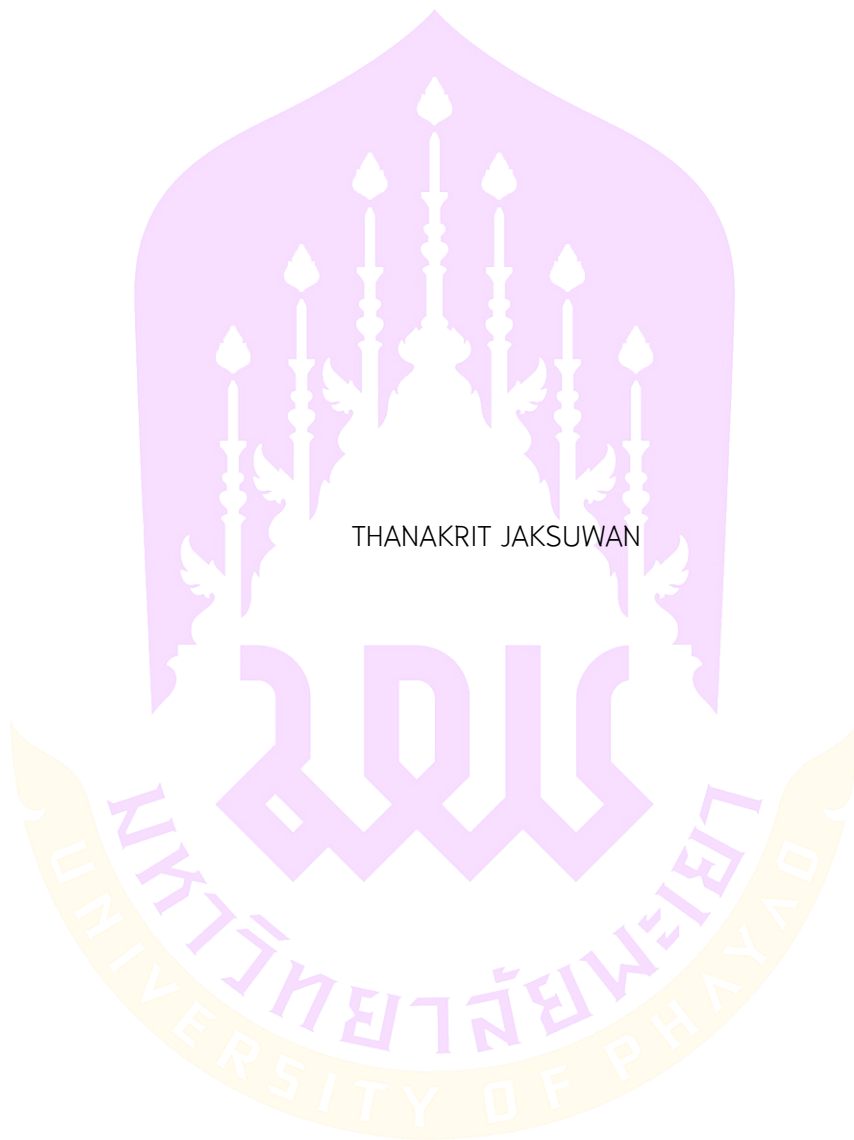
ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผล
ของการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย

ธนกฤต จักรสุวรรณ

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
พฤษภาคม 2566
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

THE RELATIONSHIP BETWEEN THE DIGITAL SKILLS OF SCHOOL ADMINISTRATORS AND
THE EFFECTIVENESS OF SCHOOL ADMINISTRATION UNDER THE SECONDARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE CHIANG RAI

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment
of the Requirements for the Master of Education Degree
in Educational Administration

May 2023

Copyright 2023 by University of Phayao

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

เรื่อง

ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพ

ของการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษามัชฌมศึกษาเชียงราย

ของ ธนกฤต จักรสุวรรณ

ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ของมหาวิทยาลัยพะเยา

..... ประธานกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

(รองศาสตราจารย์ ดร. จิติมา วรณศรี)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชิตาวัลย์ อุ่นทอง)

..... อาจารย์บัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา

(ดร. นริศรา เสือคล้าย)

..... คณบดีวิทยาลัยการศึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร. รักษ์ิต สุทธิพงษ์)

- เรื่อง:** ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย
- ผู้ศึกษาค้นคว้า:** ธนภฤต จักรสุวรรณ์, การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง: กศ.ม. (การบริหารการศึกษา), มหาวิทยาลัยพะเยา, 2565
- อาจารย์ที่ปรึกษา:** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ธิดาวัลย์ อุ๋นกอง
- คำสำคัญ:** การบริหารการศึกษา, ทักษะดิจิทัล, ประสิทธิภาพของการบริหารสถานศึกษา

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา 2) เพื่อศึกษาประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา และ 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครู ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย สหวิทยาเขตริมกก จำนวน 320 คน ได้มาจากการกำหนดกลุ่มตัวอย่างจากตารางของเครจซี่และมอร์แกน จากนั้นใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือ (IOC) ระหว่าง 0.33-1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟาที่ระดับ 0.99 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ การหาค่าร้อยละ การหาค่าเฉลี่ย การหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) ผลการวิจัย พบว่า 1) ทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยทักษะที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ทักษะการสืบค้น ร่องลงมา คือ ทักษะการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ และทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ตามลำดับ ส่วนทักษะที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ทักษะการสร้างนวัตกรรม 2) ประสิทธิภาพของสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยประสิทธิผลของสถานศึกษาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านคุณภาพครู ร่องลงมา คือ ด้านคุณภาพสถานศึกษา และด้านคุณภาพการบริหาร ตามลำดับ ส่วนประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษาที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านคุณภาพผู้เรียน 3) ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

Title: THE RELATIONSHIP BETWEEN THE DIGITAL SKILLS OF SCHOOL ADMINISTRATORS AND THE EFFECTIVENESS OF SCHOOL ADMINISTRATION UNDER THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE CHIANG RAI

Author: Thanakrit Jaksuwan, Independent Study: M.Ed. (Educational Administration), University of Phayao, 2022

Advisor: Assistant Professor Dr. Thidawan Unkong

Keywords: Educational Administration, Digital Skills, School Effectiveness

ABSTRACT

The purposes of this research were 1) to study the digital skills of school administrators. 2) to study the effectiveness of school administration of school administrators. And 3) to study the relationship between the digital skills of school administrators and the effectiveness of school administration. Under the Secondary Educational Service Area Office Chiang Rai. The samples used in this research were administrators and teachers in secondary schools under the Secondary Educational Service Area Office Chiang Rai, Rimkok Campus, 320 people were drawn from the sample group from Krejcie and Morgan's table. Once the sample size was obtained, a multi-stage random sampling method was used. The research was a 5-point scaled questionnaire with an index of instrument consistency (IOC) of 0.33–1.00 and a confidence coefficient of alpha at the level of 0.99. Statistics used in data analysis were frequency distribution. Finding Percentages averaging Finding the Standard Deviation and Pearson's correlation analysis (Pearson Product Moment Correlation). The results of the research showed that: 1) The digital skills of school administrators overall and each aspect was at a high level. The skills with the highest average value were search skills, followed by systematic work skills. and skills for comprehension and use of digital technology, respectively. The skills with the lowest average were innovation skills. 2) The school effectiveness under the overall and each aspect was at a high level. The effectiveness of educational institutions with the highest average values was teacher quality, followed by educational institution quality. and administrative quality, respectively. 3) The relationship between digital skills of school administrators and school effectiveness. Under the Secondary Educational Service Area Office Chiang Rai have a high level of positive correlation statistically significant at the .01 level.

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี ด้วยความกรุณาของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธิดาวัลย์ อุ๋นกอง อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ที่ได้ให้คำปรึกษา แนะนำ ให้ความช่วยเหลือ ตรวจสอบ ปรับปรุง แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างยิ่ง จนทำให้การวิจัยในครั้งนี้สำเร็จไปด้วยดี

ขอขอบพระคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ซึ่งปรากฏนามในการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ฉบับนี้ที่ได้กรุณาเสียสละเวลาอันมีค่า ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงในด้านเนื้อหา ความเหมาะสม ความชัดเจน และความถูกต้องของการใช้ภาษาของเครื่องมือ รวมทั้ง ข้อเสนอแนะต่าง ๆ แก่ผู้วิจัย และขอขอบพระคุณคณาจารย์เจ้าของตำราทุกท่านที่ได้นำมาอ้างอิง

ขอขอบคุณ ผู้บริหารและครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเชียงราย ที่ให้ความร่วมมือและอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขอขอบพระคุณ นายณรงค์ คุร์พีพัฒน์ อดีตผู้อำนวยการโรงเรียนดำรงราษฎร์ สงเคราะห์ ว่าที่ร้อยโทณัฐริชต์ ใหญ่ผา ผู้อำนวยการโรงเรียนดำรงราษฎร์สงเคราะห์ ที่ให้โอกาสในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา เพื่อพัฒนาตนเอง

ขอขอบคุณ เพื่อนนิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยการศึกษามหาวิทยาลัยพะเยาทุกท่านที่ได้ให้คำแนะนำที่ดีเสมอมา

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาแด่ผู้มีพระคุณ ประกอบด้วย บิดา มารดา เป็นปฐมบูชา ครู อาจารย์ ทุกท่านที่ประสิทธิประสาทวิชาความรู้อันเป็นพื้นฐานให้ผู้วิจัยได้ทำงานการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจนสำเร็จ

ธนกฤต จักรสุวรรณ

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	6
สมมติฐานของการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	10
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	13
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับทักษะดิจิทัล.....	21
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษา.....	45
ข้อมูลพื้นฐานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงใหม่.....	66
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	69
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	73
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	75

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	75
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	77
การเก็บรวบรวมข้อมูล	79
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้.....	80
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	84
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	84
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย	86
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย	93
ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผล ของการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย	101
บทที่ 5 บทสรุป.....	104
สรุปผลการวิจัย	104
อภิปรายผลการวิจัย	109
ข้อเสนอแนะ.....	114
บรรณานุกรม	117
ภาคผนวก	127
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง.....	128
ภาคผนวก ข แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	129
ภาคผนวก ค ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือ (IOC)	142
ภาคผนวก ง รายชื่อสถานศึกษาที่เก็บข้อมูลการวิจัย	155
ประวัติผู้วิจัย	157

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 แสดงการสังเคราะห์ทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา	37
ตาราง 2 แสดงการสังเคราะห์ประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา	62
ตาราง 3 แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	84
ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย	86
ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย ด้านทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อยกระดับศักยภาพองค์กร	87
ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับทักษะดิจิทัลของผู้บริหาร สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย ด้านทักษะการสืบค้น	88
ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับทักษะดิจิทัลของผู้บริหาร สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย ด้านทักษะการสร้าง นวัตกรรม	89
ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับทักษะดิจิทัลของผู้บริหาร สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย ด้านทักษะความเข้าใจ และใช้เทคโนโลยีดิจิทัล	90
ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับทักษะดิจิทัลของผู้บริหาร สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย ด้านทักษะการ ปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ	91
ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับประสิทธิผลของการบริหาร สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย	93
ตาราง 11 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับประสิทธิผลของการบริหาร สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย ด้านคุณภาพผู้เรียน	93

ตาราง 12 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับประสิทธิผลของการบริหาร สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย ด้านคุณภาพครู	96
ตาราง 13 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับประสิทธิผลของการบริหาร สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย ด้านคุณภาพการ บริหาร	98
ตาราง 14 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับประสิทธิผลของการบริหาร สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย ด้านคุณภาพ สถานศึกษา	100
ตาราง 15 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของ การบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย	101

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย	74
ภาพ 2 แสดงแผนภาพแสดงการกำหนดกลุ่มตัวอย่าง	76

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว จากยุค Analog ไปสู่ยุค Digital และยุค Robotic จึงทำให้เทคโนโลยีดิจิทัลมีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตและการทำงาน (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, 2560ก) ผนวกกับตั้งแต่ปลายปี 2562 ได้มีการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือ COVID-19 จึงยิ่งเป็นปัจจัยเร่งให้เกิดการใช้เทคโนโลยีมากขึ้น เทคโนโลยีดิจิทัลจึงกลายเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตของคนในสังคมอย่างปฏิเสธไม่ได้ โดยสามารถพบได้ในรูปแบบการติดต่อพูดคุย ข้อมูลข่าวสาร ธุรกิจทางการเงิน การเรียนรู้ การประกอบอาชีพและกิจกรรมอื่นๆ อีกมากมาย ทำให้การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่ทันสมัยเป็นสิ่งที่ต้องปฏิบัติอย่างเร่งรีบ โดยการมุ่งให้ประชากรของประเทศมีลักษณะที่พึงประสงค์ อยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข มุ่งเน้นให้มีการพัฒนาทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีหรือทักษะการใช้ดิจิทัลให้กับบุคลากร เพื่อให้บุคลากรของภาครัฐและประชาชนร่วมมือกันเสริมสร้างชุมชน สังคม และประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก

การเข้าสู่ยุค “ประเทศไทย 4.0” ที่มุ่งหวังให้มีการขับเคลื่อนเศรษฐกิจด้วยนวัตกรรม นำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาช่วยการพัฒนาประเทศ ในขณะเดียวกันได้เกิดกระแสของการให้บริการในรูปแบบใหม่ในยุคดิจิทัลเรียกได้ว่าเป็น “เทคโนโลยีก้าวกระโดด” (Disruptive Technology) ที่ได้รับความนิยมอย่างฉับพลันอันเนื่องมาจากความสามารถในการตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภคในวิถีปัจจุบัน ถือเป็นจุดเปลี่ยนที่สำคัญในการปรับโครงสร้างประเทศไทยตลอดจนการปฏิรูปประเทศ เมื่อต้องพัฒนาทักษะและความรู้ที่จำเป็นในโลกใหม่อย่างโลกดิจิทัล รัฐบาลได้มีการกำหนดแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561–2580) ซึ่งในส่วนของกรอบแนวทางยุทธศาสตร์การพัฒนา และเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ นั้น ประกอบด้วยประเด็นยุทธศาสตร์การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 โดยปรับเปลี่ยนระบบการเรียนรู้ การเปลี่ยนโฉมบทบาทครู การเพิ่มระบบประสิทธิภาพบริหารจัดการศึกษา การพัฒนาระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต การสร้างความตื่นตัวให้คนไทยตระหนักถึงบทบาท ความรับผิดชอบ การสร้างระบบการศึกษา เพื่อเป็นเลิศทางวิชาการระดับนานาชาติและที่สำคัญ คือ การวางพื้นฐานระบบรองรับ

การเรียนรู้โดยใช้ดิจิทัลแพลตฟอร์ม (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559, สื่อออนไลน์) และในแต่ละยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ได้กำหนดประเด็นการพัฒนาพร้อมทั้งแผนงาน/โครงการสำคัญที่ต้องดำเนินการให้เห็นผลเป็นรูปธรรมในช่วง 5 ปีแรกของการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อเตรียมความพร้อมคน สังคม และระบบเศรษฐกิจของประเทศให้สามารถปรับตัวรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม โดยมียุทธศาสตร์ที่ 1 การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ เพื่อเตรียมคนในสังคมไทยให้มีทักษะในการดำรงชีวิตสำหรับโลกศตวรรษที่ 21 พัฒนาศักยภาพคนให้มีทักษะความรู้ ทักษะการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ มีความคิดที่สร้างสรรค์ มีทักษะการทำงาน รวมถึงการยกระดับคุณภาพการศึกษา ส่งเสริมการจัดทำสื่อการเรียนรู้ที่เป็นสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถเข้าถึงได้ง่าย สะดวก ท่องดูได้ตลอดเวลาและสถานที่ ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืนเน้นการพัฒนาโดยใช้วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมขั้นก้าวหน้าที่เข้มข้นมากขึ้น การพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัล เน้นการยกระดับคุณภาพของคน เพื่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ ในการขยายฐานเศรษฐกิจ และรายได้ใหม่ควบคู่กับการเพิ่มผลิตภาพและการบริการ โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอัจฉริยะในการต่อยอด และในยุทธศาสตร์ที่ 8 การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม เพื่อพัฒนานวัตกรรมที่มุ่งเน้นการลดความเหลื่อมล้ำ และยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน ผู้สูงอายุ ผู้ด้อยโอกาสทางสังคม เร่งส่งเสริมลงทุนวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการศึกษา ส่งเสริมผู้ประกอบการให้เป็นผู้ประกอบการทางเทคโนโลยี รวมถึงการพัฒนาระบบการเรียนการสอนที่เชื่อมโยงระหว่างวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ และคณิตศาสตร์ในสถานศึกษา เพื่อผลิตกำลังคนที่มีคุณภาพ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559, สื่อออนไลน์)

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ในการพัฒนาการศึกษาภายใต้ 6 ยุทธศาสตร์หลักที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามจุดมุ่งหมาย วิสัยทัศน์ ในยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัย และการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ โดยมีเป้าหมายให้สถานศึกษาทุกระดับการศึกษา สามารถจัดกิจกรรม/กระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรอย่างมีคุณภาพ และมาตรฐานซึ่งมีตัวชี้วัดที่สำคัญ เช่น สถานศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เพิ่มขึ้น และสถาบันการศึกษาในระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะ

ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ประเทศไทย 4.0 เพิ่มขึ้น เป็นต้น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบาย และจุดเน้นในเรื่องการเตรียมคนสู่ศตวรรษที่ 21 โดยปลดล็อก ปรับเปลี่ยน และเปิดกว้าง ระบบการบริหารจัดการ และการพัฒนากำลังคน โดยมุ่งปฏิรูปองค์กรเพื่อหลอมรวมภารกิจ และบุคลากร เช่น ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านการต่างประเทศ ด้านเทคโนโลยี ด้านกฎหมาย ฯลฯ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและความเป็นเอกภาพ รวมทั้งการนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาช่วยในการบริหารงาน และการจัดการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2565, สื่อออนไลน์) อีกทั้ง คณะกรรมการข้าราชการพลเรือนได้กำหนดทักษะด้านดิจิทัลของข้าราชการ และบุคลากรภาครัฐ 7 ทักษะ ได้แก่ ด้านความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ด้านการควบคุมกำกับ และการปฏิบัติตามกฎหมาย นโยบาย และมาตรฐานการจัดการด้านดิจิทัล ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อยกระดับศักยภาพองค์กร ด้านการออกแบบกระบวนการและการให้บริการด้วยระบบดิจิทัลเพื่อการพัฒนาคุณภาพงานภาครัฐ ด้านการจัดการโครงการและการบริหารกลยุทธ์ ด้านผู้นำดิจิทัล และด้านการขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงด้านดิจิทัล (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, 2560, สื่อออนไลน์)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย มีสถานศึกษาในสังกัดจำนวน 41 โรงเรียน มีวิสัยทัศน์ คือ เป็นองค์กรแห่งความทันสมัย คุณภาพก้าวไกล ขับไต่ด้วยบริการ อีกทั้งยังมีพันธกิจที่ตอบสนองความจำเป็นในศตวรรษที่ 21 คือ ส่งเสริมการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับศตวรรษที่ 21 พัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็นเลิศทางวิชาการ และเพื่อมีความสามารถในการแข่งขัน ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาสู่ความเป็นมืออาชีพ มีสมรรถนะด้านภาษา และการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล พัฒนาระบบบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Technology) และการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย, 2564)

สถานศึกษา คือ จุดเริ่มต้นในการจัดการศึกษา ซึ่งหมายถึง สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย โรงเรียน ศูนย์การเรียนรู้ วิทยาลัย สถาบัน มหาวิทยาลัย หน่วยงานการศึกษา หรือหน่วยงานอื่นของรัฐหรือของเอกชนที่มีอำนาจหน้าที่ หรือมีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542) สถานศึกษาเป็นแหล่งรวมความรู้และเรียนรู้ เป็นจุดเริ่มต้นในการจัดการศึกษาให้มีมาตรฐาน สถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นสถานศึกษาในยุคดิจิทัล การบริหารจัดการสถานศึกษาจึงเป็นสิ่งที่สำคัญที่จะต้องตามความเปลี่ยนแปลงให้ทันต่อสถานการณ์ ผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำถือได้ว่าเป็นตัวแปร

ที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ทางการศึกษาให้ตอบสนองต่อการศึกษาในยุคไทยแลนด์ 4.0 ผู้บริหารสถานศึกษามีความจำเป็นที่จะต้องเข้าใจบริบทของสถานศึกษาในยุคที่ความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีวิวัฒนาการอย่างรวดเร็ว และได้เข้ามามีผลกระทบต่อการบริหารสถานศึกษาทั้งที่เป็นปัจจัยเอื้อ และปัจจัยที่เป็นอุปสรรค (สุกัญญา แซ่มซ้อย, 2562)

สถานศึกษาที่มีประสิทธิผลจะเป็นตัวบ่งชี้ได้ว่า การบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาประสบความสำเร็จมากหรือน้อยเพียงใด ซึ่งเกิดจากสภาพแวดล้อมทั้งด้านสังคม บรรยากาศ และสิ่งแวดล้อมบริเวณใกล้เคียง ทรัพยากรที่เพียงพอและเหมาะสม อำนวยความสะดวกเอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เหมาะสมกับยุคดิจิทัลในปัจจุบัน เพื่อให้การจัดการศึกษาภายในสถานศึกษามีคุณภาพ ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ รวมถึงทักษะในทุก ๆ ด้าน มีคุณภาพชีวิตที่ดี สามารถอยู่ในสภาพแวดล้อมสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องได้อย่างมีความสุข แนวทางที่จะทำให้กระบวนการบริหารจัดการศึกษามีประสิทธิภาพ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีบทบาทในการนำให้สถานศึกษาบรรลุเป้าหมาย ต้องรู้จักประยุกต์ และปรับตัวให้สอดคล้องกับยุคดิจิทัลในปัจจุบันได้อย่างมีประสิทธิภาพ จากการศึกษาแนวคิดของนักวิชาการทางด้านการศึกษา พบว่า สอดคล้องกับงานวิจัยของ กীরติกรณ์ รักษาดี (2561) พบว่า ภาวะผู้นำแบบไฟเบอร์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กันระดับสูงในทิศทางบวก งานวิจัยของ ขวัญฤทัย ภูสาระ (2562) พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของสถานศึกษาอยู่ในระดับค่อนข้างสูง ผู้นำจึงต้องมีคุณลักษณะที่โดดเด่นเหมาะสม มีความรู้ เชิงทฤษฎี ทักษะ บทบาทหน้าที่ คุณธรรม และประสบการณ์ทางการบริหารการศึกษายุคดิจิทัล เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ (สุวิมล มธุรส, กิตติ รัตนราษี, และอนันต์ อุปสอด, 2562) ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา จึงเป็นปัจจัยที่สำคัญในการจะทำให้สถานศึกษาประสบความสำเร็จ ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคปัจจุบันที่มีเทคโนโลยีดิจิทัลเป็นส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการ จึงจำเป็นต้องมีความสามารถในด้านดิจิทัล การจะบรรลุเป้าหมายตามจุดมุ่งหมายได้นั้นก็ขึ้นอยู่กับศักยภาพของผู้นำ ภาวะผู้นำดิจิทัลจึงเป็นการนำของผู้บริหารองค์กรในยุคดิจิทัลที่มีพฤติกรรมสามารถนำองค์กรโดยใช้เทคโนโลยี หรือนวัตกรรมดิจิทัลเพื่อเป็นกลไกสำคัญที่จะขับเคลื่อนสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตามในปัจจุบันอิทธิพลของเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีผลต่อการบริหารสถานศึกษานั้น ทำให้ต้องมีการปรับตัว ปรับแนวคิดต่าง ๆ ให้มีการตระหนักถึงเทคโนโลยีดิจิทัล และจากการ

ทบทวนในบริบทของประเทศไทย ยังไม่มีการศึกษาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา (สุกัญญา แซ่มซ้อย, 2562)

ปัจจุบันพบว่า สถานศึกษาหลายแห่งประสบปัญหาการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลตามที่ปรากฏในงานวิจัยของ อมรรรัตน์ จินดา (2558, หน้า 97) ได้ศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษาสำหรับสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 พบว่า สถานศึกษาขนาดเล็กมีความขาดแคลนบุคลากรด้านเทคโนโลยีโดยตรง และสถานศึกษามีความต้องการให้การส่งเสริมสนับสนุนด้านวัสดุครุภัณฑ์ คอมพิวเตอร์ สื่อการเรียนการสอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และงานวิจัยของ อุศมาน หลีสันมะหมัด (2560, หน้า 77-87) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 16 พบว่า บุคลากรขาดความชำนาญ และประสบการณ์ในการนำสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลไปใช้ให้เกิดประโยชน์ จากสภาพปัญหาดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ครู คือ บุคลากรที่มีความสำคัญต่อการใช้และพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลในสถานศึกษา ศิริรัตน์ ทองมีศรี (2556, หน้า 204-205) กล่าวว่า ผู้บริหารที่มีความรู้ความสามารถ มีทักษะทางด้านดิจิทัลเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้โรงเรียนประสบความสำเร็จ ดังนั้น ทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา จึงเป็นสิ่งเครื่องมือที่ช่วยในการบริหารจัดการองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถประเมินสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างละเอียดลึกซึ้ง สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ บูรณาการ และสร้างนวัตกรรม เมื่อผู้บริหารมีทักษะดิจิทัลแล้วจะส่งผลให้ครูเกิดความเชื่อมั่น ศรัทธาในความรู้ความสามารถของผู้บริหาร ส่งผลให้ครูมีความกล้าคิดกล้าแสดงออกอย่างมั่นใจ และมีแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน กอปรกับรายงานผลการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ 2564 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการสนับสนุนให้ครูจัดทำและนำสื่อดิจิทัลไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน มีกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การนำสื่อดิจิทัลไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อค้นหาวิธีปฏิบัติที่ดี แต่ยังมีผู้บริหารบางส่วนยังปรับตัวไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างก้าวกระโดด (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย, 2565)

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่า การจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลให้มีประสิทธิผลนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีพฤติกรรมความเป็นผู้นำโดยมีทักษะที่สำคัญ คือ ด้านดิจิทัล มีความสอดคล้องกับความสนใจของผู้วิจัย ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย เพื่อใช้เป็นแนวทางในการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย

สมมติฐานของการวิจัย

ทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงรายในระดับสูง

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีดังนี้

1. ประชากรในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย ผู้บริหารและครู ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย จากสถานศึกษาทั้งหมด 41 โรงเรียน จำนวน 1,803 คน จำแนกเป็นสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ จำนวนประชากร 556 คน สถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวนประชากร 643 คน สถานศึกษาขนาดกลาง จำนวนประชากร 604 คน

2. กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครู ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย สหวิทยาเขตริมกก จำนวน 320 คน ได้มาจากการกำหนดกลุ่มตัวอย่างจากตารางของ เครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan,

1970, pp. 607–610) เมื่อได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างแล้วจึงใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) โดยมีรายละเอียดของแต่ละขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 สุ่มเลือกสหวิทยาเขตอยู่ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเชิงราย มา 1 สหวิทยาเขตด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้วิธีการจับสลาก

ขั้นตอนที่ 2 สุ่มสถานศึกษาด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น โดยใช้ขนาดของสถานศึกษาเป็นชั้นในการแบ่ง แล้วทำการกำหนดสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างตามขนาดของประชากรในแต่ละสถานศึกษา ได้จำนวนผู้บริหารและครูผู้สอนจากสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 160 คน ขนาดใหญ่ จำนวน 75 คน และขนาดกลาง จำนวน 85 คน

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชิงราย ได้กำหนดขอบเขตด้านเนื้อหา ดังนี้

1. ทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 5 ทักษะ คือ 1) ทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อยกระดับศักยภาพองค์กร 2) ทักษะการสืบค้น 3) ทักษะการสร้างนวัตกรรม 4) ทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยี และ 5) ทักษะการปฏิบัติงานอย่างจริงจัง
2. ประสิทธิภาพของการบริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ 1) ประสิทธิภาพด้านคุณภาพผู้เรียน 2) ประสิทธิภาพด้านคุณภาพครู 3) ประสิทธิภาพด้านคุณภาพการบริหาร และ 4) ประสิทธิภาพด้านคุณภาพสถานศึกษา

ขอบเขตด้านตัวแปร

การวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชิงราย ได้กำหนดตัวแปรในการวิจัย ดังนี้

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 5 ทักษะ คือ 1) ทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อยกระดับศักยภาพองค์กร 2) ทักษะการสืบค้น 3) ทักษะการสร้างนวัตกรรม 4) ทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และ 5) ทักษะการปฏิบัติงานอย่างจริงจัง

2. ประสิทธิภาพของการบริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ 1) ประสิทธิภาพด้านคุณภาพผู้เรียน 2) ประสิทธิภาพด้านคุณภาพครู 3) ประสิทธิภาพด้านคุณภาพการบริหาร และ 4) ประสิทธิภาพด้านคุณภาพสถานศึกษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

ทักษะดิจิทัล หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจและใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีดิจิทัลทั้งที่เป็น Hardware หรือ Software เพื่อการค้นหาและใช้งานข้อมูลที่ต้องการเหมาะสม การวิเคราะห์ข้อมูล ทำให้เกิดความรู้และการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดการสื่อสาร และการทำงานร่วมกันอย่างสะดวก เป็นระบบ สามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาบูรณาการเพื่อสร้างสรรค์นวัตกรรมที่อำนวยความสะดวกแก่ตนเองและหน่วยงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และรู้จักปกป้องข้อมูลของตนเอง นำไปสู่การยกระดับศักยภาพตนเองและหน่วยงาน

ทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ โดยเลือกใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการค้นหาและใช้งานข้อมูลที่ต้องการเหมาะสม นำไปสู่การให้ความรู้และการเรียนรู้และบุคลากรและสามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาบูรณาการเพื่อสร้างสรรค์นวัตกรรมที่อำนวยความสะดวกแก่องค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อยกระดับศักยภาพองค์กร ประกอบด้วย

1. **ทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อยกระดับศักยภาพองค์กร** หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการคัดเลือก หรือ นำเทคโนโลยีดิจิทัลที่ทันสมัยมาใช้ในองค์กรอย่างเหมาะสมไม่ว่าจะเป็นการวางแผนกำหนดนโยบาย การบริหารจัดการทรัพยากรอย่างเป็นระบบ การอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน การนำมาประยุกต์ใช้กับงานทุกด้านได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการวิเคราะห์ ประเมินศักยภาพองค์กรและหาแนวทางการพัฒนาองค์กรอยู่เสมอ

2. **ทักษะการสืบค้น** หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการสืบค้นข้อมูลสารสนเทศ โดยใช้เทคนิควิธีการเพื่อให้ได้ข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลายในระยะเวลาอันรวดเร็ว มีการจัดการข้อมูลอย่างเป็นระบบ สามารถวิเคราะห์ประเมินคุณภาพ ความน่าเชื่อถือ และส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาสถานศึกษา

3. **ทักษะการสร้างนวัตกรรม** หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาสร้างนวัตกรรมต่าง ๆ เพื่อวิเคราะห์ สังเคราะห์ แก้ไขปัญหาต่าง ๆ ด้วยวิธี

การบูรณาการ ใช้ความคิดสร้างสรรค์ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับครูเพื่อสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ อยู่เสมอและส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการสร้างนวัตกรรม เพื่อพัฒนาตนเองและสถานศึกษา

4. ทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัล หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษา มีความสามารถในการนำเครื่องมือ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีอยู่ในปัจจุบัน อาทิ คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์ แท็บเล็ต โปรแกรมคอมพิวเตอร์ และสื่อออนไลน์ มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ในการสื่อสาร การปฏิบัติงาน และการทำงานร่วมกันหรือใช้เพื่อพัฒนากระบวนการทำงานหรือระบบงานในสถานศึกษาให้มีความทันสมัย และมีประสิทธิภาพ

5. ทักษะการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษา มีความสามารถในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการวางแผนการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ สามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน อีกทั้งสามารถสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมให้ครูกล้าคิดกล้าแสดงออกอย่างมั่นใจ และนำไปสร้างนวัตกรรมที่สำคัญของสถานศึกษา

การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการในการทำงาน โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติภารกิจอย่างเป็นระบบในสถานศึกษาที่ต้องดำเนินการ 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงบประมาณ และด้านการบริหารทั่วไป

ประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษา หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนที่ทำงานร่วมกันจนสามารถทำให้นักเรียนมีความใฝ่รู้ รักการอ่าน รู้จักการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รวมทั้งด้านการบริหาร และการเรียนการสอนจนบรรลุเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ที่โรงเรียน ประกอบด้วย

1. ด้านคุณภาพผู้เรียน หมายถึง ความสามารถในการบริหารสถานศึกษา และการจัดการเรียนการสอนของครูที่มีประสิทธิภาพจนทำให้นักเรียนส่วนมาก มีความรู้ ทักษะ คุณลักษณะ ตามมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดของสาระการเรียนรู้ มีสมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร

2. ด้านคุณภาพครู หมายถึง ความสามารถในการบริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลให้ครูเป็นผู้ที่มีจิตวิญญาณของความเป็นครู และผู้ที่มีความรู้ ความสามารถและทักษะ การจัดการเรียนรู้ มีทักษะการสื่อสาร อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ตื่นรู้ ทันสมัยทันเหตุการณ์ ตามทันเทคโนโลยีและข่าวสาร มีความก้าวหน้าทางวิทยาการและความรู้ สร้างแรงบันดาลใจในการเรียนรู้ของผู้เรียน ใฝ่คว้า และแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง

เป็นแบบอย่างทางคุณธรรมจริยธรรมและศีลธรรม รู้และเข้าใจในอัตลักษณ์ความเป็นชนชาติไทยที่หลากหลาย มีความภาคภูมิใจในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยอมรับและเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง มีความพร้อมและปรับปรนต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก

3. ด้านคุณภาพการบริหาร หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษาที่ร่วมกันพัฒนาปรับเปลี่ยนแปลงวิธีดำเนินงานทั้งด้านวิชาการ การเรียนการสอน เพื่อให้โรงเรียนมีความก้าวหน้าทันกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไป ผู้บริหารและครูต้องเป็นนักคิดนักพัฒนา ริเริ่มสร้างสรรค์ให้เกิดสิ่งใหม่หรือนวัตกรรมใหม่ ๆ อยู่เสมอ เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

4. ด้านคุณภาพสถานศึกษา หมายถึง ผลการดำเนินงานของสถานศึกษาสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด ซึ่งเป้าหมายที่จะต้องบรรลุ นั้น ต้องสามารถกระตุ้นให้เกิดความต้องการที่จะให้ผลการดำเนินงานสูงกว่าค่าเป้าหมายที่ตั้งไว้ และต้องมีวิธีการในการบรรลุถึงความสำเร็จด้วยความมุ่งมั่นและตั้งใจ ซึ่งเกิดจากการพัฒนาความรู้ความสามารถและคิดค้นกลยุทธ์ใหม่เสมอ

สหวิทยาเขตริมกก หมายถึง สถานศึกษาในระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย จำนวน 11 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนสามัคคีวิทยาคม โรงเรียนดำรงราษฎร์สงเคราะห์ โรงเรียนเม็กรายมหาราชวิทยาคม โรงเรียนห้วยสักวิทยาคม โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการเชียงราย โรงเรียนดอนชัยวิทยาคม โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬารณราชวิทยาลัยเชียงราย โรงเรียนสามัคคีวิทยาคม 2 โรงเรียนดอนศิลาผางามวิทยาคม โรงเรียนเวียงชัยวิทยาคม และโรงเรียนเวียงเชียงรุ้งวิทยาคม

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลจากการวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพของการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย มีประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ ดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางการพัฒนาทักษะดิจิทัลของตนเอง เพื่อนำไปวางแผนในการบริหารสถานศึกษาให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคดิจิทัล เพื่อประสิทธิภาพของการบริหารสถานศึกษา

2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและหน่วยงานต้นสังกัด สามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลสำหรับการส่งเสริมสนับสนุน และพัฒนาทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา

เพื่อประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เชียงใหม่ต่อไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การดำเนินการวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงรายในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รวบรวม สังเคราะห์เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นแนวทางในการวิจัย ดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - 1.1 ความหมายของการบริหาร
 - 1.2 ความหมายของการบริหารสถานศึกษา
 - 1.3 ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา
 - 1.4 ขอบข่ายการบริหารสถานศึกษา
2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับทักษะดิจิทัล
 - 2.1 ความหมายของทักษะดิจิทัล
 - 2.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับทักษะดิจิทัล
 - 2.3 ทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา
3. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษา
 - 3.1 ความหมายของประสิทธิผล
 - 3.2 ความหมายของประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษา
 - 3.3 ความสำคัญของประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษา
 - 3.4 แนวคิดและทฤษฎีประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษา
4. ข้อมูลพื้นฐานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
6. กรอบแนวคิดในการวิจัย

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ความหมายของการบริหาร

นักวิชาการได้ให้ความหมายของการบริหารไว้ ดังนี้

วิโรจน์ สารรัตน์ (2555, หน้า 1) กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง กระบวนการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ โดยอาศัยหน้าที่ในการบริหาร ได้แก่ การวางแผน (Planning) การจัดองค์กร (Organizing) การชี้นำ (Leading) และการควบคุมองค์กร (Controlling)

พิทยา บวรวัฒนา (2552, หน้า 22) ได้กล่าวถึง ความหมายของการบริหารว่าเป็นการนำเอากฎหมายและนโยบายต่าง ๆ ไปปฏิบัติให้เกิดผลซึ่งเป็นหน้าที่ของข้าราชการที่ต้องทำงานด้วยความเต็มใจ และความเที่ยงธรรมอย่างมีประสิทธิภาพตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้

สมพงษ์ เกษมสิน (2556, หน้า 13) ได้ให้ความเห็นว่า "การบริหาร" เป็นการใช้ศาสตร์และศิลป์ การนำเอาทรัพยากรการบริหาร (Administrative Resource) มาประกอบกับกระบวนการบริหาร (Process of Administration) ให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพและเห็นว่าการบริหารมีลักษณะเด่นอยู่หลายประการ ดังนี้

1. การบริหารย่อมมีวัตถุประสงค์
2. การบริหารอาศัยปัจจัยบุคคลเป็นองค์ประกอบสำคัญ
3. การบริหารต้องใช้ทรัพยากรการบริหารเป็นองค์ประกอบพื้นฐาน
4. การบริหารมีลักษณะการดำเนินการเป็นกระบวนการ
5. การบริหารเป็นการดำเนินการร่วมกันของกลุ่มบุคคล
6. การบริหารอาศัยความร่วมมือร่วมใจของบุคคล ฉะนั้นจึงต้องอาศัยความร่วมมือ (Collective Mind) เพื่อให้เกิดความร่วมมือของกลุ่ม (Group Cooperation) อันจะนำไปสู่พลังร่วมกลุ่ม (Group Effort) ในอันที่จะทำให้ภารกิจบรรลุวัตถุประสงค์
7. การบริหารมีลักษณะการร่วมมือกันดำเนินการอย่างมีเหตุผล
8. การบริหารมีลักษณะเป็นการตรวจสอบผลการปฏิบัติงานกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้
9. การบริหารไม่มีตัวตน (Intangible) แต่มีอิทธิพลต่อความเป็นอยู่ของมนุษย์

ศิริ ถิอาสนา (2557, หน้า 8) ได้ให้ความหมายของการบริหารไว้ว่า เป็นกิจกรรมกลุ่มตั้งแต่สองคนขึ้นไป ร่วมมือกันจัดการทรัพยากรที่เหมาะสม เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกัน โดยใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ จัดการกระบวนการบริหารหรือหน้าที่การบริหาร ซึ่งประกอบด้วย การวางแผน (Planning) การจัดองค์กร (Organizing) การจัดคณะทำงาน (staffing)

การอำนวยการ (Directing) การประสานงาน (Coordinating) การรายงาน (Reporting) และการงบประมาณ (Budgeting)

สรุปได้ว่า การบริหาร หมายถึง กระบวนการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายขององค์กร เป็นการใช้ศาสตร์และศิลป์ในการนำเอาทรัพยากรการบริหาร (Administrative Resource) มาประกอบกับกระบวนการบริหาร (Process of Administration) ซึ่งประกอบด้วย การวางแผน (Planning) การจัดองค์การ (Organizing) การจัดคนทำงาน (Staffing) การอำนวยการ (Directing) การประสานงาน (Coordinating) การรายงาน (Reporting) และการงบประมาณ (Budgeting) ภายใต้กฎหมายและนโยบายต่าง ๆ เพื่อให้เกิดประโยชน์และบรรลุความสำเร็จ ตามเป้าหมายขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลครบถ้วน

ความหมายของการบริหารสถานศึกษา

สถานศึกษาจัดเป็นสถาบันที่ทำหน้าที่ด้านการให้บริการทางการศึกษาแก่สมาชิกในสังคม รวมทั้งเป็นผู้ผลิตเยาวชนอันเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ มีนักการศึกษาได้ให้ความหมายของการบริหารสถานศึกษาไว้หลายแนวคิด ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551, หน้า 18) ได้ให้ความหมายของคำว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การที่ผู้บริหารสามารถกำหนดเป้าหมายในการจัดการศึกษาของโรงเรียนได้อย่างเด่นชัดเป็นรูปธรรม และมีความเป็นไปได้อย่างชัดเจน ซึ่งใช้ความพยายามต่าง ๆ ในการจัดสรรทรัพยากรต่าง ๆ ได้แก่ คน เงิน วัสดุสิ่งของ การประเมินผล และการจัดการ ให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอน ให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และนักเรียนมีคุณภาพอันพึงประสงค์ของสังคม

สุภัค ยมพุก และวิโรจน์ เจษฎาลักษณ์ (2558, หน้า 1478) สรุปความหมายการบริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินการต่าง ๆ ภายในสถานศึกษาที่จะทำให้บุคลากรเกิดการรับรู้กระบวนการในการบริหารสถานศึกษา สร้างความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ทำให้เกิดความร่วมมือและความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของสถานศึกษา ประกอบด้วย การบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป

อัจฉรา จงดี (2560, หน้า 8) สรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องร่วมมือกันเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความเจริญงอกงาม มีความรู้ ความสามารถเป็นคนดีของสังคม โดยการจัดแผนยุทธศาสตร์ทางการศึกษาการใช้ทรัพยากรและกระบวนการบริหารที่สอดคล้องและเหมาะสม เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์อย่างแท้จริง

Frederick Taylor (1911, p. 8) ได้ให้ความหมายของ การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินงานที่มีหลักเกณฑ์ เพื่อให้ได้วิธีที่ดีที่สุดอันจะส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพในการผลิตมากยิ่งขึ้น ซึ่งหลักการที่ทำให้การบริหารสถานศึกษาเกิดประสิทธิภาพสูงสุดขึ้นอยู่กับสิ่งสำคัญ 3 อย่าง คือ

1. เลือกคนที่มีความสามารถสูงสุด (Selection)
2. ฝึกอบรมคนงานให้รู้วิธี (Training)
3. หาสิ่งจูงใจให้เกิดกำลังใจในการทำงาน (Motivation)

Fayol (1994, pp. 5-6) ได้ให้ความหมายของคำว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การวางแผนการ จัดองค์การ การบังคับบัญชา การประสานงาน การอำนวยการ กระบวนการบริหารมี 6 ขั้นตอน คือ การตัดสินใจ การวางแผนการ จัดองค์การ การติดต่อสื่อสาร การใช้สิทธิพล การประสานงาน และการประเมินผลงาน

Gulick and Lindon (1937, p. 17) ได้ให้ความหมายของคำว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการดำเนินงานในองค์การเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพซึ่งประกอบไปด้วย 7 ขั้นตอน คือ การวางแผน การ จัดองค์การ การจัดคนเข้าทำงาน อำนวยการ การประสานงาน การประเมินผล และงบประมาณ ซึ่งเรียกว่า "POS.D.CORB" ซึ่งเป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลายในศาสตร์สาขาบริหารการศึกษา

Mooney and Reiley (1954, p. 25) ได้ให้ความหมายของคำว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การสรรหา หรือ วิธีการดำเนินงานภายในองค์การเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ดำเนินงานภายในองค์การ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่องค์การกำหนด ซึ่งมีหลักที่เป็นสากลอยู่ 4 หลัก คือ

1. หลักการประสานงานซึ่งเป็นหลักที่สำคัญที่สุดในองค์การ
2. หลักสายการบังคับบัญชา
3. หลักการแบ่งงานกันทำตามหน้าที่ตลอดจน
4. หลักการอำนวยการ

Greenwood (1965, pp. 74-75) ได้ให้ความหมายของคำว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การนำเอาทรัพยากรทางการบริหารมาดำเนินงานภายในองค์การ ซึ่งประกอบไปด้วย ปัจจัยต่าง ๆ 7 ประการ คือ บุคลากร เงิน วัสดุสิ่งของ อำนาจ เวลา กำลังใจในการทำงาน และความสะอาดต่าง ๆ รวมถึงประสานงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

Herbert (1947, p. 3) ได้ให้ความหมายของคำว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป มีการวางแผนไปร่วมมือกันดำเนินการ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลาย ๆ อย่างร่วมกัน

Gibson, Ivancevich, and Donnelly (1979, p. 7) ได้ให้ความหมายของคำว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การแสดงออกถึงการกระทำหรือการปฏิบัติการบางอย่าง ซึ่งมีกระบวนการปฏิบัติงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย โดยการร่วมมือกับผู้อื่น และมีการประสานงานร่วมกันในกลุ่มหรือในองค์การเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกลุ่ม หรือขององค์การนั้น ๆ

สรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการในการบริหารจัดการสถานศึกษาทั้งด้านงานวิชาการ งบประมาณ บุคคล และบริหารทั่วไป โดยมีแบบแผน วิธีการ และขั้นตอน ในการปฏิบัติงานไว้อย่างมีระบบ เพื่อจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ เป็นไปตามมาตรฐานด้วยความถูกต้องเหมาะสมมีประสิทธิภาพ

ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา

การบริหารสถานศึกษา เป็นภารกิจหลักของผู้บริหารที่ต้องกำหนดแบบแผน วิธีการ และขั้นตอนต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานไว้อย่างมีระบบเพราะถ้าระบบการบริหารงานไม่ดี จะกระทบกระเทือนต่อส่วนต่าง ๆ ของหน่วยงาน นักบริหารที่ดีต้องรู้จักเลือกวิธีการบริหารที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ เพื่อที่จะให้งานนั้นบรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้ การบริหารงานนั้นจะต้องใช้ศาสตร์และศิลป์ เพราะว่าการดำเนินงานมิใช่เพียงกิจกรรมที่ผู้บริหารจะกระทำเพียงลำพังคนเดียว แต่ยังมีผู้ร่วมงานอีกหลายคนที่มีส่วนทำให้งานนั้นประสบความสำเร็จ ผู้ร่วมงานแต่ละคนมีความแตกต่างกันทั้งในด้านสติปัญญาความสามารถ ความถนัดและความต้องการที่ไม่เหมือนกัน จึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารที่จะเป็นผู้นำเทคนิควิธีและกระบวนการการบริหารที่เหมาะสมมาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา

ปรัชญา เวสารัชช์ (2554, หน้า 39) กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา เป็นการจัดการที่มีระบบและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง มีบุคคลและหน่วยงานที่รับผิดชอบเข้าร่วมดำเนินการ มีรูปแบบ ขั้นตอน กติกา และวิธีดำเนินการ มีทรัพยากรสนับสนุน และมีกระบวนการประเมินผลการศึกษาที่เที่ยงตรงและเชื่อถือได้ ซึ่งส่งผลต่อคุณภาพของผลผลิตทางการศึกษา ความเจริญก้าวหน้าของสังคมและประเทศชาติ

รอชิตะ เย็น (2555, หน้า 26) ได้สรุปว่า การบริหารสถานศึกษา มีความสำคัญเพราะเป็นกระบวนการทำงานโดยกลุ่มบุคคลหลายฝ่าย เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้นั้น

คือ การพัฒนาสมาชิก หรือ ผู้รับบริการทางการศึกษาให้เป็นผู้มีคุณภาพที่สังคมต้องการ ซึ่งเป็นภารกิจที่สำคัญยิ่งของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะต้องให้สถานศึกษาอยู่รอด โดยต้องกำหนดแผนงาน วิธีการ ตลอดจนขั้นตอนต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานไว้อย่างมีระบบ ใช้งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรจากรัฐบาลอย่างประหยัด ใช้ทรัพยากรทางการบริหารให้คุ้มค่าที่สุด ซึ่งความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการบริหารสถานศึกษา ขึ้นอยู่กับสมรรถภาพของผู้บริหารสถานศึกษาทั้งสิ้น

วันวิสา ยังช่วย (2556, สื่อออนไลน์) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา มีส่วนช่วยในการประสานงานให้บุคคลต่างในสถานศึกษา ปฏิบัติงานร่วมมือกันให้เป็นไปได้ด้วยดี ตลอดจนทำให้ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้องทางด้านการศึกษาดำเนินงานได้อย่างมีคุณภาพ และตรงจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่กำหนดไว้

ครุชิต มาลัยวงศ์ (2557, สื่อออนไลน์) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา มีความสำคัญมากเพราะการศึกษาของเยาวชนจะทำให้ประเทศเจริญรุ่งเรือง หรือจะทำให้คนในประเทศแข่งขันกับคนในประเทศอื่น ๆ ได้ดีหรือไม่ ขึ้นอยู่กับการบริหารสถานศึกษาหรืออีกนัยหนึ่ง ก็คือ ขึ้นอยู่กับผู้บริหารการศึกษาของบ้านเมืองนั่นเอง หากประเทศใดได้นักบริหารการศึกษาที่มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริง มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล มีความเข้าใจงานด้านการศึกษา และผลกระทบของการศึกษาต่อความก้าวหน้าของประชาชนและประเทศชาติแล้ว ประเทศนั้นก็จะมีความรุ่งเรืองในทุก ๆ ทาง ในทางตรงกันข้าม หากประเทศใดไม่มีนักบริหารการศึกษาที่เก่งและทำงานโดยกำหนดเอาความก้าวหน้า และความรุ่งเรืองของประเทศชาติเป็นธงชัยแล้ว ก็ยากที่ประเทศนั้นจะรุ่งเรืองได้

สรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาจำเป็นต้องพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เหมาะสมกับความจำเป็นของแต่ละยุคสมัย ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ให้ผู้เรียนเป็นผู้มีคุณภาพตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่กำหนด ทำให้สถานศึกษาดำเนินงานได้อย่างมีคุณภาพและสอดคล้องกับที่สังคมต้องการ ซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพของผลผลิตทางการศึกษาให้เจริญก้าวหน้าอย่างมีประสิทธิภาพ

ขอบข่ายการบริหารสถานศึกษา

ขอบข่ายของการบริหารสถานศึกษาจะมีมากหรือน้อย ขึ้นอยู่กับขนาดของสถานศึกษา และระดับของการจัดการศึกษา แต่มักจะคล้ายคลึงกันจะต่างกันในเรื่องรายละเอียดของหน้าที่ในแต่ละภารกิจ ซึ่งมีผู้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับภารกิจสถานศึกษาไว้ ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 34) ได้กำหนดขอบข่ายและกิจการการบริหารและจัดการสถานศึกษา ไว้ 4 ด้าน ดังนี้

1. งานบริหารวิชาการ
2. งานบริหารงบประมาณ
3. งานบริหารบุคลากร
4. งานบริหารทั่วไป

Smith and Vorst (1982, p. 16) ได้แบ่งการบริหารงานสถานศึกษาไว้ 6 งาน คือ

1. งานวิชาการ
2. งานบุคลากร
3. งานกิจการนักเรียน
4. งานอาคารสถานที่
5. งานธุรการและการเงิน
6. งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

Campbell (1975, p. 23) ได้แบ่งงานบริหารสถานศึกษาออกเป็น 6 ประการ คือ

1. งานด้านหลักสูตรและการสอน
2. งานการบริหารบุคลากรทางการสอน
3. งานบริการนักเรียน
4. งานอาคารสถานที่
5. งานด้านงบประมาณและงานธุรการ
6. งานความสัมพันธ์กับชุมชน

Kimbrough and Michael (1983, p. 164) ได้แบ่งงานการบริหารโรงเรียนออกเป็น

8 ประการ คือ

1. งานการพัฒนองค์กรและดำรงไว้ซึ่งองค์กร
2. งานบริหารหลักสูตรและการสอน
3. งานบริหารเศรษฐกิจการศึกษา
4. งานธุรการ
5. งานบริหารบุคคล
6. งานกิจการนักเรียน
7. งานสร้างภาวะผู้นำในด้านความสัมพันธ์กับชุมชนและ
8. งานด้านการประเมินผล การวิจัยและสร้างความเชื่อถือจากประชาชน

Ramseyer and Other (1995, p. 16) ได้สรุปขอบข่ายงานการบริหารสถานศึกษาไว้ คือ

1. การพัฒนาการเรียนการสอน

2. ธุรการการเงินและบริการต่าง ๆ ในโรงเรียน
3. ผู้นำชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่
4. งานบุคคล
5. งานอาคารสถานที่
6. จัดการรับ-ส่งนักเรียน
7. จัดระบบบริหารโรงเรียน
8. ปกครองดูแลนักเรียน

Hersey and Blanchard (1985, pp. 57-65) ได้แบ่งการบริหารสถานศึกษาออกเป็น

4 ด้าน คือ

1. การรักษาความสัมพันธ์ชุมชน
2. ปรับปรุงและขยายโอกาสทางการศึกษา
3. จัดหาและพัฒนาบุคลากร
4. จัดหาและรักษาอาคารสถานที่ และอุปกรณ์

Lipham, J. M. and Hoeh (1974, pp. 61-64) แบ่งการบริหารสถานศึกษาออกเป็น

5 ด้าน คือ

1. การเรียนการสอน
2. การบริหารงานบุคคล
3. บริหารนักเรียน
4. งานการเงิน วัสดุ ครุภัณฑ์ อาคารสถานที่
5. งานสัมพันธ์ชุมชน

Kimbrough and Michael (1983, p. 166) กล่าวถึงหน้าที่ หรือ ภารกิจของสถานศึกษามี

8 ด้าน ได้แก่

1. การเรียนการสอนและพัฒนาหลักสูตร
2. การบริการนักเรียน
3. ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
4. การบริหารงานบุคคล
5. การบริหารงานอาคารสถานที่
6. การบริการชุมชน
7. การจัดโครงสร้างการบริหารงาน
8. การบริหารงบประมาณ

Sergiovanni and other (1980, p. 59) ได้เสนอว่างานบริหารสถานศึกษามี 8 ประการ คือ

1. งานสัมพันธ์ชุมชน
2. งานกิจกรรมนักเรียน
3. งานหลักสูตรและการสอน
4. งานบริหารบุคคล
5. งานอาคารสถานที่
6. งานธุรการ
7. งานพัฒนาบุคลากร
8. งานประเมินผล

Campbell and Thoms (1977, p. 55) ได้กล่าวถึงการบริหารสถานศึกษาโดยสรุปว่างานบริหารสถานศึกษามีความสำคัญ 6 ประการ คือ

1. งานสัมพันธ์ชุมชน
2. งานหลักสูตรและการเรียนการสอน
3. งานกิจกรรมนักเรียน
4. งานบริหารบุคคล
5. งานอาคารสถานที่
6. งานธุรการและการเงิน

Haris and Sipay (1979, p. 66) ได้กล่าวถึงหน้าที่หลักของโรงเรียน โดยวิเคราะห์หน้าที่ของโรงเรียนให้สัมพันธ์กับกิจกรรม 2 ประเภท คือ กิจกรรมเกี่ยวเนื่องกับผู้เรียน และกิจกรรมที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการเรียนการสอน ซึ่งหน้าที่หลักของการบริหารโรงเรียนมี 5 ประการ คือ

1. หน้าที่ทางด้านนิเทศการศึกษา
2. หน้าที่ด้านการสอน
3. หน้าที่ด้านธุรการ
4. หน้าที่ทางด้านพัฒนาบุคคล
5. หน้าที่ทางด้านการบริหารทั่วไป

Hoy and Miskel (2001, pp. 52–55) ได้กล่าวถึง คุณภาพการบริหารว่าก่อให้เกิดความสามารถทางวิชาการในการสร้างความรู้ มีผลผลิตดีเยี่ยมทำให้เกิดประชาคมแห่งการเรียนรู้ และเป็นการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า นอกจากการแสวงหาไฟ้ความเป็นเลิศทางวิชาการยังเป็นการทำงานอย่างคุ้มค่า คุ้มเงิน หรือมีประสิทธิภาพรู้จักใช้ทรัพยากรอย่างฉลาด และเหตุผลดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดในการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ (Whole School

Approach: W.S.A.) ซึ่งได้รับการส่งเสริมให้นำมาใช้ในโรงเรียน และผู้มีบทบาทสำคัญในการผลักดันให้การพัฒนาโรงเรียน และผู้มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบดำเนินไปด้วยความราบรื่น คือ ผู้บริหารโรงเรียนโดยมีกิจกรรมที่สำคัญที่ต้องบริหารจัดการอยู่ 3 ประการ ได้แก่ กิจกรรมการเรียนการสอน กิจกรรมชุมชนสัมพันธ์ และกิจกรรมโรงเรียนหรือกิจกรรมอื่น ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้นนอกเหนือจากกิจกรรมการเรียนการสอน และกิจกรรมชุมชนสัมพันธ์ ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนและชุมชนที่แวดล้อมโรงเรียนอยู่ ผู้บริหาร และบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องทำความเข้าใจเนื้อหาโดยภาพรวมของการพัฒนาทั้งระบบ (W.S.A) เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติอย่างจริงจังดังนี้

ด้านที่ 1 การบริหารจัดการเป็นบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียน และผู้ที่เกี่ยวข้องทำหน้าที่อำนวยความสะดวก ส่งเสริม สนับสนุน ประสานงาน นิเทศ ควบคุม กำกับ ติดตาม ประเมินผล แก้ไข ปรับปรุง และพัฒนาการดำเนินงาน และกิจกรรมต่าง ๆ และงานอื่นให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับนโยบาย เป้าหมาย และวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา

ด้านที่ 2 การจัดการเรียนการสอนเป็นบทบาทหน้าที่ของบุคลากรในโรงเรียนที่มีหน้าที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนรู้ตามหลักการ และจุดมุ่งหมายของหลักสูตร โดยการศึกษากรอบ

ด้านที่ 3 การจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้เป็นบทบาทของบุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมจัดขึ้น เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน ทั้งกิจกรรมประจำวัน ประจำสัปดาห์ ประจำภาคเรียนประจำปี และกิจกรรมวันสำคัญต่าง ๆ

ด้านที่ 4 การจัดกิจกรรมชุมชนสัมพันธ์เป็นกิจกรรมที่บุคลากรในโรงเรียนจัดขึ้นเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้โดยให้ผู้ปกครอง ชุมชนและหน่วยงานอื่น ๆ เข้ามาร่วมในกระบวนการเป็นเครื่องมือสำคัญในการเชื่อมโยงการเรียนรู้ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และส่งเสริมการเรียนรู้สู่ชุมชนให้มีส่วนร่วม

สรุปได้ว่า ขอบข่ายของการบริหารสถานศึกษาของประเทศไทย แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ งานบริหารวิชาการ งานบริหารงบประมาณ งานบริหารบุคลากร และงานบริหารทั่วไป

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับทักษะดิจิทัล

ความหมายของทักษะดิจิทัล

อันธิกา ปริญญานิถกุล และคณะ (2563, หน้า 8) กล่าวว่า ทักษะดิจิทัล หมายถึง ความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์ ระบบเครือข่าย โปรแกรมคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์เคลื่อนที่ และเครื่องมือดิจิทัลในการสืบค้น รวบรวม ประมวลผล ใช้งาน และจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็น

ระบบ สามารถสร้างงานและนำเสนองานได้อย่างชำนาญ เข้าใจข้อมูลที่ซับซ้อน เข้าถึง ค้นหา และใช้บริการบนอินเทอร์เน็ตได้ ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนการคิด อย่างมีวิจารณญาณ และความคิดเชิงสร้างสรรค์ สามารถประเมินความเชื่อมโยง และแยกแยะ ความจริงออกจากโลกเสมือนได้ รวมถึงสามารถทำงานแบบออนไลน์ร่วมกับผู้อื่นได้ อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุด

ฉัตรานันท์ ชันทอง (2563, หน้า 29) กล่าวว่า ทักษะดิจิทัล หมายถึง ความสามารถ ของบุคคลในการนำข้อมูลหรือประยุกต์ใช้อุปกรณ์ทางเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์มาใช้ ในการสื่อสาร สืบค้น รวบรวม วิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ อย่างมีวิจารณญาณ นำเสนอ ด้วยวิธีการการแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกันด้วยความคิดเชิงสร้างสรรค์

ทรู ดิจิทัล อคาเดมี (2564, สื่อออนไลน์) ได้ให้ความหมายของ ทักษะดิจิทัล (Digital Skills) คือ ทักษะที่ใช้ในการทำงานในยุคปัจจุบันที่มนุษย์จำเป็นต้องพึ่งเทคโนโลยี ในการทำงานในหลากหลายระดับ และมีความจำเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะในยุคที่เทคโนโลยี เติบโต และเข้ามามีบทบาทในการทำงาน และวิถีชีวิตของทุกคน โดยทักษะด้านดิจิทัลนั้น สามารถแบ่งออกได้เป็นทั้งหมด 6 ด้าน ดังนี้

1. เครื่องมือและเทคโนโลยี (Tools & Technologies) คือ ความสามารถในการใช้ เทคโนโลยีต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นทั้งเครื่องมือที่เป็น Hardware หรือ Software ควรจะเข้าใจ พื้นฐานในการใช้เครื่องมือเหล่านี้ว่าทำงานอย่างไร
2. การค้นหาและการใช้งาน (Find & Use) คือ การวิเคราะห์ข้อมูลที่มีอยู่ทั่วไป เช่น การอ้างอิง ให้ที่มา และลิขสิทธิ์ของข้อมูลที่น่ามาใช้
3. การให้ความรู้และการเรียนรู้ (Teach & Learn) คือ การเรียนการสอนที่ผู้เรียนและ ผู้สอนจะต้องใช้เทคโนโลยีได้อย่างถูกต้อง
4. การสื่อสารและการร่วมมือ (Communication & Collaborate) คือ การเรียนรู้ที่จะใช้ เทคโนโลยี เพื่อทำให้การสื่อสารและการทำงานร่วมกันนั้นสะดวก และมีประสิทธิภาพมากขึ้น เช่น การใช้ Google, Doc, Zoom ในการประชุมทางไกล เป็นต้น
5. การสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Create & Innovate) คือ ทักษะในการสร้างเนื้อหา ดิจิทัล และควรมีทักษะทางด้านการเขียนโปรแกรม เพื่อสามารถสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ เช่น ข้อความ รูปภาพ วิดีโอ เป็นต้น
6. การยืนยันตัวตนและสวัสดิการ (Identity & Wellbeing) คือ ทักษะในการปกป้อง ข้อมูลของตัวเองก็สำคัญ เช่น รหัสผ่าน การดูแลปกป้องข้อมูลของผู้อื่นที่เราเป็นคนดูแล จรรยาบรรณในการใช้งาน เป็นต้น

รัฐสภายุโรป (2006 อ้างอิงใน สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ, 2562, หน้า 36) ได้ให้ความหมายคำว่า ความสามารถด้านดิจิทัล (Digital Competence) เป็นการใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับการทำงาน การสันทนการ การเรียนรู้และการสื่อสาร ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากทักษะพื้นฐานด้าน ICT การใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการค้นคืน การจัดเก็บ การสร้าง การนำเสนอ และการแลกเปลี่ยนข้อมูล การสื่อสาร และมีส่วนร่วมในเครือข่ายความร่วมมือ ผ่านทางอินเทอร์เน็ต

Ferrari (2012 อ้างอิงใน สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ 2562, หน้า 36) นิยาม Digital Literacy หรือ Digital Skills ว่าหมายถึง เป็นความสามารถในการวิเคราะห์ และประเมินข้อมูลดิจิทัล การแก้ปัญหาผ่านการใช้เครื่องมือดิจิทัล การสร้างเนื้อหาและอื่น ๆ

สรุปได้ว่า ทักษะดิจิทัล หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจและใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีดิจิทัลทั้งที่เป็น Hardware หรือ Software เพื่อการค้นหาและใช้งานข้อมูลที่ถูกต้องเหมาะสม การวิเคราะห์ข้อมูล ทำให้เกิดความรู้และการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดการสื่อสารและการทำงานร่วมกันอย่างสะดวก เป็นระบบ สามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาบูรณาการเพื่อสร้างสรรค์นวัตกรรมที่อำนวยความสะดวกแก่ตนเองและหน่วยงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และรู้จักปกป้องข้อมูลของตนเอง นำไปสู่การยกระดับศักยภาพตนเองและหน่วยงาน

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับทักษะดิจิทัล

ในปัจจุบันเห็นได้ว่าทิศทางการเปลี่ยนแปลงของอุตสาหกรรม และองค์กรทางด้านเทคโนโลยีเน้นการก้าวไปสู่ Cloud computing, Big data analytics, AI, Encryption ความปลอดภัยทางด้านไซเบอร์, IOTs การเชื่อมต่ออุปกรณ์ต่าง ๆ กระบวนการผลิตเนื้อหา รูปภาพ และเสียง, อีคอมเมิร์ซ และการค้าในรูปแบบดิจิทัล AR และ VR, Blockchain การที่จะก้าวทันการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ได้นั้น จึงมีความจำเป็นที่มนุษย์จะต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับบริบทของการเปลี่ยนแปลง และจำเป็นจะต้องพึ่งทักษะด้านดิจิทัล

สำนักงานคณะกรรมการการข้าราชการพลเรือน (2560ข, สื่อออนไลน์) ได้ให้ความหมายของทักษะการรู้ดิจิทัล คือ ทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัล หรือ Digital Literacy หมายถึง ทักษะในการนำเครื่องมือ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีอยู่ในปัจจุบัน อาทิ คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์ แท็บเล็ต โปรแกรมคอมพิวเตอร์ และสื่อออนไลน์ มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการสื่อสาร การปฏิบัติงานและการทำงานร่วมกัน หรือใช้เพื่อพัฒนากระบวนการทำงาน หรือระบบงานในองค์กรให้มีความทันสมัย และมีประสิทธิภาพ ทักษะดังกล่าวครอบคลุมความสามารถ 4 มิติ คือ การใช้ (Use) เข้าใจ (Understand) การสร้าง (Create) และเข้าถึง (Access) เทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง (2561, หน้า 31–51) กล่าวว่า เทคโนโลยีดิจิทัลทำให้ ภูมิทัศน์ด้านการสื่อสาร และบรรทัดฐานทางสังคมเปลี่ยนไป การเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร หรือ การสื่อสารมีการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว และอยู่ในโลกที่เปิด โอกาสในการสร้างสรรค์และเผยแพร่แนวคิดได้อย่างที่การจะเป็นพลเมืองที่สมบูรณ์ในยุค ดิจิทัลนั้นมีความจำเป็นที่จะต้องมีความรู้ทักษะและความรู้ดิจิทัล เพื่อใช้เครื่องมือดิจิทัลในการเข้าถึง แหล่งข้อมูล (Access) วิเคราะห์ ประเมินคุณภาพ และความน่าเชื่อถือของข้อมูล (Analyze and Evaluate) สร้างสรรค์เนื้อหาในรูปแบบของสื่อผสมผ่านเครื่องมือดิจิทัล (Create) ตรวจสอบพฤติกรรม การใช้อินเทอร์เน็ต และการสื่อสารกับผู้อื่นโดยคำนึงถึงความรับผิดชอบ ต่อสังคม และหลักจริยธรรม (Reflect) รวมถึงใช้เครื่องมือดิจิทัลแบ่งปันความรู้ และแก้ไข ปัญหาต่าง ๆ ในสังคมผ่านการทำงานร่วมกับผู้อื่น (Act) ดังนี้

1. ทักษะความรู้ด้านสารสนเทศ (Information Literacy) นำมาใช้ในการจัดการ และใช้ ประโยชน์จากสารสนเทศออนไลน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ว่าจะเป็น การเข้าถึงข้อมูล ได้อย่างทันทั่วถึง เข้าใจวิธีการเลือกใช้อ้างอิงข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่ดี สามารถประเมินความถูกต้อง และความน่าเชื่อถือของข้อมูลอย่างมีวิจารณญาณ จัดการกับข้อมูลได้อย่างเป็นระบบ เพื่อเพิ่ม ประสิทธิภาพในการทำงาน สามารถประยุกต์ใช้ข้อมูลได้อย่างสร้างสรรค์ในการแก้ไข ปัญหาต่าง ๆ เข้าใจประเด็นทางจริยธรรมและกฎหมาย ที่เกี่ยวข้องกับการเข้าถึงและการใช้ข้อมูล

2. ทักษะความรู้ด้านสื่อ (Media Literacy) ความสามารถในการเข้าใจ ตีความ วิเคราะห์ ประเมิน สร้างสรรค์เนื้อหาสื่อ สามารถเลือกใช้สื่อเป็นเครื่องมือในการ สร้างสรรค์ได้อย่างเหมาะสม ตามกลุ่มเป้าหมาย และสถานการณ์เข้าใจประเด็นทางจริยธรรม ทางกฎหมาย

3. ทักษะและความรู้พื้นฐานด้านไอซีที (ICT Literacy) มีความสำคัญต่อการเลือก และการใช้เทคโนโลยีเพื่อตอบสนองเป้าหมาย ควรมีความรู้และเข้าใจแนวคิดและการทำงาน พื้นฐานของเครื่องมือดิจิทัลที่หลากหลายและสามารถเปรียบเทียบข้อดีข้อเสียได้ ประยุกต์ใช้ เทคโนโลยีในกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม

4. ทักษะและความรู้อื่น ๆ ในการเป็นพลเมืองดิจิทัล โดยทักษะการคิดขั้นสูงก็มีความสำคัญต่อการเป็นพลเมืองดิจิทัลที่ประสบความสำเร็จ ไม่ว่าจะเป็นทักษะด้านการสื่อสาร และการทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ และเหมาะสมกับกาลเทศะ รู้จักเครื่องมือ ที่เหมาะสมใช้เครื่องมือดิจิทัล เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ สร้างองค์ความรู้ และพัฒนา นวัตกรรมในรูปแบบต่าง ๆ การคิดเชิงวิพากษ์ และการแก้ไขปัญหา การใช้ไอซีทีเพื่อประเมิน

ความถูกต้องของข้อมูลได้อย่างมีวิจารณญาณ รวมถึงสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ในการแก้ไขปัญหา

5. ตัวอย่างโมเดลทักษะและความรู้ดิจิทัล ซี เรนีย์ จากสำนักวิจัยฟิวและแบร์รี เวลล์แมน มหาวิทยาลัยโตรอนโต ได้เสนอทักษะ และความรู้ชุดใหม่ในโลกเครือข่ายดิจิทัล ดังนี้

5.1 ความรู้ด้านกราฟิก (Graphic Literacy) คือ ความสามารถในการตีความเนื้อหาที่เป็นภาพกราฟิก และมีส่วนร่วมแลกเปลี่ยน และสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ผ่านหน้าจอ

5.2 ความรู้ในการนำทาง (Navigation Literacy) คือ ความสามารถในการจัดการกับแหล่งข้อมูลจำนวนมากที่ไม่ได้มีลักษณะเป็นเส้นตรง ซึ่งข้อมูลถูกส่งจากจุดหนึ่งไปยังจุดหนึ่งเหมือนสื่อสิ่งพิมพ์ วิทย์ โทรทัศน์ แต่มีลักษณะเป็นเครือข่ายที่เชื่อมโยงกันจำนวนมาก

5.3 ความรู้ในการเชื่อมต่อและเข้าใจบริบท (Context and Connections Literacy) คือ ทักษะในการเชื่อมโยงข้อมูลและสร้างความหมายให้กับข้อมูล

5.4 ทักษะการโฟกัส (Focus Literacy) คือ ความสามารถในการลดสิ่งรบกวนจากโลกที่มีการเชื่อมต่อทุกที่ทุกเวลา และทำงานให้เสร็จลุล่วงได้ตามกำหนด

5.5 ทักษะการทำงานพร้อมกันหลายอย่าง (Multitasking Literacy) คือ ความสามารถในการจัดการงานหลายอย่างพร้อมกัน

5.6 ความระแวงสงสัย (Skepticism Literacy) คือ ความสามารถในการ “ตรวจหาสิ่งไร้สาระ” หรือความสามารถในการแยกแยะ แหล่งข้อมูลที่ตกยุค อดีต มีวาระซ่อนเร้น และหลอกลวง

5.7 ความรู้ด้านจริยธรรม (Ethical Literacy) คือ ความสามารถในการสร้างความไว้วางใจ และเพิ่มคุณค่าในสายตาคนอื่นด้วยการสร้างสรรค์ และเผยแพร่ข้อมูลที่ถูกต้องเหมาะสม

5.8 ทักษะในการสร้างเครือข่าย (Networking Literacy) คือ ความสามารถในการจัดการเครือข่ายอันหลากหลาย รวมถึงการค้นหา และเชื่อมต่อกับเครือข่ายใหม่ ๆ

กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (2562, หน้า 8) กล่าวถึง ความเป็นอัจฉริยะทางดิจิทัล (Digital Intelligence Quotient) ว่าเป็นกรอบแนวคิดที่รวมระหว่างความฉลาดทางสังคมอารมณ์และความสามารถทางเชาวน์ปัญญาที่ช่วยให้สามารถเผชิญหน้ากับความท้าทายและความกดดันที่เกิดขึ้นกับการใช้ชีวิตบนโลกไซเบอร์ ซึ่งถูกจัดทำขึ้นโดยสถาบันวิจัยความฉลาดทางดิจิทัล (DQ Institute) โดยความเป็นอัจฉริยะทางดิจิทัล (Digital Intelligence Quotient: DO) ประกอบไปด้วย 8 ทักษะ ดังนี้

1. ทักษะด้านสถานะตัวตนบนโลกดิจิทัล (Identity Skill)

2. ทักษะด้านการใช้ (Use Skill)
3. ทักษะด้านความปลอดภัย (Safety Skill)
4. ทักษะด้านการรักษาความปลอดภัย (Security Skill)
5. ทักษะด้านความฉลาดทางอารมณ์ (Emotional Skill)
6. ทักษะด้านการสื่อสาร (Communication Skill)
7. ทักษะด้านการรู้ (Literacy Skill)
8. ทักษะด้านสิทธิ (Rights Skill)

สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (2562, หน้า 35) กล่าวถึง การเข้าใจดิจิทัล (Digital Literacy) ไว้ว่า บุคคลมีความสามารถเลือกใช้งานเครื่องมือต่าง ๆ ด้านดิจิทัล ได้หลากหลายและประยุกต์ใช้ในงานได้มากขึ้น ได้แก่ การเข้าถึงยุคดิจิทัล สามารถใช้งานอุปกรณ์ไอที และติดต่อสื่อสารบนสื่ออินเทอร์เน็ตได้อย่างปลอดภัย โดยตระหนักถึงกฎหมายและจริยธรรม รวมถึงรู้จักและเข้าใช้บริการพื้นฐาน และทำธุรกรรมออนไลน์ขั้นต้นได้ สามารถใช้งานเครื่องมือด้านดิจิทัลหรือแอปพลิเคชันขั้นต้นสำหรับการทำงานได้

สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ การวิจัยและนวัตกรรม (2562, หน้า 8-10) กล่าวว่า เมื่อโลกก้าวไปสู่ยุคดิจิทัลคนก็ย่อมต้องมีการปรับตัวเปลี่ยนแปลงให้ทันกับยุคสมัย “ความเป็นพลเมืองดิจิทัล” ได้มีการกล่าวถึงอย่างกว้างขวาง และมีความเกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตในยุคดิจิทัล ประเทศที่มุ่งมั่นจะพัฒนานำไปสู่ความสำเร็จ ล้วนคาดหวัง และให้ความสำคัญต่อพลเมืองของตนเอง ในการปรับตัวดังกล่าว คือ “ความเป็นพลเมืองดิจิทัล” คือ พลเมืองผู้ใช้งานสื่อดิจิทัล และสื่อสังคมออนไลน์อย่างเข้าใจบรรทัดฐานของการปฏิบัติตัวให้เหมาะสม และมีความรับผิดชอบในการใช้เทคโนโลยี โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การสื่อสารในยุคดิจิทัลเป็นการสื่อสารที่ไร้พรมแดนจำเป็นต้องมีความฉลาดทางดิจิทัล (DQ: Digital Intelligence Quotient) คือ กลุ่มของความสามารถทางสังคม อารมณ์ และการรับรู้ ที่จะทำให้นักคนหนึ่งสามารถเผชิญกับความท้าทาย บนเส้นทางของชีวิตในยุคดิจิทัล และสามารถปรับตัวให้เข้ากับชีวิตดิจิทัลได้ ความฉลาดทางดิจิทัล ครอบคลุมทั้งความรู้ ทักษะ ทักษะคิด และค่านิยมที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิต กล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ ทักษะการใช้สื่อและการเข้าถึงสังคมในโลกออนไลน์ ซึ่งการเป็นพลเมืองดิจิทัลนั้น มีทักษะสำคัญ 8 ประการ ที่ควรบ่มเพาะให้เกิดขึ้นกับพลเมืองดิจิทัลทุกคนในศตวรรษที่ 21 ดังนี้

1. ทักษะในการรักษาอัตลักษณ์ที่ดีของตนเอง (Digital Citizen Identity) คือ ความสามารถในการสร้างสมดุล บริหารจัดการ รักษาอัตลักษณ์ที่ดีของตนเองไว้ให้ได้ ทั้งในส่วนของโลกออนไลน์และโลกความจริง

2. ทักษะในการรักษาข้อมูลส่วนตัว (Privacy Management) คือ คุณพินิจในการบริหารจัดการข้อมูลส่วนตัว โดยเฉพาะการแชร์ข้อมูลออนไลน์ เพื่อป้องกันความเป็นส่วนตัวทั้งของตนเองและผู้อื่นเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องประกอบอยู่ในพลเมืองดิจิทัลทุกคน และพวกเขาจะต้องมีความตระหนักในความเท่าเทียมกันทางดิจิทัล เคารพในสิทธิของทุกคน รวมถึงต้องมีวิจารณญาณในการรักษาความปลอดภัยของข้อมูลตนเองในสังคมดิจิทัล

3. ทักษะในการคิดวิเคราะห์ที่มีวิจารณญาณที่ดี (Critical Thinking) คือ ความสามารถในการวิเคราะห์แยกแยะระหว่างข้อมูลที่ถูกต้องและข้อมูลที่ผิด จึงต้องมีความรู้ความสามารถในการเข้าถึง ใช้สร้างสรรค์ ประเมิน สังเคราะห์และสื่อสารข้อมูลข่าวสารผ่านเครื่องมือดิจิทัล รวมถึงมีทักษะในการ รู้คิดขั้นสูง เช่น ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณที่จำเป็นต่อการเลือกจัดประเภท วิเคราะห์ตีความ และเข้าใจข้อมูลข่าวสาร มีความรู้และทักษะในสภาพแวดล้อมดิจิทัล การรู้ดิจิทัลโดยมุ่งให้เป็นผู้ใช้ที่ดี เป็นผู้เข้าใจ บริบทที่ดีและเป็นผู้สร้างเนื้อหาทางดิจิทัลที่ดีในสภาพแวดล้อมสังคมดิจิทัล

4. ทักษะในการจัดสรรเวลาหน้าจอ (Screen Time Management) คือ ทักษะในการบริหารเวลากับการใช้อุปกรณ์ยุคดิจิทัล รวมไปถึงการควบคุมเพื่อให้เกิดสมดุลระหว่างโลกออนไลน์ และโลกภายนอก นับเป็นอีกหนึ่งความสามารถที่บ่งบอกถึงความเป็นพลเมืองดิจิทัลได้เป็นอย่างดี เพราะเป็นที่รู้กันอยู่แล้วว่า การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ขาดความเหมาะสมย่อมส่งผลเสียต่อสุขภาพโดยรวมทั้งความเครียดต่อสุขภาพจิต และเป็นสาเหตุก่อให้เกิดความเจ็บป่วยทางกายซึ่งนำไปสู่การสูญเสียทรัพย์สินเพื่อใช้รักษาและเสียสุขภาพในระยะยาวโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์

5. ทักษะในการรับมือกับการคุกคามทางโลกออนไลน์ (Cyberbullying Management) คือ พลเมืองดิจิทัลทุกคนควรมีความสามารถในการรับรู้ และรับมือการคุกคามข้ามขอบโลกออนไลน์ได้อย่างชาญฉลาด เพื่อป้องกันตนเอง และคนรอบข้างจากการคุกคามทางโลกออนไลน์ให้ได้

6. ทักษะในการบริหารจัดการข้อมูลของผู้ใช้งานทั้งไว้บนโลกออนไลน์ (Digital Footprints) คือ ความเป็นพลเมืองดิจิทัล จะต้องมีความรู้ความสามารถที่จะเข้าใจธรรมชาติของการใช้ชีวิตในโลกดิจิทัลว่าจะหลงเหลือร่องรอยข้อมูลทิ้งไว้เสมอ รวมไปถึงต้องเข้าใจผลลัพธ์ที่อาจเกิดขึ้น เพื่อการดูแลสิ่งเหล่านี้อย่างมีความรับผิดชอบ

7. ทักษะในการรักษาความปลอดภัยของตนเองในโลกออนไลน์ (Cybersecurity Management) คือ ความสามารถในการป้องกันข้อมูลด้วยการสร้างระบบความปลอดภัย

ที่เข้มแข็ง และป้องกันการโจรกรรมข้อมูลไม่ให้เกิดขึ้น และหากสงสัยว่าข้อมูลถูกนำไปใช้หรือสูญหายควรรีบแจ้งความและแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทันที

8. ทักษะในการใช้เทคโนโลยีอย่างมีจริยธรรม (Digital Empathy) คือ ความสามารถในการเห็นอกเห็นใจและสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่นบนโลกออนไลน์ พลเมืองดิจิทัลที่ดีจะต้องรู้ถึงคุณค่าและจริยธรรมจากการใช้เทคโนโลยี ต้องตระหนักถึงผลพวงทางสังคม การเมือง เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม ที่เกิดจากการใช้อินเทอร์เน็ต การกดไลค์ กดแชร์ข้อมูลข่าวสารออนไลน์ รวมถึงรู้จักสิทธิ และความรับผิดชอบออนไลน์ อาทิ เสรีภาพในการพูด การเคารพทรัพย์สินทางปัญญาของผู้อื่น และการปกป้องตนเองและชุมชน จากความเสี่ยงออนไลน์ เช่น การกลั่นแกล้งออนไลน์ ภัยลามกอนาจาร เดกสแปม เป็นต้น

National University of Ireland (2018, อ้างอิงใน สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ, 2561, สื่อออนไลน์) ได้พัฒนา Digital Skills Framework ขึ้น เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพบุคลากรในระดับอุดมศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม โดยมีการกำหนดทักษะความสามารถด้านดิจิทัลออกเป็น 6 กลุ่ม ดังนี้

1. การเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยี (Tools and Technology) คือ การรู้จักและเข้าใจพื้นฐานการทำงาน และคุณสมบัติของเครื่องมือ และเทคโนโลยีต่าง ๆ เช่น ระบบปฏิบัติการ (Operating System) ประเภทของไฟล์ (File Types) ระบบการสื่อสารไร้สาย (Mobile Technologies) เครื่องมือในการดำเนินธุรกิจ (Organizational Tools) เป็นต้น

2. การสืบค้นและเลือกใช้ข้อมูลบนโลกดิจิทัล (Find and Use) คือ การรู้วิธีการที่จะค้นหาข้อมูลสารสนเทศบนอินเทอร์เน็ต สามารถวิเคราะห์และประเมินข้อมูลได้ว่ามีคุณภาพและน่าเชื่อถือหรือไม่ รวมถึงลิขสิทธิ์ของข้อมูลที่จะต้องอ้างอิงเมื่อมีการนำไปใช้

3. การใช้ช่องทางดิจิทัลในการสื่อสารและสร้างความร่วมมือ (Communicate and Collaborate) การเชื่อมต่อบนโลกออนไลน์ช่วยลดข้อจำกัดเรื่องระยะทางและเวลา ทำให้การสื่อสารและทำงานร่วมกันเป็นเรื่องง่าย แต่ผู้ใช้งานต้องมีทักษะและรู้จักการใช้เครื่องมือต่าง ๆ เช่น อีเมล, การส่งข้อความ (Messaging), Blogs, Video Conference, เครื่องมือสำหรับทำงานร่วมกัน (Collaboration Tools), การแชร์ข้อมูล (Sharing Data), Wiki เว็บไซต์ที่มีการร่วมกันแลกเปลี่ยนข้อมูล เป็นต้น

4. การปกป้องข้อมูลส่วนบุคคลและภัยคุกคามบนโลกดิจิทัล (Identify and Wellbeing) ต้องมีความเข้าใจในเรื่องการปกป้องข้อมูลส่วนตัวและข้อมูลอื่น ๆ ที่อยู่ในความรับผิดชอบ และมีจรรยาบรรณในการใช้งาน เช่น การสร้างตัวตนในการเข้าถึงข้อมูล (Online Identity) การปกป้องข้อมูลส่วนตัวและคนอื่น ๆ ที่อยู่ในความรับผิดชอบจากภัยคุกคามบนโลกดิจิทัล

(Safety & Security) ความสามารถในการควบคุมและเข้าถึงข้อมูลโดยผู้อื่นผ่านทางเทคโนโลยีออนไลน์ (Privacy) การกำหนดนโยบาย ขั้นตอนและข้อกำหนดทางกฎหมายในการบริหารจัดการข้อมูล (Data Protection) การตั้งค่าความปลอดภัยในการเข้าถึงข้อมูลด้วยการใช้รหัสผ่าน (Password Management) เป็นต้น

5. การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลที่เหมาะสมในการเรียนรู้ (Teach and Learn) คือ การรู้จักวิธีการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยี เพื่อนำมาช่วยในการส่งเสริมการเรียนรู้และสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ เช่น การใช้เครื่องมือในการนำเสนอ (Presentation Tools) การสอนที่เป็น Interactive มีการใช้แท็บเล็ต หรือ Multi Touch การนำเทคโนโลยีมาช่วยในการสอนแบบเห็นจริง (Classroom Technologies) เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ผู้ใช้งานจะต้องมีทักษะและสามารถออกแบบการเรียนการสอนที่เหมาะสม เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ออนไลน์ที่มีประสิทธิภาพ

6. การสร้างสรรค์นวัตกรรมจากเทคโนโลยีดิจิทัล (Create and Innovate) การใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ช่วยในการสร้างแหล่งข้อมูลใหม่ ๆ เห็นโอกาสในการพัฒนาแนวทางใหม่ รวมถึงเกิดความคิดสร้างสรรค์ที่จะช่วยต่อยอดในการสร้างนวัตกรรม ซึ่งผู้ใช้งานจะต้องมีทักษะต่าง ๆ เหล่านี้ เช่น Digital Images, กราฟฟิกดีไซน์, การทำ Animation, การออกแบบเนื้อหา และบริหารจัดการข้อมูลบนเว็บไซต์ (Web Content), การเขียนโปรแกรม และออกแบบแอปพลิเคชันบนมือถือ (App Development) เป็นต้น

เออาร์ไอที (2565, สื่อออนไลน์) ได้กล่าวถึง ทักษะดิจิทัล ว่า ปัจจุบันความรู้พื้นฐานด้านดิจิทัลมีบทบาทสำคัญมากขึ้นเรื่อย ๆ เพราะทุกตำแหน่งงาน ทุกอุตสาหกรรมต้องใช้ความรู้ด้านเทคโนโลยีมาผนวกเข้ากับการทำงาน เพื่อสร้างผลงานหรือชิ้นงานที่มีประสิทธิภาพ รวมถึงเป็นการพัฒนาทักษะเพื่อให้การใช้ชีวิตได้ก้าวหน้าทันกับเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในโลกยุคดิจิทัล และอยู่ล้อมรอบตัวในปัจจุบัน สิ่งที่เห็นได้ชัดมากที่สุดเกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัล ตัวอย่างเช่น เมื่อมองไปยังเรื่องการทำการตลาด ทุกสิ่งล้วนเกิดขึ้นบนแพลตฟอร์มดิจิทัลทั้งสิ้น น้อยมากที่ธุรกิจจะมีเพียง Local Business เพียงอย่างเดียว ร้านค้าต่าง ๆ ต้องผลักดันตัวเองเข้าสู่ออนไลน์ เพื่อให้สามารถมีตัวตนหรือต่อให้เป็นร้านต้นตำรับที่เจ้าของร้านไม่สัมผัสเรื่องการใช้เทคโนโลยีก็ตาม หากสินค้าหรือบริการมีคุณภาพดีจนเกิดการบอกเล่าปากต่อปาก ท้ายที่สุดแล้วการบอกเล่านั้นก็อาจจะถูกนำขึ้นสู่ออนไลน์ เป็นการพาธุรกิจนั้นเข้าไปอยู่บนโลกดิจิทัลทางอ้อมด้วยการแนะนำรีวิวร้านตามแพลตฟอร์มต่าง ๆ ซึ่งปลายทางของผลลัพธ์ก็คือการมีตัวตนบนโลกออนไลน์นั่นเอง

เมื่อมองไปยังภาคการเงินก็เป็นเรื่องดิจิทัลอีกเช่นกัน ทั้งระบบจ่ายเงินผ่าน QR Code การโอนชำระค่าสินค้า การทำธุรกรรมผ่านแอปพลิเคชันธนาคาร การยื่นภาษีเข้าระบบ ไปจนถึงเรื่องการลงทุนในเหรียญดิจิทัล (Cryptocurrency)

ระบบการเรียนการสอนในโรงเรียน ก็ขยายขยายเข้าสู่ออนไลน์เช่นกัน ทั้งการเรียนในห้องเรียน การทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียน ไปจนถึงการสอบวัดผลความรู้ เรียกได้ว่าแทบจะทุกอุตสาหกรรมในขณะนี้ล้วนแล้วแต่เป็นเรื่องของข้อมูล และเทคโนโลยีเข้ามาเกี่ยวพันอย่างเลี่ยงไม่ได้

โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ที่ผลักดันให้หลายองค์กรต้องทำงานรูปแบบ Work from Home ซึ่งเหมือนเป็นการต้องยกเครื่ององค์กร กลาย ๆ ว่าทั้งพนักงาน และผู้บริหารล้วนต้องปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงนี้ให้ได้ ดังนั้นการมีรากฐานที่แข็งแกร่งด้วยความรู้ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลจึงเป็นเรื่องจำเป็น นอกจากจะต้องทำความเข้าใจโครงสร้างของดิจิทัลแล้ว ยังต้องเรียนรู้วิธีการใช้ประโยชน์และระมัดระวังโทษ หรืออันตรายจากดิจิทัลด้วยเช่นกัน

การเพิกเฉย หรือ มองข้ามความรู้ด้านนี้อาจทำให้เราเสียโอกาสหลาย ๆ อย่างและอาจสูญเสียโอกาสในการก้าวหน้าในอนาคต เพราะสิ่งแวดล้อมตอนนี้ได้เร่งเวลาให้สิ่งที่จะเกิดขึ้นอีก 5 ปี 10 ปีข้างหน้า ให้เกิดเร็วขึ้น มีบริษัทมากมายที่ค้นพบว่าการทำงานรูปแบบ Work from Home นั้นตอบโจทย์ความต้องการขององค์กร และพนักงานมากกว่า จนตัดสินใจเปลี่ยนรูปแบบการทำงานเป็น Work from Home แบบถาวร บางบริษัทอยู่ระหว่างการผสมผสาน และบางบริษัทกำลังเริ่มต้นปรับเปลี่ยน

ดังนั้นจึงจำเป็นต้องเรียนรู้และฝึกฝนตนเองให้มีทักษะดิจิทัล ดังนี้

1. ทักษะพื้นฐานด้านเทคโนโลยี (Technology basics) เริ่มตั้งแต่การใช้งาน Web Browser เข้าใจคอนเซ็ปต์การติดตั้งซอฟต์แวร์ การเชื่อมต่อ Network เบื้องต้น การเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต การจัดการกับฮาร์ดแวร์ เช่น การตั้งค่าเครื่องพิมพ์ ซึ่งเป็นความรู้พื้นฐานที่เมื่อก่อนหากอยู่ในสำนักงานก็สามารถเรียกไอทีซัพพอร์ตมาช่วยดูให้ได้ แต่เมื่อต้องทำงานแบบ Work from Home หรือ กรณีที่ไม่มีฝ่ายไอทีมาช่วยดูแล การรู้วิธีทำงานเบื้องต้นของระบบต่าง ๆ จะช่วยให้เราสามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าเองได้

2. ทักษะการเป็นพลเมืองดิจิทัล (Digital Citizenship) หมายถึง เมื่อต้องใช้ชีวิตไปพร้อม ๆ กับเทคโนโลยี แน่ใจว่าเรามีทั้งประโยชน์ และข้อควรระวัง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องการจัดการข้อมูลส่วนบุคคล พฤติกรรมการใช้เทคโนโลยี ควรต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยี นโยบายการใช้งานต่าง ๆ การให้ความยินยอมในการเข้าถึง

ข้อมูล สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นเรื่องสำคัญที่ต้องระวังตัว เพื่อที่จะได้รับทราบว่าตัวเรานั้นกำลังถูกใครคุกคามหรือขโมยข้อมูลส่วนบุคคลอยู่หรือไม่ และในทางกลับกันตัวของเราเองกำลังทำสิ่งเดียวกันนั้นกับผู้อื่นอยู่หรือไม่

3. ทักษะการจัดการสารสนเทศ (Information Management) เป็นเรื่องเกี่ยวกับการเรียนรู้ที่จะใช้เทคโนโลยีเพื่อให้ได้มาซึ่งคำตอบที่ต้องการ โดยเฉพาะเรื่องการค้นหาข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ว่าจะเป็นการค้นหาข้อมูลในไฟล์ ข้อมูลบนเว็บเพจ รวมไปถึงการทำความเข้าใจเกี่ยวกับข้อจำกัดต่าง ๆ การเข้าถึง และนำไปใช้ในแง่ของลิขสิทธิ์ ทั้งข้อมูลที่เป็น Public Domain และแบบ Creative Commons เพราะทุกผลงานไม่ว่าจะเป็นงานเขียน ศิลปะ เพลง ภาพถ่าย หรือ ข้อมูลใดก็ตามที่ได้รับการสร้างสรรค์รวบรวมขึ้นเป็นชิ้นงานใหม่ ทุกอย่างล้วนมีลิขสิทธิ์ในตัวเอง โดยไม่จำเป็นต้องจดลิขสิทธิ์ ดังนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่เราจะต้องทราบว่าสิ่งใดนำมาใช้ได้ สิ่งใดนำมาใช้ไม่ได้ ต้องขออนุญาตเจ้าของลิขสิทธิ์ก่อนหรือไม่

4. ทักษะการสร้างสรรค์เนื้อหา (Content Creation) หมายถึง คอนเทนต์ทุกประเภท ไม่ว่าจะเป็นงานเอกสาร งานนำเสนอ งานด้านคำนวณกับการทำงานบนสเปรดชีต การจัดระเบียบเรียงเรียงเนื้อหา ความเข้าใจเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา การนำเสนอเนื้อหาสื่อดิจิทัลทั้งแบบภาพนิ่งและเคลื่อนไหว ซึ่งพลเมืองยุคดิจิทัลนั้นเรียกได้ว่ามีความรอบรู้ในทักษะหลากหลายแขนง สามารถรับมือกับเทคโนโลยีได้ทุกรูปแบบ และนำมาประยุกต์ใช้ร่วมกันได้เป็นอย่างดี การเข้าใจโครงสร้างหรือวิธีการทำงานเบื้องต้นนั้น จะช่วยให้สามารถต่อยอดพัฒนาความรู้และประหยัดเวลาในการทำงานได้มากกว่ายุคที่ดิจิทัลยังไม่เฟื่องฟู

5. ทักษะด้านการสื่อสาร (Communication) เริ่มต้นตั้งแต่การเลือกแพลตฟอร์มที่เหมาะสมในการสื่อสาร เพราะไม่ว่าจะสื่อสารเรื่องอะไรก็แล้วแต่ การเลือกช่องทางและกลุ่มผู้รับสารที่เหมาะสมจะช่วยให้การสื่อสารนั้นมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้สิ่งสำคัญคือ การเรียนรู้ว่าวิธีการสื่อสารตอบโต้ในสื่อต่าง ๆ แบบไหนดี แบบไหนไม่ดี แบบไหนที่อาจมีผลกระทบตามมา รวมไปถึงการสื่อสารด้านการค้าขายบนแพลตฟอร์มดิจิทัลด้วย เพราะปัจจุบันก็เริ่มหันมาจับธุรกิจ และก้าวเข้าสู่โลกออนไลน์กันแล้ว การมีทักษะการสื่อสารที่ดีจะช่วยส่งเสริมกิจการให้ดีขึ้นหรือในมิติของการเป็นผู้ซื้อ เราก็จำเป็นต้องมีความรู้เบื้องต้นด้านการชำระเงิน ข้อควรระวังความปลอดภัย ทำอย่างไรจะไม่ถูกโกง ทุกสิ่งล้วนเกี่ยวข้องกับการสื่อสารทั้งสิ้น

6. ทักษะด้านการทำงานร่วมกัน (Collaboration) บางคนอาจสงสัยว่าการทำงานร่วมกันเกี่ยวข้องอย่างไรกับการเป็นพลเมืองดิจิทัล แต่สิ่งที่เราจะพูดถึงนี้ไม่ใช่การทำงานร่วมกันในแง่ของความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลแต่คือ การแชร์ไฟล์เพื่อทำงานร่วมกันบนเครือข่าย

ต่าง ๆ โดยเฉพาะบนระบบ Cloud ซึ่งเมื่อคลาวด์ช่วยให้เราสามารถทำงานจากที่ไหนก็ได้ที่มีอินเทอร์เน็ตนั้นเป็นเรื่องที่ดี แต่ก็มีข้อที่ต้องระวังเช่นกันหากต้องทำงาน หรือใช้ไฟล์ร่วมกันกับเพื่อนร่วมทีมคนอื่น ๆ แน่นอนว่า เมื่อทำงานไปสักพักย่อมจะเกิดคำถามว่าใครปรับแก้ตรงไหน ใครใช้งานคนล่าสุด ถ้าทำงานพร้อมกันไฟล์งานจะทับกันจนข้อมูลหายไหม สิ่งเหล่านี้จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเรียนรู้ วิธีการทำงานของระบบเพื่อที่จะได้สามารถใช้งานเครื่องมือต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมไปถึงมารยาทในการทำงานร่วมกับผู้อื่นก็เป็นอีกเรื่องที่ควรใส่ใจ เช่น เมื่อมีการประชุม หรือสัมมนาออนไลน์ เราควรที่จะเป็นผู้รับฟังที่ดีเมื่อเพื่อนร่วมงานคนอื่น ๆ เป็นฝ่ายนำเสนอ ปิดไมค์ และสอบถามเมื่อถึงช่วงเวลา ไม่พูดแทรก ไม่ขัดจังหวะ และในขณะเดียวกันเมื่อเราต้องเป็นฝ่ายนำเสนอ ก็ควรจะฝึกใช้งานระบบต่าง ๆ ให้พร้อม เพื่อให้ไม่ติดขัดในการทำงานร่วมกัน ถึงจะเป็นทักษะเล็ก ๆ น้อย ๆ แต่ก็ช่วยรักษาระดับความสัมพันธ์ในการทำงานร่วมกันได้เป็นอย่างดี

7. ทักษะด้านความมั่นคงและการรักษาความปลอดภัย (Safety and security) เมื่อชีวิตก้าวเข้าสู่ยุคดิจิทัลก็จำเป็นต้องใส่ใจเรื่องความปลอดภัยทั้งในแง่ของอุปกรณ์ และความปลอดภัยของตัวบุคคล เพราะโลกดิจิทัลนั้นเชื่อมต่อถึงกันได้หมด ดังนั้นความเสี่ยงในการถูกหลอกลวงความปลอดภัยจึงมีช่องโหว่มากขึ้น การจะเป็นพลเมืองดิจิทัลที่ดีนั้นควรรู้วิธีไหนที่สามารถรักษาความปลอดภัยให้กับข้อมูลของตนเองได้ ตั้งแต่วิธีพื้นฐานอย่างการตั้งค่ารหัสผ่านเพื่อป้องกันผู้ไม่เกี่ยวข้อง การปกป้องข้อมูลจากไวรัส หรือสิ่งอื่นที่จะมาเจาะข้อมูลของเรา นอกจากนี้สิ่งสำคัญที่เราจะต้องปกป้อง คือ การปกป้องสุขภาพและจิตใจที่อาจเกิดขึ้นจากการได้รับผลกระทบจากโลกดิจิทัล ไม่ว่าจะเป็นการเสพติดอุปกรณ์ดิจิทัล ความทรมานของร่างกายเมื่อต้องใช้งานอุปกรณ์ดิจิทัลในระยะยาว (ออฟฟิศซินโดรม) ผลกระทบจากการโพสต์สื่อเชิงลบหรือไม่เหมาะสม การถูกรังแกบนโลกออนไลน์ การถูกคุกคามทางออนไลน์

สรุปได้ว่า ทักษะดิจิทัลเป็นพื้นฐานสำคัญของพลเมืองในยุคดิจิทัลในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ซึ่งทักษะที่สำคัญ คือ ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี การค้นหาและการใช้งานข้อมูล การให้ความรู้และการเรียนรู้ การสื่อสารและการร่วมมือ การสร้างสรรค์และสร้างนวัตกรรม และการยืนยันตัวตนและสวัสดิการ จะส่งผลให้มีความเป็นพลเมืองดิจิทัลที่มีความฉลาดทั้งความรู้ ทักษะ ทศนคติและค่านิยมที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิต

ทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา

สุกัญญา แซ่มซ้อย (2562, หน้า 110) ได้สรุปแนวคิดทักษะดิจิทัลของผู้บริหารจากแนวคิดทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมของ Horth and Buchner การคิดเชิงนวัตกรรมได้เป็น 5 ทักษะ ได้แก่ ทักษะการใส่ใจในรายละเอียด ทักษะการจินตนาการและถ่ายทอดจินตนาการ

ทักษะการลงมือปฏิบัติอย่างจริงจัง ทักษะการร่วมมือในการสืบค้น และทักษะการสร้างแบบจำลองทางความคิด หรือ นวัตกรรม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ทักษะการใส่ใจในรายละเอียด คือ ความสามารถในการสังเกตการพิจารณาเพื่อหาจุดดี จุดด้อย และจุดที่ควรพัฒนาของชิ้นงานหรือบุคคลใด ๆ ก็ตาม โดยทักษะการใส่ใจในรายละเอียดนี้ จึงประกอบไปด้วย 2 มุมมอง ได้แก่

1.1 การใส่ใจในรายละเอียดของสถานการณ์และสิ่งต่าง ๆ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องไม่ประเมินว่าสิ่งนั้นเป็นสิ่งที่ถูกต้องหรือเป็นทางออกที่ดีที่สุด จำเป็นต้องใส่ใจในรายละเอียดเพื่อจะทำให้รับทราบในสิ่งที่ไม่เคยรู้มาก่อน และทราบว่าสิ่งไหนขาดหายไปจากสถานการณ์เป็นการมองสถานการณ์อย่างชัดเจนและลึกซึ้ง เริ่มต้นจากการสังเกตด้วยตาเปล่า ขั้นต่อมา คือ การรับรู้รายละเอียดทั้งหมด และสุดท้ายจะทำให้สามารถเห็นรูปแบบใหม่ ๆ ในสถานการณ์นั้นได้ ขั้นตอนการใส่ใจในรายละเอียด เริ่มต้นโดยการเปิดใจ สุกุม เยือกเย็น และลำดับต่อมาอาจทำเป็นครั้งคราว และในที่สุดจะกลายเป็นความตั้งใจใส่ใจในรายละเอียดต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่ความเข้าใจสถานการณ์นั้น ๆ การพิจารณาความแตกต่างของมุมมอง และปัจจัยนำเข้าต่าง ๆ มีแนวโน้มว่าเกิดจากการรับฟังมุมมองใหม่ ๆ

1.2 การใส่ใจในรายละเอียดของบุคคล โดยจำแนกลักษณะส่วนบุคคลเป็นกระบวนการ 2 ด้าน ได้แก่

1.2.1 การเข้าถึงความรู้และประสบการณ์ของครูและบุคลากรทางการศึกษา ทำให้เกิดมุมมองและความท้าทายใหม่ ๆ แล้วนำมาประยุกต์ใช้ในการทำงาน ผู้บริหารสถานศึกษาอาจจะพิจารณาคูณค่าของคุณลักษณะส่วนบุคคลโดยพิจารณาได้จากงานอดิเรก หรือ อาชีพเสริมของครูและบุคลากรทางการศึกษา แล้วนำสิ่งเหล่านั้นมาประยุกต์ใช้กับการมอบหมายงานให้เหมาะสมกับความถนัดส่วนบุคคล ความคิด รูปแบบหรือวิถีชีวิตที่อาจจะสนับสนุนการทำงานได้ เช่น ผู้บริหารสถานศึกษาค้นพบประสบการณ์การเป็นนักดนตรีของครูผู้หญิงคนหนึ่ง ซึ่งช่วยให้ครูท่านนี้มีความสามารถในการติดต่อ สื่อสาร ประสานงานได้เป็นอย่างดี และส่งผลให้ครูทำงานได้อย่างมั่นใจ

1.2.2 ความเข้าใจผู้เรียน ผู้ปกครองชุมชน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่าง ๆ อย่างลึกซึ้งในแบบฉบับของแต่ละบุคคล คือ ความสามารถที่จะเข้าถึงผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่าง ๆ โดยทำความเข้าใจว่าพวกเขา คือใคร มีความเป็นอยู่อย่างไร อะไรเป็นสิ่งสำคัญสำหรับพวกเขา ซึ่งความรู้ที่ลึกซึ้งเกี่ยวกับบุคคลเหล่านี้จะนำไปสู่ความคิดใหม่ ๆ ในการขับเคลื่อนนวัตกรรมขององค์กร

2. ทักษะการจินตนาการและถ่ายทอดจินตนาการ คือ ความสามารถในการวาดภาพ ความฝัน ความคาดหวังที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคต จากนั้นจึงนำภาพที่วาดฝันเหล่านั้น มาถ่ายทอดออกมาให้เป็นรูปธรรมหรือรูปภาพ คือ การถ่ายทอดจินตนาการ สำหรับ การบริหารสถานศึกษาแล้วสามารถทำได้โดยการถ่ายทอดผ่านทางวิสัยทัศน์ หรือเป้าหมาย ของสถานศึกษาที่ผู้บริหารจำเป็นต้องถ่ายทอด ความคิดหรือจินตนาการนั้นออกมาให้ปรากฏ เป็นภาพที่ชัดเจน ทั้งภาพในระยะสั้น ระยะปานกลาง และระยะยาว เพื่อให้ง่ายต่อการนำไป ปฏิบัติสำหรับครูและบุคลากรต่าง ๆ

3. ทักษะการลงมือปฏิบัติอย่างจริงจัง เมื่อได้ภาพฝันที่เป็นเป้าหมายเดียวกัน ของทุกคนในสถานศึกษาแล้ว จากนั้นก็ต้องลงมือปฏิบัติด้วยความสนุกสนานอย่างมุ่งมั่น ที่จะสร้างให้ประสบความสำเร็จหรือการเล่นอย่างจริงจัง โดยผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องสร้าง บรรยากาศที่อบอุ่นและเป็นกันเองกับครูและบุคลากร ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมให้ครูและบุคลากร กล้าคิด การแสดงออกอย่างมั่นใจในการดำเนินงาน และอาจจะได้ชิ้นงานที่กลายเป็นนวัตกรรม ที่สำคัญของสถานศึกษาก็ได้

4. ทักษะการร่วมมือในการสืบค้น บุคคลแต่ละคนมีความสามารถ หรือมีความ เชี่ยวชาญที่แตกต่างกัน หากสามารถส่งเสริมให้แต่ละคนได้นำความสามารถมาใช้เพื่อร่วมกัน ทำงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา หรือการทำภาพฝันของสถานศึกษาให้เกิดขึ้น จริงก็จะเป็นพลังสำคัญที่จะพัฒนานวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา คุณลักษณะ และทักษะสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ผู้บริหารสถานศึกษาต้องใจเย็นพอที่จะ เปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรร่วมกันอภิปราย เพื่อหาคำตอบร่วมกันโดยไม่คาดหวังว่าจะได้ คำตอบทันทีทันใด

5. ทักษะการสร้างแบบจำลองทางความคิดหรือนวัตกรรม เป็นทักษะที่ต้องอาศัย การผสมผสานระหว่างจินตนาการ และการความสามารถจริงของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ บูรณาการ ตั้งสมมติฐานในการทำงาน และพยายามออกแบบหรือ จำลองความคิด หรือ (ร่าง) นวัตกรรม สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาแล้วก็คือ ความสามารถในการ วิเคราะห์ สังเคราะห์ และบูรณาการ อย่างสร้างสรรค์ เพื่อหาแนวทางการบริหาร หรือวิธีการดำเนินการให้ออกมาเป็นภาพที่ชัดเจน แล้วใช้ความสามารถในการบริหารในการ จัดองค์การพัฒนาบุคลากร และบูรณาการเทคโนโลยีต่าง ๆ มาใช้ในการอำนวยความสะดวก ในการทำงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา

Horth and Buchner (2009, pp. 10–13 อ้างอิงใน สุกัญญา ช่มช้อย, 2555, หน้า 118) ได้กล่าวถึง ทักษะที่จะส่งเสริมให้ผู้บริหารสามารถบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลได้

ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ คือ ทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมว่าประกอบด้วย 6 ทักษะ ดังนี้

1. การใส่ใจหรือการเอาใจใส่ (Paying Attention) คือ ความสามารถในการรับรู้ รายละเอียดอย่างถี่ถ้วน และการตั้งสมมติฐานอย่างแม่นยำด้วยการเกาะติดสถานการณ์ต่าง ๆ จนสังเกตเห็นความเป็นไปที่ผิดปกติ สามารถวิเคราะห์สถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างลึกซึ้ง ด้วยสายตาที่เฉียบคม การพิจารณาในมุมมองที่แตกต่างและใช้ข้อมูลจากหลาย ๆ แหล่งซึ่งจะทำให้เห็นมุมมองใหม่ ๆ ได้ชัดเจนขึ้น

2. การเห็นคุณค่าของคุณลักษณะส่วนบุคคล (Personalizing) การให้ความสำคัญกับคุณค่าและทำความเข้าใจประสบการณ์ของแต่ละบุคคล ทั้งที่เป็นทีมงานและลูกค้า หรือผู้มารับบริการ คือ ความสามารถในการพิจารณาเห็นคุณค่า ความสามารถหรือความเก่งของแต่ละบุคคล แล้วดึงเอาความสามารถเหล่านั้น ออกมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

3. การจินตนาการ (Imaging) คือ ความสามารถในการคิดให้เป็นรูปธรรมหรือคิดเป็นภาพ โดยการแสดงข้อมูลด้วยภาพ เรื่องราว ความประทับใจ และคำอุปมาอุปไมย ให้เข้าใจได้ง่าย การคิดในลักษณะนี้เป็นเครื่องมือที่ทรงพลังในการอธิบายถึงสถานการณ์ รวบรวมความคิดและการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ ใช้จินตนาการในการตอบคำถาม “จะเป็นอย่างไรถ้า....” จะนำไปสู่ภาพที่ไม่ธรรมดา และความเป็นไปได้

4. การเล่นอย่างจริงจัง (Serious Play) ในการพัฒนานวัตกรรมต้องการแนวคิดที่แหกกฎ ลดหย่อนกฎ หรือเงื่อนไขบางข้อ หรือแม้กระทั่งดัดแปลงเพื่อให้เกิดการดำเนินการที่แตกต่าง และสร้างด้วยความสนุกสนาน ผ่านหนทางที่ไม่เป็นไปตามแบบแผน ทั้งจากการสำรวจอย่างอิสระ การผสมผสาน การทดลอง ความตึกคะนอง และทำงานให้เหมือนเล่นเป็นคุณลักษณะและทักษะสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลแต่ผลที่ได้เป็นประโยชน์ที่จริงจัง

5. การร่วมมือในการสืบค้น (Collaborative Inquiry) นวัตกรรมส่วนมากไม่ได้สร้างโดยอัจฉริยะผู้ใดคนเดียว ความเข้าใจได้มาจากแบ่งปันความคิดที่กว้างขวางโดยไม่มีอคติ ความร่วมมือด้านการสืบค้น คือ กระบวนการที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืน การสนทนา อภิปราย กับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างมีประสิทธิภาพ นั้นอาจจะทำให้ได้โมโนภาพหรือจินตภาพที่หลากหลายของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ถึงแม้ว่าอาจจะเกิดความยุ่งยาก วุ่นวาย หรือซับซ้อนมากขึ้นก็ตาม แต่จะเป็นสิ่งที่สร้างโอกาสให้เกิดขึ้นได้อย่างมากมายจากการทำงานร่วมกัน

6. การปั้นแต่ง (Crafting) ความสามารถในการรับมือกับความคิดที่ขัดแย้งในใจในขณะที่ต้องปฏิบัติการเพื่อให้เกิดนวัตกรรมเป็นการคิด และการพิจารณาภาพรวม รวมถึง

ความคิดเห็นแย้ง เพื่อที่จะเปิดโอกาสให้กับทางเลือกอื่น สำหรับความแตกต่างระหว่างการคิดวิเคราะห์แบบดั้งเดิมและการคิดป้อนแต่ง คือ การคิดวิเคราะห์เป็นการคิดโดยแยกปัญหาเป็นส่วน ๆ ทั้งข้อเท็จจริงและสมมติฐาน แต่การคิดการป้อนแต่งเป็นการสังเคราะห์การบูรณาการพิจารณาความเป็นไปได้ และการตัดทอนอย่างมีเหตุผล

สรุปได้ว่า ทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ โดยเลือกใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการค้นหาและการใช้งานข้อมูลที่ต้องการเหมาะสม นำไปสู่การให้ความรู้และการเรียนรู้และบุคลากรและสามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาบูรณาการเพื่อสร้างสรรค์นวัตกรรมที่อำนวยความสะดวกแก่องค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อยกระดับศักยภาพองค์กร

จากแนวคิดเชิงทฤษฎีเกี่ยวกับทักษะดิจิทัลจากนักวิชาการต่าง ๆ จะพบว่ามีนักวิชาการได้เสนอแนวคิดที่แตกต่างกันออกไป จะเห็นว่าการอธิบายอย่างเป็นระบบและไม่เป็นระบบ แต่ส่วนใหญ่จะพบว่ามีทักษะดิจิทัลตามแนวคิดของ Horth and Buchner (2009, สืบออนไลน์) Van and Dijk (2014) และสุกัญญา แซ่มซ้อย (2562) และนักวิจัยส่วนมากจะทำการวิจัยโดยมีองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องคล้ายคลึงกัน ดังรายละเอียดของการวิเคราะห์นำเสนอในตาราง 1

ตาราง 1 แสดงการสังเคราะห์ทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา

ที่	ทักษะดิจิทัลของผู้บริหาร สถานศึกษา	Horth and Buchner (2009)	ISTE (2009)	Van & Dijk (2014)	Elliott, (2017)	National University of Ireland (2018)	สำนักงาน ก.พ. (2560)	สถาบันพัฒนาบุคลากรภาครัฐด้านดิจิทัล (2561)	สัณยฐาน แซมซอ (2562)	ความถี่
1	ทักษะการใส่ใจหรือการเอาใจใส่	✓						✓		2
2	ทักษะการเห็นคุณค่าของคุณลักษณะ ส่วนบุคคล	✓			✓					2
3	ทักษะการจินตนาการ	✓						✓		2
4	ทักษะการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ	✓		✓				✓		3
5	ทักษะการสืบค้น	✓		✓		✓		✓		4
6	ทักษะการสร้างนวัตกรรม	✓		✓		✓	✓	✓		5
7	ทักษะการมีวิสัยทัศน์		✓		✓					2
8	ทักษะการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ แบบโลกยุคดิจิทัล		✓		✓					2
9	ทักษะการปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมืออาชีพ		✓							1
10	ทักษะการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ		✓							1
11	ทักษะการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล		✓							1
12	ทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยี				✓	✓	✓			3
	ทักษะการควบคุมกำกับ การปฏิบัติ						✓	✓		2
13	ตามกฎหมาย นโยบายและมาตรฐาน การจัดการด้านดิจิทัล									
14	ทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อ ยกระดับศักยภาพองค์กร			✓	✓	✓	✓	✓		5
15	ทักษะการบริหารกลยุทธ์และการ จัดการโครงการ						✓			1

ตาราง 1 (ต่อ)

ที่	ทักษะดิจิทัลของผู้บริหาร สถานศึกษา	Horth and Buchner (2009)	ISTE (2009)	Van and Dijk (2014)	Elliott (2017)	National University of Ireland (2018)	สำนักงาน ก.พ. (2560)	สถาบันพัฒนาบุคลากรภาครัฐด้านดิจิทัล (2561)	สัณยัญญา แซ่มซ้อย (2562)	ความถี่
16	ทักษะผู้นำดิจิทัล						✓			1
17	ทักษะการขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลง ด้านดิจิทัล						✓			1

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดของนักวิชาการทางด้านการศึกษา ซึ่งกล่าวถึงทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ตรงกัน ดังนี้ Horth and Buchner (2009), ISTE (2009), Van and Dijk (2014), Elliott (2017), National University Of Ireland (2018), สถาบันพัฒนาบุคลากรภาครัฐด้านดิจิทัล (2561, สื่อออนไลน์), สำนักงาน ก.พ. (2560) และสัณยัญญา แซ่มซ้อย (2562) ผู้วิจัยได้จัดหมวดหมู่ทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา จะได้ทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาประกอบด้วย 5 ทักษะ ดังนี้

1. ทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อยกระดับศักยภาพองค์กร
2. ทักษะการสืบค้น
3. ทักษะการสร้างนวัตกรรม
4. ทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยี
5. ทักษะการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ

ทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ได้จากการสังเคราะห์แนวคิดและงานวิจัยของนักการศึกษา และนักวิชาการต่าง ๆ ซึ่งประกอบด้วย 1) ทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อยกระดับศักยภาพองค์กร 2) ทักษะการสืบค้น 3) ทักษะการสร้างนวัตกรรม 4) ทักษะ

ความเข้าใจและใช้เทคโนโลยี และ 5) ทักษะการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ โดยมีรายละเอียดของแต่ละทักษะเพื่อนำไปสู่การกำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการแต่ละทักษะ ดังต่อไปนี้

ทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อยกระดับศักยภาพองค์กร

National University of Ireland (2018, อ้างอิงใน สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ, 2561, หน้า 8) การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลที่เหมาะสมในการเรียนรู้ (Teach and Learn) คือ การรู้จักวิธีการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยี เพื่อนำมาช่วยในการส่งเสริมการเรียนรู้ และสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ เช่น การใช้เครื่องมือในการนำเสนอ (Presentation Tools), การสอนที่เป็น Interactive มีการใช้แท็บเล็ต หรือ Multi Touch, การนำเทคโนโลยีมาช่วยในการสอนแบบเห็นจริง (Classroom Technologies) เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ผู้ใช้งานจะต้องมีทักษะและสามารถออกแบบการเรียนการสอนที่เหมาะสมเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ออนไลน์ที่มีประสิทธิภาพ

สถาบันพัฒนาบุคลากรภาครัฐด้านดิจิทัล (2561, สื่อบนออนไลน์) ทักษะด้านการออกแบบกระบวนการ และการให้บริการด้วยระบบดิจิทัลเพื่อการพัฒนาคุณภาพงานภาครัฐ (Digital Service and Process Design) DS ประกอบด้วย

1. การกำหนดกรอบการให้บริการแบบเชื่อมโยง และเทคนิคการออกแบบกระบวนการ
2. การวางกลยุทธ์การให้บริการสมาร์ตดิจิทัล และนำสู่การปฏิบัติงานด้วยดิจิทัล
3. การออกแบบนวัตกรรมบริการ
4. การสร้างเครือข่ายเพื่อสร้างนวัตกรรมบริการดิจิทัล
5. การสร้างนวัตกรรมบริการแทนที่การใช้การได้และสำเร็จได้ (Minimum Viable Service) ในระยะเวลานั้น และใช้ทรัพยากรน้อยที่สุด
6. การปรับปรุงกระบวนการและพัฒนานวัตกรรมบริการ เพื่อยกระดับคุณภาพการให้บริการดิจิทัลได้อย่างต่อเนื่อง
7. การบริหารจัดการประสิทธิภาพการบริการและการทำงานดิจิทัล

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2560ข, สื่อบนออนไลน์) ความสามารถด้านเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อยกระดับศักยภาพองค์กร (Digital) ประกอบด้วย

1. ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อสนับสนุนการเปลี่ยนผ่านสู่องค์กรดิจิทัล ประกอบไปด้วย การเลือกใช้เทคโนโลยีดิจิทัล การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล การบำรุงรักษาเทคโนโลยีดิจิทัล ให้มีความต่อเนื่อง

2. จัดทำสถาปัตยกรรมองค์กร เพื่อรองรับการเปลี่ยนผ่านสู่รัฐบาลดิจิทัลการศึกษา ได้แก่ องค์ประกอบของสถาปัตยกรรมองค์กรปัจจุบัน การจัดทำแบบสถาปัตยกรรมองค์กร เป้าหมาย

3. กำกับการใช้งานสถาปัตยกรรมองค์กร ประกอบไปด้วยการเตรียมการใช้งาน สถาปัตยกรรมองค์กร และการควบคุมการใช้งานสถาปัตยกรรมองค์กร

4. การบริการเทคโนโลยีดิจิทัล ประกอบไปด้วย ให้บริการเทคโนโลยีดิจิทัล และการพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับบุคลากรขององค์กร

5. พัฒนาแผนบริหารจัดการความมั่นคงปลอดภัย และความต่อเนื่องการให้บริการ แบบดิจิทัล ประกอบไปด้วย การจัดการความมั่นคงปลอดภัย และการพัฒนาแผนการ ให้บริการเทคโนโลยีสารสนเทศขององค์กร

6. วิเคราะห์ข้อมูล เพื่อตีความและหาข้อสรุปที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจ ประกอบไปด้วยการกำหนดขอบเขตการวิเคราะห์ข้อมูล การจัดเตรียมข้อมูลเพื่อใช้ในการวิเคราะห์ การวิเคราะห์และตีความข้อมูล การจัดเตรียมหลักปฏิบัติที่ดี เพื่อสร้างธรรมาภิบาลสำหรับทรัพย์สินข้อมูล

7. พัฒนาซอฟต์แวร์ตามแนวทางพลวัตรปรับตัวเนื่อง ประกอบไปด้วย การจัดการ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาซอฟต์แวร์ การจัดทำแผนการพัฒนาซอฟต์แวร์แบบพลวัตร ปรับตัวเนื่องการจัดทำซอฟต์แวร์ตามแนวทางพลวัตรปรับตัวเนื่อง และการตรวจสอบควบคุม คุณภาพซอฟต์แวร์

สรุปได้ว่า ทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อยกระดับศักยภาพองค์กร หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการคัดเลือก หรือนำเทคโนโลยีดิจิทัลที่ทันสมัยมาใช้ใน องค์กรอย่างเหมาะสมไม่ว่าจะเป็นวางแผนกำหนดนโยบาย การบริหารจัดการทรัพยากร อย่างเป็นระบบ การอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน การนำมาประยุกต์ใช้กับงานทุกด้าน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการวิเคราะห์ ประเมินศักยภาพองค์กร และหาแนวทางการพัฒนา องค์กรอยู่เสมอ

ทักษะการสืบค้น

สุกัญญา แซ่ม้อย (2562, หน้า 10) บุคคลแต่ละคนมีความสามารถ หรือ มีความเชี่ยวชาญที่แตกต่างกัน หากสามารถส่งเสริมให้แต่ละคนได้นำความสามารถมาใช้ เพื่อร่วมกันทำงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษาหรือการทำภาพฝันของสถานศึกษา ให้เกิดขึ้นจริงก็จะเป็นพลังสำคัญที่จะพัฒนานวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา คุณลักษณะและทักษะสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ผู้บริหารสถานศึกษาต้องใจ

เย็นพอที่จะเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรร่วมกันอภิปราย เพื่อหาคำตอบร่วมกัน โดยไม่คาดหวังว่าจะได้คำตอบทันทีทันใด

Horth and Buchner (2009, pp. 10–13) นวัตกรรมส่วนมากไม่ได้สร้างโดยอัจฉริยะผู้ใดเดียว ความเข้าใจได้มาจากแบ่งปันความคิดที่กว้างขวางโดยไม่มีอคติ ความร่วมมือด้านการสืบค้นคือกระบวนการที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืน การสนทนา อภิปรายกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างมีประสิทธิภาพนั้นอาจจะทำให้ได้โมโนภาพหรือจินตภาพที่หลากหลายของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ถึงแม้ว่าอาจจะเกิดความยุ่งยาก วุ่นวาย หรือซับซ้อนมากขึ้นก็ตาม แต่จะเป็นสิ่งที่สร้างโอกาสให้เกิดขึ้นได้อย่างมากมายมาจากการทำงานร่วมกัน

National University of Ireland (2018, อ้างอิงใน สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ, 2561, หน้า 8) การสืบค้นและเลือกใช้ข้อมูลบนโลกดิจิทัล (Find and Use) คือ การรู้วิธีการที่จะค้นหาข้อมูลสารสนเทศบนอินเทอร์เน็ต สามารถวิเคราะห์และประเมินข้อมูลได้ ว่ามีคุณภาพและน่าเชื่อถือหรือไม่ รวมถึงลิขสิทธิ์ของข้อมูลที่จะต้องอ้างอิงเมื่อมีการนำไปใช้

สรุปได้ว่า ทักษะการสืบค้น หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการสืบค้นข้อมูลสารสนเทศ โดยใช้เทคนิควิธีการเพื่อให้ได้ข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลายในระยะเวลาอันรวดเร็ว มีการจัดการข้อมูลอย่างเป็นระบบ สามารถวิเคราะห์ ประเมินคุณภาพ ความน่าเชื่อถือ และส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาสถานศึกษา

ทักษะการสร้างนวัตกรรม

สุกัญญา แซ่ม้อย (2562) เป็นทักษะที่ต้องอาศัยการผสมผสานระหว่าง การจินตนาการและการความจริงของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ บูรณาการ ตั้งสมมติฐานในการทำงาน และพยายามออกแบบหรือจำลองความคิด หรือ (ร่าง) นวัตกรรม สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาแล้วก็คือ ความสามารถในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และบูรณาการ อย่างสร้างสรรค์ เพื่อหาแนวทางการบริหาร หรือวิธีการดำเนินการให้ออกมาเป็นภาพที่ชัดเจน แล้วใช้ความสามารถในการบริหารในการจัดองค์การพัฒนาบุคลากร และบูรณาการเทคโนโลยีต่าง ๆ มาใช้ในการอำนวยความสะดวกในการทำงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา

National University of Ireland (2018, อ้างอิงใน สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ, 2561, หน้า 8) การสร้างสรรค์นวัตกรรมจากเทคโนโลยีดิจิทัล (Create and Innovate) การใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ช่วยในการสร้างแหล่งข้อมูลใหม่ ๆ เห็นโอกาสในการพัฒนาแนวทางใหม่ รวมถึงเกิดความคิดสร้างสรรค์ที่จะช่วยต่อยอดในการสร้างนวัตกรรม ซึ่งผู้ใช้งานจะต้องมี

ทักษะต่าง ๆ เหล่านี้ เช่น Digital Images, กราฟฟิกดีไซน์, การทำ Animation, การออกแบบเนื้อหา และบริหารจัดการข้อมูลบนเว็บไซต์ (Web Content), การเขียนโปรแกรม และออกแบบแอปพลิเคชันบนมือถือ (App Development) เป็นต้น

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2560ข, สื่อออนไลน์) ความสามารถด้านการออกแบบกระบวนการและการให้บริการด้วยระบบดิจิทัล เพื่อการพัฒนาคุณภาพงานภาครัฐ ประกอบด้วย

1. กำหนดกรอบการให้บริการแบบเชื่อมโยง และเทคนิคการออกแบบกระบวนการประกอบไปด้วย ระบุประเด็นปัญหา ผลกระทบของปัญหาของกระบวนการทำงาน การให้บริการแบบแยกส่วน การระบุแนวทางในการแก้ปัญหาและกำหนดกรอบการให้บริการดิจิทัลแบบเชื่อมโยง

2. วางกลยุทธ์การให้บริการสมาร์ตดิจิทัลและนำสู่การปฏิบัติ ประกอบไปด้วย การจัดทำแผนที่นำทางบริการดิจิทัลแบบเชื่อมโยง การสื่อสารประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการแบบเชื่อมโยง และการขับเคลื่อนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการสู่การปฏิบัติ

3. ออกแบบนวัตกรรมบริการ ประกอบไปด้วย การเข้าใจและอธิบายประสบการณ์ของผู้รับบริการได้ตลอดกระบวนการบริการแบบเชื่อมโยง การระบุดังประกอบของการออกแบบบริการเพื่อความสำเร็จของการให้บริการ การสร้างพิมพ์เขียวบริการ สำหรับพัฒนานวัตกรรมบริการ

4. สร้างเครือข่ายเพื่อสร้างนวัตกรรมบริการดิจิทัล ประกอบไปด้วย การกำหนดเป้าหมายของการดำเนินการร่วมกัน และการกำหนดกรอบการดำเนินงานร่วมกัน

5. สร้างนวัตกรรมบริการแทนที่ใช้งานได้และสำเร็จได้ในระยะเวลาสั้น และใช้ทรัพยากรน้อยที่สุด ประกอบไปด้วย การออกแบบกระบวนการทำงานของบริการดิจิทัล การออกแบบสารสนเทศสำหรับการให้บริการ การออกแบบขององค์กรสำหรับการให้บริการ การพัฒนานวัตกรรมบริการดิจิทัลด้วยเทคนิคพลวัตรปรับตัวเนื่อง

6. ปรับปรุงกระบวนการงานและพัฒนานวัตกรรมบริการเพื่อยกระดับคุณภาพการให้บริการดิจิทัลอย่างต่อเนื่อง ประกอบไปด้วย ประเมินความคิดเห็นของผู้รับบริการ การจัดทำข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงบริการ และการถอดองค์ความรู้เพื่อปรับปรุงคุณภาพการให้บริการ

7. บริหารจัดการประสิทธิภาพการให้บริการและการทำงานดิจิทัล ประกอบไปด้วย การกำหนดวิธีการวัดประสิทธิภาพการให้บริการดิจิทัล การรวบรวมผลลัพธ์ของจุดให้บริการ

ย่อยต่าง ๆ การวิเคราะห์ประสิทธิภาพการให้บริการดิจิทัล การกำหนดแนวทางในการปรับปรุงประสิทธิภาพบริการดิจิทัล

Horth and Buchner (2009, pp. 10–13) ความสามารถในการรับมือกับความคิดที่ขัดแย้งในใจในขณะที่ต้องปฏิบัติการเพื่อให้เกิดนวัตกรรมเป็นการคิด และการพิจารณาภาพรวม รวมถึงความคิดเห็นแย้ง เพื่อที่จะเปิดโอกาสให้กับทางเลือกอื่น สำหรับความแตกต่างระหว่างการคิดวิเคราะห์แบบดั้งเดิมและการคิดปั้นแต่ง คือ การคิดวิเคราะห์เป็นการคิดโดยแยกปัญหาเป็นส่วน ๆ ทั้งข้อเท็จจริงและสมมติฐาน แต่การคิดการปั้นแต่งเป็นการสังเคราะห์ การบูรณาการพิจารณาความเป็นไปได้ และการตัดทอนอย่างมีเหตุผล

สรุปได้ว่า ทักษะการสร้างนวัตกรรม หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาสร้างนวัตกรรมต่าง ๆ เพื่อวิเคราะห์ สังเคราะห์ แก้ไขปัญหาต่าง ๆ ด้วยวิธีการบูรณาการ ใช้ความคิดสร้างสรรค์ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับครู เพื่อสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ อยู่เสมอ และส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการสร้างนวัตกรรมเพื่อพัฒนาตนเองและสถานศึกษา

ทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยี

National University of Ireland (2018, อ้างอิงใน สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ, 2561, หน้า 8) การเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยี (Tools and Technology) คือ การรู้จักและเข้าใจพื้นฐานการทำงาน และคุณสมบัติของเครื่องมือและเทคโนโลยีต่าง ๆ เช่น ระบบปฏิบัติการ (Operating System) ประเภทของไฟล์ (File Types) ระบบการสื่อสารไร้สาย (Mobile Technologies) เครื่องมือในการดำเนินธุรกิจ (Organizational Tools) เป็นต้น

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2560ข, สื่อออนไลน์) ความสามารถด้านความเข้าใจและใช้เทคโนโลยี ประกอบด้วย

1. เข้าถึงและตระหนักดิจิทัล ประกอบไปด้วย การใช้งานคอมพิวเตอร์ การใช้งานอินเทอร์เน็ต และการใช้งานเพื่อความมั่นคงปลอดภัย
2. ใช้งานเครื่องมือด้านดิจิทัลหรือแอปพลิเคชันขั้นต้นสำหรับการทำงาน ประกอบด้วย การใช้โปรแกรมประมวลผลคำ การใช้โปรแกรมตารางคำนวณ และการใช้โปรแกรมนำเสนอ
3. ใช้ดิจิทัลเพื่อการทำงานร่วมกัน ประกอบไปด้วย การทำงานร่วมกันแบบออนไลน์ การใช้โปรแกรมสร้างสื่อดิจิทัล การใช้ดิจิทัลเพื่อความมั่นคงปลอดภัย
4. ประยุกต์ใช้เครื่องมือดิจิทัลเพื่อการทำงาน ประกอบไปด้วย การใช้เครื่องมือดิจิทัลเพื่อการทำงาน กำหนดการใช้งานเครื่องมือดิจิทัลอย่างถูกต้อง

5. ผลิตภัณฑ์ข้อมูลเพื่อการบริการสาธารณะ ประกอบไปด้วย การระบุข้อสนเทศที่เปิดเผยได้และเป็นไปตามหลักการและกฎหมายที่กำหนด การจัดทำข้อสนเทศให้อยู่ในรูปแบบมาตรฐานการเปิดเผยข้อมูล

6. ใช้ข้อมูลระหว่างหน่วยงาน ประกอบไปด้วย การวิเคราะห์ความเป็นไปได้ในการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงาน การกำหนดวิธีแปลงข้อมูลของหน่วยงานไปสู่รูปแบบมาตรฐาน และการควบคุมคุณภาพสารสนเทศ

7. ใช้โปรแกรมดิจิทัลเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับงานประจำ ประกอบไปด้วย การกำหนดข้อมูลนำเข้า การกำหนดรูปแบบสมการ/แนวทางวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมดิจิทัล การกำหนดรูปแบบการแสดงผลลัพธ์ของการวิเคราะห์ข้อมูล และการจัดทำข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงการทำงานของหน่วยงานจากข้อมูลสารสนเทศที่ได้

สรุปได้ว่า ทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยี หมายความว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถการนำเครื่องมือ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีอยู่ในปัจจุบัน อาทิ คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์ แท็บเล็ต โปรแกรมคอมพิวเตอร์ และสื่อออนไลน์ มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ในการสื่อสาร การปฏิบัติงาน และการทำงานร่วมกันหรือใช้เพื่อพัฒนากระบวนการทำงาน หรือระบบงานในสถานศึกษาให้มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพ

ทักษะการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ

สุกัญญา แซ่มซ้อย (2562) กล่าวว่า เมื่อได้ภาพฝันที่เป็นเป้าหมายเดียวกันของทุกคนในสถานศึกษาแล้ว จากนั้นก็ต้องลงมือปฏิบัติด้วยความสนุกสนานอย่างมุ่งมั่นที่จะสร้างให้ประสบความสำเร็จหรือการเล่นอย่างจริงจัง โดยผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องสร้างบรรยากาศที่อบอุ่นและเป็นกันเองกับครูและบุคลากร ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมให้ครูและบุคลากรกล้าคิด การแสดงออกอย่างมั่นใจในการดำเนินงาน และอาจจะได้ชิ้นงานที่กลายเป็นนวัตกรรมที่สำคัญของสถานศึกษาก็ได้

Horth and Buchner (2009, pp. 10-13) ในการพัฒนานวัตกรรมต้องการแนวคิดที่แหกกฎ ลดหย่อนกฎหรือเงื่อนไขบางข้อ หรือ แม้กระทั่งดัดแปลงเพื่อให้การเกิดการค้าเนินการที่แตกต่าง และสร้างด้วยความสนุกสนาน ผ่านหนทางที่ไม่เป็นไปตามแบบแผน ทั้งจากการสำรวจอย่างอิสระ การผสมผสาน การทดลอง ความศีกะตนเอง และทำงานให้เหมือนเล่นเป็นคุณลักษณะ และทักษะสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลแต่ผลที่ได้เป็นประโยชน์ที่จริงจัง

สรุปได้ว่า ทักษะการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการวางแผนการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ

สามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน อีกทั้งสามารถสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมให้ครูกล้าคิดกล้าแสดงออกอย่างมั่นใจ และนำไปสร้างนวัตกรรมที่สำคัญของสถานศึกษา

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษา

ความหมายของประสิทธิผล

ประสิทธิผลเป็นเครื่องมือ หรือตัวบ่งชี้ในการตัดสินใจว่า การบริหารของหน่วยงานหรือองค์การใดองค์การหนึ่งสามารถดำเนินงานจนบรรลุเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ที่วางไว้มากน้อยเพียงใด เป็นเรื่องเกี่ยวกับผลที่ได้รับและผลสำเร็จของงาน มีผู้ให้ความหมายของประสิทธิผลไว้อย่างหลากหลาย จากการค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้องของมีนกับบริหารนักริชาการ และนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของประสิทธิผลไว้ ดังนี้

พัชรินทร์ พันธุ์โตดี (2556, หน้า 28) ได้ให้ความหมายว่า ประสิทธิผลจะเกี่ยวข้องกับระดับของความสำเร็จ ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาที่สามารถดำเนินกิจกรรมก้าวหน้าไปและสามารถบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ จนทำให้เกิดความพึงพอใจในการทำงาน รวมถึงความสามารถในการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก ตลอดจนการแก้ปัญหาภายในองค์การหรือสถานศึกษา

พัฒนพร ศิลาวงษ์ (2556, หน้า 32) ได้ให้ความหมายว่า การที่องค์การสามารถดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ทั้งที่เกิดจากประสิทธิภาพของผู้บริหารสถานศึกษาที่สามารถใช้ความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ในการที่จะโน้มน้าวให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติงานให้เกิดผลตามเป้าหมายที่ตั้งเอาไว้

ราชบัณฑิตยสถาน (2556, หน้า 713) ได้ให้ความหมายว่า ประสิทธิผล หมายถึง ผลสำเร็จหรือผลที่เกิดขึ้น

สิริทร คงคุณ (2556, หน้า 49) ได้ให้ความหมายว่า ประสิทธิผล หมายถึง ผลสำเร็จในการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยใช้ทรัพยากรให้เกิดผลลัพธ์ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ

วันเฉลิม เป่งใส (2560, หน้า 35) ได้ให้ความหมายว่า ประสิทธิผล คือ ผลสำเร็จที่เกิดขึ้นเกิดจากประสิทธิภาพของผู้บริหารสถานศึกษาที่สามารถใช้ความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ในการที่จะโน้มน้าวให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติงานให้เกิดผลตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ซึ่งนั่นก็คือ การทำให้นักเรียนมีความใฝ่รู้ รักการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ความพึงพอใจในการทำงานของครู ความสามารถในการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีของครู

ความสามารถในการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ความสามารถในการปรับเปลี่ยนต่อสภาวะแวดล้อม ที่มากระทบทั้งภายในและภายนอก

กัญญาณัฐ ไชยชนะ (2563, หน้า 64) ได้ให้ความหมายของประสิทธิผลว่า ประสิทธิผล คือ ผลสำเร็จที่เกิดจากประสิทธิภาพของผู้บริหารสถานศึกษาที่สามารถใช้ความรู้ ทักษะ ความสามารถและประสบการณ์ ในการโน้มน้าวผู้ใต้บังคับบัญชาให้ปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ทำให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

นิดาพร เครือวงศ์ (2564, หน้า 41) ได้ให้ความหมายของประสิทธิผลว่า ประสิทธิผล หมายถึง ความสำเร็จของสถานศึกษาที่สามารถดำเนินงานจนบรรลุเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ที่วางไว้ โดยอาศัยความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

สรุปได้ว่า ประสิทธิผล คือ การบรรลุตามวัตถุประสงค์ หรือเป้าหมายที่พึงปรารถนา หรือเป็นไปตามที่คาดหวังไว้ ที่เกิดจากประสิทธิภาพของผู้บริหารสถานศึกษาที่สามารถใช้ความรู้ ทักษะ ความสามารถและประสบการณ์ ในการโน้มน้าวผู้ใต้บังคับบัญชาให้ปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ทำให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ พิจารณาจากการนำผลของงาน โครงการ หรือกิจกรรม ที่ได้รับเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์ หรือเป้าหมาย

ความหมายของประสิทธิผลของสถานศึกษา

ประสิทธิผลของสถานศึกษาเป็นสิ่งที่บ่งชี้ถึงความสำเร็จของสถานศึกษา ซึ่งนับว่าเป็นเรื่องที่น่าสนใจด้านการบริหารการศึกษา และบุคคลทั่วไปให้ความสนใจอย่างแพร่หลายมากที่สุดประการหนึ่ง จากการค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้องมีนักบริหาร นักวิชาการ และนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของประสิทธิผลของสถานศึกษาไว้ดังนี้

ชนกพร มั่นส (2559, หน้า 30) ได้ให้ความหมายของประสิทธิผลของสถานศึกษาว่า ประสิทธิผลของสถานศึกษา หมายถึง ความสามารถของบุคลากรในการปฏิบัติงานตามภารกิจที่ได้รับมอบหมาย ปรับตัว ปรับทัศนคติ เปลี่ยนมุมมองที่มีความแตกต่างกัน ร่วมตั้งเป้าหมายเดียวกัน พัฒนาองค์กรให้บรรลุเป้าประสงค์ที่กำหนดไว้

ธูมากร เจตีย์คำ (2559, หน้า 32) ได้ให้ความหมายของประสิทธิผลของสถานศึกษาว่า ประสิทธิผลของสถานศึกษา หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถพัฒนานักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น พัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวกตลอดจนสามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก รวมทั้งสามารถแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา ส่งผลให้ครูเกิดความพึงพอใจในการทำงาน มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น การปฏิบัติงาน

บรรลุตามเป้าหมายตามที่ตั้งไว้ และใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งเป็นการมองประสิทธิผลในภาพรวมทั้งระบบ

ยุกตันันท์ หวานฉ่ำ (2555, หน้า 23) ให้คำนิยามของประสิทธิผลของโรงเรียนไว้ว่า หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารและครู ในโรงเรียนที่ทำงานร่วมกันจนสามารถทำให้นักเรียนมีความใฝ่รู้ รักการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ความพึงพอใจในการทำงานของครู ความสามารถในการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีของครู ความสามารถในการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ความสามารถในการปรับเปลี่ยนต่อสภาวะแวดล้อมที่กระทบทั้งภายในและภายนอก

จอมพงศ์ มงคลวนิช (2556, หน้า 46) ได้ให้ความหมายของประสิทธิผลของสถานศึกษาว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานสถานศึกษา คือ การบรรลุผลตามเป้าประสงค์ขององค์การ

ภารดี อนันตวารี (2557, หน้า 352) ให้ความหมายว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานสถานศึกษา คือ สิ่งสะท้อนให้เห็นถึงคุณภาพการบริหารจัดการ ผลการดำเนินงานที่ผ่านมาของสถานศึกษาที่สามารถดำเนินการได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

วันชัย มีชาติ (2557, หน้า 334) ให้ความหมายว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษา คือ ความสามารถในการแสวงหาปัจจัยนำเข้า ได้วัตถุดิบ และทรัพยากรที่มีคุณภาพ มีความสามารถในการแปรสภาพปัจจัยนำเข้าเป็นผลผลิตขององค์การ มีขั้นตอนกระบวนการและระบบการทำงานที่สะดวก คล่องตัว ประหยัด และจะต้องมีผลผลิตที่เป็นที่ต้องการหรือสอดคล้องกับความต้องการของลูกค้าหรือผู้รับบริการ

นนทกร อรุณโน (2559, หน้า 26) ได้ให้ความหมายของประสิทธิผลของสถานศึกษาว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินการของสถานศึกษาที่บรรลุวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา การจัดการศึกษาที่ทำให้ครูและนักเรียน เกิดการเรียนรู้และความพึงพอใจ ความสามารถในการแสวงหาผลประโยชน์จากสิ่งแวดล้อมเพื่อให้ได้ทรัพยากรในการนำไปสนับสนุนการดำเนินงานขององค์การ การใช้ทรัพยากรต่าง ๆ จนเกิดผลสำเร็จ บรรลุตามเป้าหมายที่องค์การตั้งไว้ ความมีประสิทธิภาพในการทำงาน การปรับตัวขององค์การให้เข้ากับสภาพแวดล้อม ความยืดหยุ่นในการดำเนินการต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา

ทิพวรรณ ลำเภาแก้ว (2560, หน้า 18) ได้ให้ความหมายว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษา หมายถึง ความสำเร็จของสถานศึกษาที่สามารถดำเนินงานจนบรรลุเป้าหมาย

หรือวัตถุประสงค์ที่วางไว้ โดยอาศัยความรู้ความสามารถและประสบการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม และสนับสนุนการจัดการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

ชัยรัตน์ ราชประโคน (2561, หน้า 29) ได้นิยามประสิทธิผลของสถานศึกษาว่า หมายถึง สภาพความสำเร็จที่เกิดขึ้นที่สามารถดำเนินกิจกรรมบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของสถานศึกษาที่กำหนดไว้อย่างแน่นอน รวดเร็ว ทันเวลา โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างประหยัด คุ่มค่า ส่งผลให้สถานศึกษาเกิดการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาขึ้นตามลำดับ

กัญญาณัฐ ไชยชนะ (2563, หน้า 55) ได้ให้ความหมายของประสิทธิผลของสถานศึกษาว่า ประสิทธิผลของสถานศึกษา คือ การดำเนินการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ซึ่งเป็นสิ่งที่บ่งชี้ถึงความสำเร็จของสถานศึกษา ส่งผลให้ผู้เรียนมีคุณภาพและตรงตามความต้องการของสังคม การบรรลุผลคือ สถานศึกษาสามารถผลิตผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีทัศนคติในทางบวก ตลอดจนสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก รวมทั้งสามารถแก้ปัญหาในสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี

นิดาพร เครือวงศ์ (2564, หน้า 51) ได้ให้ความหมายของประสิทธิผลของสถานศึกษาว่า ประสิทธิผลของสถานศึกษาจะมีคุณภาพมากหรือน้อยนั้น ขึ้นอยู่กับการร่วมมือกันระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาครู และบุคลากรในสถานศึกษาในการกำหนด จุดมุ่งหมาย วางแผน กำหนดเกณฑ์ในการประเมินที่ชัดเจน มีการติดตามตรวจสอบ และประเมินผลเพื่อการปรับปรุงพัฒนาเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและสามารถตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (2550) ได้กล่าวถึง ประสิทธิภาพการดำเนินการของสถานศึกษาว่า หมายถึง ผลการบริหารจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา โดยมีเกณฑ์การประเมินคุณภาพอยู่ 5 ข้อ ดังนี้

1. สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูทุกคนได้รับการพัฒนาในวิชาที่สอน หรือ วิชาครูตามที่คุรุสภากำหนด (ไม่ต่ำกว่า 20 ชั่วโมง/ปี)
2. สถานศึกษามีการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครูทุกคนอย่างสม่ำเสมออย่างน้อยภาคการศึกษาละ 1 ครั้ง
3. สถานศึกษามีการประเมินการจัดการเรียนรู้ของครูทุกคนอย่างสม่ำเสมออย่างน้อยภาคการศึกษาละ 1 ครั้ง
4. สถานศึกษามีการประเมินแบบวัด แบบทดสอบของครูทุกคน ทุกภาคการศึกษา

5. สถานศึกษามีการนำผลการประเมินจากข้อ 1-4 ไปพัฒนาครูแต่ละคนอย่างเป็นระบบ

Hoy and Miskel (2001, p. 309) กล่าวว่า ประสิทธิผลขององค์การ หมายถึง การที่ผู้บริหารสามารถใช้ภาวะผู้นำเป็นศูนย์กลางในการจัดการศึกษา ทำให้ครูและนักเรียนเกิดความพอใจ เป็นผลทำให้การดำเนินงานของสถานศึกษามีประสิทธิผลสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

สรุปได้ว่า ประสิทธิผลของสถานศึกษา หมายถึง ความสำเร็จของสถานศึกษาที่สามารถดำเนินงานของสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่วางไว้ โดยอาศัยความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริม และสนับสนุนการจัดการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ส่งผลให้ผู้เรียนมีคุณภาพและตรงตามความต้องการของสังคม

ความสำคัญของประสิทธิผลของสถานศึกษา

ประสิทธิผลมีความสำคัญอย่างยิ่งในศาสตร์ทางการบริหาร และองค์การ องค์การจะอยู่รอดและมีความมั่นคงหรือไม่ขึ้นขึ้นอยู่กับประสิทธิผลขององค์การ หากองค์การสามารถบรรลุวัตถุประสงค์จะส่งผลให้องค์การสามารถดำรงอยู่ต่อไปได้ ในทางกลับกัน หากไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ องค์การก็จะล่มสลายไปในที่สุด ดังนั้นประสิทธิผลจึงมีความสำคัญต่อองค์การ จากการค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้องมีนักบริหาร นักวิชาการ และนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงความสำคัญของประสิทธิผลของสถานศึกษาไว้ดังนี้

เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม (2549, หน้า 136) กล่าวถึง ความสำคัญของประสิทธิผลของสถานศึกษาว่า ในทางศาสตร์ทางการบริหาร และสถานศึกษานับว่าเป็นการตัดสินใจขั้นสุดท้ายว่า การบริหารองค์การประสบความสำเร็จหรือไม่เพียงใด องค์การจะอยู่รอดและมีความมั่นคง จะขึ้นอยู่กับประสิทธิผลขององค์การ หรือ จะล่มสลายไปในที่สุด ดังนั้น ประสิทธิผลจึงมีความสำคัญต่อองค์การ ดังนี้

1. ช่วยตรวจสอบวัตถุประสงค์การจัดตั้งองค์การ การจัดตั้งองค์การย่อมกำหนดวัตถุประสงค์ และเป้าหมายไว้อย่างชัดเจน เพื่อดำเนินงานให้เป็นไปตามความต้องการหรือไม่
2. ประเมินผลการดำเนินงานกับแผนงานที่กำหนด การดำเนินงานในแต่ละกิจกรรมย่อมต้องมีการวางแผน กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ การจัดสรรทรัพยากร การใช้อำนาจหน้าที่ การบริหารการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลของงาน

3. ประเมินผลสำเร็จกับวัตถุประสงค์ เปรียบเทียบผลงานที่ดำเนินการได้ตามแผนงาน กับวัตถุประสงค์ขององค์การที่คาดหวัง ถ้าผลงานบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ และคาดหวังขององค์การ แสดงว่าองค์การมีประสิทธิภาพ โดยประสิทธิภาพอาจพิจารณาเป็น 2 ระดับ คือ

3.1 ประสิทธิภาพของบุคคล คือ ลักษณะของบุคคลที่มีความสามารถปฏิบัติงานใด ๆ หรือปฏิบัติกิจกรรมใด ๆ แล้วประสบผลสำเร็จ ทำให้เกิดผลโดยตรง และครบถ้วนตามวัตถุประสงค์ ผลที่เกิดขึ้นมีลักษณะคุณภาพ เช่น ความถูกต้อง ความมีคุณค่า เหมาะสมดีกับงาน ตรงกับความคาดหวัง และความต้องการของหมู่คณะสังคม และจะนำผลนั้นไปใช้เป็นผลที่ได้จากการปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ

3.2 ประสิทธิภาพขององค์การ คือ การเน้นไปที่ผลรวมขององค์การรวมถึงความมีประสิทธิภาพขององค์การว่าประกอบด้วยตัวบ่งชี้ 5 ตัว คือ การผลิต ประสิทธิภาพ ความพึงพอใจ การปรับเปลี่ยน และการพัฒนา

ภิญโญ สาร (2550, หน้า 2) กล่าวว่า ความสำคัญของประสิทธิภาพของสถานศึกษา นักวิชาการในสาขาต่าง ๆ มีมุมมองที่แตกต่างกัน โดยในมุมมองของนักเศรษฐศาสตร์มองว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษาเป็นเรื่องของผลกำไร หรือผลประโยชน์จากการลงทุน (Return of Investment) นักวิทยาศาสตร์มองประสิทธิภาพของสถานศึกษาอยู่ในรูปของผลผลิตใหม่ ๆ ซึ่งอยู่ในรูปของประสิทธิภาพ หรือปริมาณผลผลิตหรือตัวบุคลากรไม่ได้

วินิจ เกตุขำ (2550, หน้า 203) กล่าวว่า ความสำคัญของประสิทธิภาพของสถานศึกษาเป็นความสามารถในการผลิตที่จะทำให้เกิดผลตามที่ปรารถนา อีกประการคือ วัฏจักรของการบริหารการศึกษาโดยประสิทธิภาพจะนำมาซึ่งความหมายเฉพาะหรือพิเศษในส่วนนี้จะเน้นไปที่ความมีสัมฤทธิ์ผลที่ดีในทักษะพื้นฐานของนักเรียนที่สามารถวัดได้จากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

สมบูรณ์ พรธนาภพ (2550, หน้า 59) กล่าวว่า ความสำคัญของประสิทธิภาพของสถานศึกษา เป็นความสำเร็จของสถานศึกษาสามารถทำหน้าที่ให้บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ ทั้งนี้เกิดจากประสิทธิภาพของผู้บริหารสถานศึกษาที่สามารถที่ใช้ความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ในการบริหารงาน เพื่อโน้มน้าวให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติงานให้เกิดผลตามเป้าหมายที่วางไว้

บรรยงค์ โตจินดา (2550, หน้า 27) กล่าวว่า ความสำคัญของประสิทธิภาพของสถานศึกษาเป็นผลที่เกิดจากการกำหนดนโยบาย และแนวปฏิบัติของสถานศึกษาที่ทำให้ นักเรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านพุทธิศึกษา จริยศึกษา และการปฏิบัติ ส่งผลให้นักเรียน

เกิดการพัฒนาร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา และลักษณะนิสัย มีทักษะ มีบุคลิกภาพและมีเจตคติที่เหมาะสมกับการดำรงชีวิต อยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข

บุษรา เชนอำนวย (2551, หน้า 169) กล่าวว่า ความสำคัญของประสิทธิผลของสถานศึกษา เปรียบเทียบให้เห็นอย่างชัดเจนว่าประสิทธิผล หมายถึง ผลสำเร็จหรือผลที่เกิดขึ้นของงาน ส่วนประสิทธิภาพ หมายถึง ความสามารถที่ทำงานให้เกิดความสำเร็จ การที่จะกล่าวว่างค์การมีประสิทธิผล โดยคำนึงถึงแต่ผลสำเร็จที่เกิดขึ้นของงานเพียงอย่างเดียวย่อมไม่ถูกต้อง จะต้องพิจารณาไปถึงอีกว่าผลสำเร็จของงานนั้นสนองตอบหรือบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การหรือไม่ เพราะบางครั้งพบว่าองค์การประสบความสำเร็จหรือมีผลงานชัดเจน แต่ปรากฏว่าผลสำเร็จนั้น มีการใช้ทรัพยากรทั้งในด้านเงินลงทุน ระยะเวลา และบุคลากร มากเกินความจำเป็น

Katz and Kahn (2003, p. 42) ได้กล่าวไว้ว่า ประสิทธิภาพ เป็นส่วนประกอบสำคัญของประสิทธิผล ทั้งนี้เนื่องจากประสิทธิภาพขององค์การนอกจากจะหมายถึงผลตอบแทนที่ได้รับจากการลงทุนแล้ว ยังหมายรวมถึงเป้าหมายขององค์การ การวัดประสิทธิภาพขององค์การ จึงจำเป็นต้องรู้เป้าหมายขององค์การให้ชัดเจน การวัดผลขององค์การจะต้องมีฐานหรือเกณฑ์เพื่อการเปรียบเทียบผลการบรรลุเป้าหมาย การวัดประสิทธิผลขององค์การ คือ การศึกษาเปรียบเทียบอัตราส่วนระหว่างปัจจัยกับผลงาน เพื่อดูว่าผลที่ได้รับมากหรือน้อยกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ และการใช้ทรัพยากรเพื่อให้ได้ผลสำเร็จนั้น ๆ มากน้อยเพียงใด โดยทรัพยากรในที่นี้ หมายถึง ปัจจัยเพื่อการผลิต ประกอบด้วย ทรัพยากรคน วัสดุ อุปกรณ์ เวลา ความพยายาม และต้นทุนที่ลงไป ดังนั้น จึงจำเป็นต้องใช้ ความสามารถในการทำงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายโดยการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด

Steer and Proter (2005, p. 196) ได้จำแนกตัวแปรสำคัญที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพของโครงการไว้ 4 ประเภท ดังนี้

1. ลักษณะขององค์การ คือ ลักษณะของโครงสร้างองค์การและความสัมพันธ์ระหว่างสายงานบังคับบัญชาตามบทบาทหน้าที่ในองค์การ ตลอดจนขนาดขององค์การ ซึ่งในลักษณะขององค์การนั้นมีองค์ประกอบด้านต่าง ๆ ดังนี้

1.1 การกระจายอำนาจ (Decentralization) เป็นระดับความมาก-น้อย ของอำนาจที่กระจายให้ไปตามชั้นการบังคับบัญชา การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและการมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการตัดสินใจเกี่ยวกับงาน และกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์การ

1.2 ความชำนาญเฉพาะทาง (Specialization) หมายถึง การแบ่งส่วนงานตามความชำนาญเฉพาะทางหรือเฉพาะที่ การแบ่งงานตามความชำนาญเฉพาะทาง

อันจะนำไปสู่ประสิทธิผลสูงสุด เพราะเป็นการเปิดโอกาสให้บุคลากรที่มีความชำนาญได้ใช้ความสามารถของเขาในการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่

1.3 ความเป็นทางการ (Span of Control) เป็นการกำหนดกฎเกณฑ์ระเบียบ ข้อบังคับอย่างเป็นทางการขององค์การ ซึ่งใช้เป็นเครื่องควบคุมพฤติกรรมของคนงาน แต่ทั้งนี้ก็มีข้อควรตระหนักว่าการที่องค์การมีความเป็นทางการมากเท่าไรก็จะเป็นอุปสรรคต่อความมีประสิทธิภาพมากเท่านั้น เพราะผู้บริหารมักยึดติดกับระเบียบแบบแผน ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อพฤติกรรม หรือสภาพปัญหาขององค์การ

2. ลักษณะของสภาพแวดล้อม ประกอบด้วย สภาพแวดล้อมภายนอก ได้แก่ ความสลับซับซ้อน ความมั่นคงและความไม่แน่นอน เช่น สภาพการณ์ด้านการตลาด เศรษฐกิจ และการเมือง เป็นต้น และสภาพแวดล้อมภายใน ได้แก่ บรรยากาศขององค์การ ซึ่งมีผลกระทบต่อการทำงาน สภาพแวดล้อมจะเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลขององค์การมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับปัจจัยสำคัญ 2 ประการ ดังนี้

2.1 ความสามารถในการคาดคะเน และสภาวะของสภาพแวดล้อมดังกล่าว

2.2 ความมีเหตุผลของการกระทำขององค์การ กล่าวคือ องค์การที่มีประสิทธิผลมากที่สุดถูกกำหนดโดยปัจจัยภายนอก บทบาทของนักบริหาร คือ การทำความเข้าใจกับสภาพแวดล้อมและปรับโครงสร้าง และการปฏิบัติให้เข้ากับภาวะดังกล่าว

3. ลักษณะของบุคคลในองค์การ พฤติกรรมของบุคคลในองค์การมีผลกระทบต่อหรือมีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงาน อันจะนำไปสู่ความสำเร็จหรือความล้มเหลวขององค์การ ทั้งนี้ เนื่องจากบุคคลที่เข้ามาร่วมปฏิบัติงานในองค์การต่างมีความคาดหวังต่อการที่จะได้รับการตอบสนองในการทำงาน และบุคคลเองก็สามารถที่จะให้องค์การอยู่รอดเจริญเติบโตเพื่อจะได้มีงานทำ โครงการเองก็คาดหวังผลงานจากตัวบุคคล จึงก่อให้เกิดความผูกพันขึ้นประกอบไปด้วย 3 พฤติกรรม ดังนี้

3.1 ความสามารถในการสรรหา และรักษาไว้ซึ่งทรัพยากรคน โดยจัดระบบรางวัลตอบแทนให้เหมาะสมกับผลงาน และสนองต่อความต้องการของบุคคลตลอดจนความก้าวหน้าในวิชาชีพ

3.2 องค์การต้องมีความสามารถที่จะทำให้บุคลากรปฏิบัติงานตามบทบาทของตนเองที่ได้รับผิดชอบอย่างเต็มที่

3.3 องค์การที่มีประสิทธิผลจะต้องสร้างบรรยากาศในการทำงานที่อำนวยความสะดวกการทำงาน

สรุปได้ว่า ประสิทธิผลมีความสำคัญต่อองค์การอย่างมาก เพราะเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จขององค์การ หากประสิทธิผลของบุคคลมีคุณภาพ ก็ส่งผลต่อประสิทธิผลขององค์การ ทั้งสองสิ่งนี้จะเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จขององค์การ ในการที่จะตัดสินใจว่าโครงการจะอยู่รอด หรือล้มสลาย

แนวคิดและทฤษฎีประสิทธิผลของสถานศึกษา

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษา มีผู้เสนอแนวคิดที่สำคัญ ดังนี้ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (2550) ได้กำหนดตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมิน สมศ.รอบสี่ (พ.ศ. 2559-2563) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ประถมศึกษาและมัธยมศึกษา) ประกอบด้วย 7 ด้าน 20 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

ด้านที่ 1 ด้านคุณภาพศิษย์

- ตัวบ่งชี้ที่ 1 ผู้เรียนเป็นคนดี
- ตัวบ่งชี้ที่ 2 ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถตามหลักสูตร
- ตัวบ่งชี้ที่ 3 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิด
- ตัวบ่งชี้ที่ 4 ผู้เรียนมีทักษะชีวิต

ด้านที่ 2 ด้านคุณภาพครู/อาจารย์

- ตัวบ่งชี้ที่ 5 ครู/อาจารย์เป็นคนดี มีความสามารถ
- ตัวบ่งชี้ที่ 6 ครู/อาจารย์สร้างสรรค์ห้องเรียน/แหล่งเรียนรู้คุณภาพ
- ตัวบ่งชี้ที่ 7 ครู/อาจารย์มีผลงานที่นำไปใช้ประโยชน์
- ตัวบ่งชี้ที่ 8 ครู/อาจารย์ได้รับการเพิ่มพูนความรู้/ประสบการณ์

ด้านที่ 3 ด้านการบริหารและธรรมาภิบาลของสถานศึกษา

- ตัวบ่งชี้ที่ 9 การดำเนินงานของคณะกรรมการสถานศึกษา
- ตัวบ่งชี้ที่ 10 การดำเนินงานของผู้อำนวยการ
- ตัวบ่งชี้ที่ 11 การบริหารความเสี่ยง
- ตัวบ่งชี้ที่ 12 การพัฒนาบุคลากรสายสนับสนุน

ด้านที่ 4 ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน/สังคม

- ตัวบ่งชี้ที่ 13 การให้ความร่วมมือที่ส่งผลต่อชุมชน/สังคม
- ตัวบ่งชี้ที่ 14 การให้ความร่วมมือกับชุมชน/สังคมที่ส่งผลต่อสถานศึกษา

ด้านที่ 5 ด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม

- ตัวบ่งชี้ที่ 15 การส่งเสริมสนับสนุนศิลปะและวัฒนธรรม
- ตัวบ่งชี้ที่ 16 การพัฒนาสุนทรียภาพ

ด้านที่ 6 ด้านอัตลักษณ์/เอกลักษณ์

ตัวบ่งชี้ที่ 17 อัตลักษณ์ผู้เรียน

ตัวบ่งชี้ที่ 18 เอกลักษณ์สถานศึกษา

ด้านที่ 7 ด้านมาตรการส่งเสริม

ตัวบ่งชี้ที่ 19 มาตรการส่งเสริม

ตัวบ่งชี้ที่ 20 มาตรการส่งเสริม (ภายนอกสถานศึกษา)

สุรศักดิ์ สหวิริยะสิน (2556, หน้า 7) ได้เสนอแนวคิดประสิทธิผลของสถานศึกษา 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง 2) ด้านความสามารถในการพัฒนาทัศนคติทางบวก 3) ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน และ 4) ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน

สมมาตร คงชื่นสิน (2556, หน้า 37) ได้ให้ความหมายว่า ประสิทธิผลของสถานศึกษา หมายถึง การร่วมมือกันดำเนินงานของบุคลากรเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ หรือ เป้าหมายของสถานศึกษา คือ มุ่งให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาตามขอบข่ายงานและภารกิจการบริหาร และจัดการสถานศึกษาของแต่ละสถานศึกษา

ประยูร คุณนาม (2557, หน้า 6) ได้เสนอแนวคิดประสิทธิผลของสถานศึกษา 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) ความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง 2) ความสามารถในการพัฒนาทัศนคติทางบวกของนักเรียน 3) ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี และ 4) ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม

ชนกพร มั่นส (2559, หน้า 31) ได้เสนอแนวคิดประสิทธิผลขององค์กร คือ ความสามารถขององค์กรในการปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ให้มีความยืดหยุ่น สามารถ ประสานงานร่วมมือความสำเร็จของผลงานการปฏิบัติงานที่บรรลุตามเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ขององค์กร

เสกสันต์ รอดย้อย (2560, หน้า 33) ได้เสนอแนวคิดประสิทธิผลของสถานศึกษา ประกอบด้วย ด้านความสามารถทางวิชาการ ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา และด้านความสามารถในการพัฒนาสถานศึกษา

เรืองยศ เรืองจันทร์ (2560, หน้า 46) ได้เสนอแนวคิดประสิทธิผลของสถานศึกษา ประกอบด้วย 1) ความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

2) ความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีเจตคติทางบวก 3) ความสามารถในการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาโรงเรียน และ 4) ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน

กระทรวงศึกษาธิการ (2561) ได้กำหนดมาตรฐานการศึกษาาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561 แนบท้ายประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ ฉบับลงวันที่ 6 สิงหาคม พ.ศ. 2561 มีจำนวน 3 มาตรฐาน ได้แก่

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน

1. ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน
2. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ

มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

แต่ละมาตรฐานมีรายละเอียดดังนี้

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน

1. ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

1.1 มีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ

1.2 มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปราย

แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแก้ปัญหา

1.3 มีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม

1.4 มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

1.5 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา

1.6 มีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ

- 2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

2.1 การมีคุณลักษณะ และค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด

2.2 ความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย

2.3 การยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย

2.4 สุขภาวะทางร่างกายและจิตสังคม

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ

1. มีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน

2. มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา

3. ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษา และทุกกลุ่มเป้าหมาย

4. พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ

5. จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ

6. จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

1. จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตได้

2. ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้

3. มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก

4. ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน

5. มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนา และปรับปรุง การจัดการเรียนรู้

กัญญาณัฐ ไชยชนะ (2563, หน้า 57) ได้เสนอแนวคิดประสิทธิผลของสถานศึกษา ประกอบด้วย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น ความพึงพอใจในการทำงานของครู การจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ และความสามารถในการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อม

นิดาพร เครือวงศ์ (2564, หน้า 57) ได้เสนอแนวคิดประสิทธิผลของสถานศึกษา ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การบรรลุเป้าหมายขององค์กร 2) ความสามารถในการพัฒนาสถานศึกษา 3) ความใฝ่รู้ รักการอ่าน และแสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียน และ 4) ความสามารถในการผลิต

Parsons (1960, หน้า 19) ได้เสนอแนวคิดในการวัดประสิทธิผลขององค์การ โดยพิจารณาจาก

1. การปรับตัว (Adaptation) คือ ความต้องการของระบบในองค์กรที่จะควบคุม สิ่งแวดล้อม โรงเรียนปรับตัวเองให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม โดยพยายาม เปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมภายนอก และปรับเปลี่ยนกิจกรรมภายในโรงเรียนเพื่อตอบสนอง ความต้องการของสังคม ดัชนีบ่งชี้การปรับตัวของโรงเรียน คือ นวัตกรรมการพัฒนา และการเติบโต

2. การบรรลุเป้าหมายขององค์กร (Goal achievement) คือ การดำเนินงาน จนสามารถบรรลุเป้าหมายที่องค์กรตั้งไว้ ดัชนีบ่งชี้การบรรลุเป้าหมายของโรงเรียน คือ

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทรัพยากรที่นำมาใช้ คุณลักษณะของนักเรียน และบริการต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้น

3. การบูรณาการ (Integration) คือ การรวมตัวเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันของบุคลากรในโรงเรียน ทั้งกระบวนการรวมตัว การประสานงาน และความสัมพันธ์ของบุคลากรให้เป็นหนึ่งเดียวกัน ตัวบ่งชี้ของการบูรณาการในโรงเรียน คือ ความพึงพอใจในการทำงาน ความขัดแย้งระหว่างบุคคล การขาดเรียน และขวัญกำลังใจ

4. การคงไว้ซึ่งระบบค่านิยม (Latency) การคงไว้ซึ่งระบบค่านิยม คือ การดำรงและรักษาระบบค่านิยมของกลุ่ม ซึ่งประกอบไปด้วยรูปแบบทางวัฒนธรรมกลุ่ม และแรงจูงใจในการทำงานให้คงอยู่ในกลุ่ม ตัวบ่งชี้ของการคงไว้ซึ่งระบบค่านิยม คือ ความผูกพันต่อองค์กร และกลุ่ม

Bennis (1971 อ้างอิงใน ยุกตนันท์ หวานฉ่ำ, 2555, หน้า 24) ได้กล่าวถึง ประสิทธิภาพขององค์การว่าเป็นความสามารถในการปรับตัว เปลี่ยนแปลง พัฒนาให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ และมีความสามารถในการผสมผสานสัมพันธ์ของสมาชิกในองค์การรวมพลังให้มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในการปฏิบัติการกิจในองค์การไว้ดังนี้

1. ความสามารถในการปรับปรุงองค์การ ได้แก่ ความสามารถในการปรับตัว นวัตกรรม ความเจริญเติบโต และการพัฒนา

2. ความสามารถในการบูรณาการ (Integration) ได้แก่ ความพอใจ บรรยากาศ ความขัดแย้ง การสื่อความหมาย

Mott (1972, p. 373) ได้เสนอแนวคิด ในการประเมินประสิทธิภาพองค์การ ออกเป็น 4 ด้าน โดยมีรายละเอียดต่อไปนี้

1. ความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง (productivity) คือ การที่ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษานั้น ๆ สามารถดำเนินงานในสถานศึกษา ทั้งการบริหาร การจัดการเรียนการสอน จนส่งผลให้นักเรียนในสถานศึกษาส่วนใหญ่ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดี ซึ่งพิจารณาได้จากเกรดเฉลี่ยโดยรวมของนักเรียน จำนวนร้อยละของนักเรียนที่สามารถศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ความสามารถทางด้านวิชาการของนักเรียน และความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู

2. ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก (positive attitude) คือ การที่ผู้บริหารสถานศึกษา และครูในสถานศึกษาสามารถดำเนินงานในโรงเรียน ทั้งการบริหาร และการอบรมคุณธรรมของนักเรียน นอกจากการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนเป็นผู้ที่มี

คุณธรรมจริยธรรม มีระเบียบวินัยที่ดี และทำให้นักเรียนรู้จักพัฒนาตนเอง มีเจตคติต่อการศึกษาล่าเรียน เป็นที่พึงพอใจของผู้ปกครอง

3. ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา (adaptability) คือ ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษาที่ร่วมกันพัฒนา เปลี่ยนแปลงวิธีดำเนินงานทางด้านวิชาการ การเรียนการสอน เพื่อให้สถานศึกษามีความก้าวหน้าและทันกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไป โดยพิจารณาจากลักษณะการยอมรับของครูต่อการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ทั้งการบริหารและการเรียนการสอน ความสามารถของครูต่อการพัฒนา หรือปรับเปลี่ยนวิธีการดำเนินการของตนเอง ความกระตือรือร้นของครูที่จะปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอน ตลอดจนพิจารณาจากผลสัมฤทธิ์ที่ได้จากการปรับปรุง หรือพัฒนาสถานศึกษา

4. ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา (flexibility) คือ ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา และครูในสถานศึกษาที่ร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ทางด้านการเรียนการสอน การปกครองนักเรียน และงานรับผิดชอบอื่น ๆ เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้บรรลุวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา

Gibson, et al. (1982 อ้างอิงใน นิคม กันตะคำนันท์, 2548, หน้า 50) ได้ทำการศึกษาและกำหนดเกณฑ์ในการประเมินประสิทธิผลขององค์การโดยใช้เกณฑ์ ดังต่อไปนี้

1. ความสามารถในการผลิต
2. ประสิทธิภาพ
3. ความพึงพอใจ
4. ความสามารถในการปรับตัว
5. การพัฒนา
6. การอยู่รอด

Hoy and Furguson (1985, pp. 117-134) ได้ศึกษาเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียน โดยทำการศึกษาใน 5 องค์ประกอบ คือ

1. ความใฝ่รู้ รักการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียน เป็นพฤติกรรม การเรียนของผู้เรียนที่เกิดจากความสนใจ เห็นความสำคัญ มีความต้องการพัฒนาตนเอง เรียนรู้ด้วยตนเอง มีความรับผิดชอบ อยากรู้ อยากเห็น รู้จักวางแผน และทำตามแผนที่กำหนดไว้ มีการประเมินผลความก้าวหน้าของตนเอง ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ในเรื่องที่เกี่ยวกับการเรียน และความรู้ทั่วไปด้วยตนเองจากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายใน และภายนอกโรงเรียน

2. ความพึงพอใจในการทำงานของครู เป็นความรู้สึกของครูที่มีต่อการทำงานภายในโรงเรียน ซึ่งจะช่วยให้การทำงานประสบความสำเร็จ โดยพิจารณาจากสภาพการทำงาน ลักษณะของงานที่ปฏิบัติ รวมถึงความก้าวหน้าในการทำงานและรายได้ ซึ่งผู้บริหารจำเป็นต้องสร้างและรักษาระดับความพึงพอใจในการทำงานของครูให้อยู่ในระดับสูง เพราะความพึงพอใจในการทำงานมีอิทธิพลต่อการทำงานของครู มีผลกระทบไปยังกลุ่มอื่น ดังนั้น ถ้าผู้บริหารสร้างสรรค์ให้ครูมีความพึงพอใจในการทำงานสูง ก็จะส่งผลผลให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ คณะครูร่วมมือร่วมใจกันทำงานเพื่อความสำเร็จของโรงเรียน

3. ความสามารถในการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีของครู เป็นเครื่องมือของการเรียนรู้ ทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึก เพิ่มพูนทักษะและประสบการณ์ สร้างสถานการณ์การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน กระตุ้นให้เกิดการพัฒนาศักยภาพทางการคิด ได้แก่ การคิดไตร่ตรอง การคิดสร้างสรรค์ และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ตลอดจนเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมให้แก่ผู้เรียน สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีการเรียนรู้ในปัจจุบันมีอิทธิพลสูงต่อการกระตุ้นให้ผู้เรียนกลายเป็นผู้แสวงหา ความรู้ด้วยตนเอง และมีประโยชน์มากมาย (กรมวิชาการ, 2545, หน้า 6-7)

4. ความสามารถในการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาโดยผู้บริหารมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด และคุ้มค่า ตรงตามเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องพิจารณาอย่างรอบคอบในการจัดสรร และกระจายทรัพยากร ตลอดจนกำกับติดตามผลการใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อโรงเรียน นักเรียน ตลอดจนต่อทางราชการให้มากที่สุด

5. ความสามารถในการปรับเปลี่ยนต่อสภาวะแวดล้อมที่มากกระทบทั้งภายในและภายนอก เป็นความสามารถของผู้บริหารและครูในโรงเรียนที่ร่วมกันพัฒนาเปลี่ยนแปลงวิธีการดำเนินงานทางด้านวิชาการ การเรียนการสอน เพื่อให้โรงเรียนมีความก้าวหน้าทันกับสภาพที่เปลี่ยนไป โดยพิจารณาจากลักษณะการยอมรับของครูต่อการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ทั้งการบริหารและการเรียนการสอน ความสามารถ ความรวดเร็วของครูต่อการพัฒนา หรือปรับเปลี่ยนวิธีการดำเนินการของตนเอง ความกระตือรือร้นที่ได้จากการปรับปรุง หรือพัฒนาโรงเรียน

Burns (1987, pp. 117-134) ให้แนวคิดไว้ว่า สถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพอาจพิจารณาจาก 1) ความสามารถในการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ 2) ความสามารถ

ในการปรับเปลี่ยนต่อสภาวะแวดล้อมที่มากระทบภายในและภายนอก และ 3) ความพึงพอใจในการทำงานของครู

Hoy and Miskel (1991, pp. 409–419) ประสิทธิผลองค์การครอบคลุมประสิทธิผลของโรงเรียน 4 ด้าน คือ 1) ความสามารถในการปรับตัว (Adaptation) ให้เข้ากับนวัตกรรม ความเจริญเติบโตและการพัฒนา 2) ความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง (Goal Attainment) ตามเป้าหมาย ความสำเร็จ ความมีคุณภาพในการได้รับความรู้ที่ยั่งยืน และความมีประสิทธิภาพ 3) ความสามารถในการผสมผสาน (Integration) ระหว่างความพึงพอใจ บรรยากาศ และการติดต่อสื่อสาร 4) ความสามารถในการพัฒนาศักยภาพ (Latency) ให้มีความจงรักภักดีกับโรงเรียนและการสร้างชื่อเสียง

1. ความสามารถในการปรับตัว (Adaptation) หมายถึง ความสามารถของผู้บริหาร และครูในโรงเรียนที่ร่วมกันพัฒนา เปลี่ยนแปลงวิธีการดำเนินงานทั้งด้านวิชาการ การเรียน การสอน เพื่อให้โรงเรียนมีความก้าวหน้าทันกับนวัตกรรม เทคโนโลยี สภาพแวดล้อม ที่เปลี่ยนแปลงไป โดยพิจารณาจากการยอมรับของครูต่อการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ทั้งการบริหาร และการเรียนการสอน การพัฒนาตนเอง ความกระตือรือร้นของครู

2. ความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง (Goal Attainment)
หมายถึง ความสำเร็จและความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีความสำเร็จมีผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนรู้อย่างสูง มีคุณภาพ การได้รับความรู้ที่ยั่งยืน สามารถพัฒนาการเรียนการสอน
จนผลการเรียนของนักเรียนดีขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ

3. ความสามารถในการผสมผสาน (Integration) หมายถึง การปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียนให้เข้ากับสภาพแวดล้อม เป็นการที่ผู้บริหารและครู สามารถดำเนินการสอนและทำงานบริหารงานจนนักเรียน มีความประพฤติที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัยที่ดี รู้จักพัฒนาตนเอง เป็นที่พอใจของปกครอง

4. ความสามารถในการพัฒนาศักยภาพ (Latency) หมายถึง ครูแต่ละคนมีความจงรักภักดีกับโรงเรียน และการสร้างชื่อเสียง ให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของโรงเรียน

Hoy and Miskel (2001, pp. 305–307) ได้นำเสนอประสิทธิผลของสถานศึกษาไว้ 4 ด้าน คือ

1. การปรับตัว เป็นหน้าที่หลักขององค์กรที่จะต้องปรับตัวให้สอดคล้องและเข้ากันได้กับสิ่งแวดล้อม เพื่อสนองตอบต่อความต้องการของสังคม หลักเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินความสามารถในการปรับตัว ได้แก่ ความสามารถในการปรับเปลี่ยนนวัตกรรม ความเจริญเติบโตและการพัฒนา

2. การบรรลุเป้าหมายขององค์กร มีการกำหนดเป้าหมายและมีวัตถุประสงค์ หรือ ผลสำเร็จที่พึงปรารถนา ซึ่งองค์กรจะต้องจัดหาและใช้ทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อการบรรลุผล ตามที่ต้องการ เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ คุณภาพการจัดหาทรัพยากรและ ประสิทธิภาพ

3. การบูรณาการ คือ ความสามารถในการหลอมหลอม ประสมประสานความสัมพันธ์ ของสมาชิกในองค์กรเพื่อรวมพลัง การสื่อความหมาย และความขัดแย้ง

4. การคงไว้ระบบค่านิยม ความสามารถขององค์กรที่จะโน้มน้าวบุคคลในองค์กร ให้ดำรงรักษาไว้ซึ่งค่านิยมรูปแบบวัฒนธรรมของบุคคลในระบบ เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน ได้แก่ ความจงรักภักดีศูนยกลางความสนใจของชีวิต แรงจูงใจ และเอกลักษณ์

Hoy and Miskel (2001, pp. 32-33) ได้ให้ทัศนะว่า รูปแบบของโรงเรียนในลักษณะ ระบบสังคมได้มีการปรับเปลี่ยนไป โดยให้ความเห็นว่า ผลผลิต (Output) ที่สำคัญของระบบ สังคมโรงเรียนควรจำแนกออกเป็น 4 ด้าน คือ

1. ด้านนักเรียน ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ การจบ การศึกษา และการออกกลางคัน
2. ด้านครู ได้แก่ ความพึงพอใจในการทำงาน และอัตราการขาดงาน
3. ด้านผู้บริหาร ได้แก่ ความพึงพอใจในการทำงาน ความสมดุลของงบประมาณและ ความผูกพันต่อโรงเรียน
4. ด้านสังคม ได้แก่ การรับรู้ประสิทธิผลของโรงเรียน

จากแนวคิดเชิงทฤษฎีเกี่ยวกับประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา จากนักวิชาการ ต่าง ๆ จะพบว่ามีนักวิชาการได้เสนอแนวคิดที่แตกต่างกันออกไป จะเห็นว่าการอธิบาย อย่างเป็นระบบและไม่เป็นระบบ แต่ส่วนใหญ่จะพบว่าการเสนอองค์ประกอบประสิทธิผลของ สถานศึกษาตามแนวคิดของ Mott (1972) และ Hoy and Miskel (2013) และนักวิจัยส่วนมาก จะทำการวิจัยโดยมีองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องคล้ายคลึงกัน ดังรายละเอียดของการวิเคราะห์ นำเสนอในตาราง 2

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดของนักวิชาการทางการศึกษา ซึ่งกล่าวถึงประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษาที่ตรงกัน ได้แก่ Parson (1960), Bennis (1971), Mott (1972), Gibson and Other (1982), Hoy and Ferguson (1985), Burns (1987), Hoy and Miskel (1991), Hoy and Miskel (2001), Hoy and Miskel (2013), สุรศักดิ์ สหวิริยะสิน (2556), ประยูร คุณนาม (2557), ชนกพร มั่นส (2559), เสกสรรค์ รอดย้อย (2560), กัญญาณัฐ ไชยชนะ (2563), นิดาพร เครือวงศ์ (2564) ผู้วิจัยได้จัดหมวดหมู่ประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษา จะได้ประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษาประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านคุณภาพผู้เรียน
2. ด้านคุณภาพครู
3. ด้านคุณภาพการบริหาร
4. ด้านคุณภาพสถานศึกษา

ประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษาที่ได้จากการสังเคราะห์แนวคิดและงานวิจัยของนักการศึกษา และนักวิชาการต่าง ๆ ซึ่งประกอบด้วย ด้านคุณภาพผู้เรียน ด้านคุณภาพครู ด้านคุณภาพการบริหาร และด้านคุณภาพสถานศึกษา โดยมีรายละเอียดของแต่ละด้านเพื่อนำไปสู่การกำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการแต่ละด้าน ดังต่อไปนี้

ประสิทธิผลด้านคุณภาพผู้เรียน

Mott (1972, p. 373) ความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง คือ การที่ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษานั้น ๆ สามารถดำเนินงานในสถานศึกษาทั้งการบริหาร การจัดการเรียนการสอน จนส่งผลให้นักเรียนในสถานศึกษาส่วนใหญ่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดี ซึ่งพิจารณาได้จากเกรดเฉลี่ยโดยรวมของนักเรียน จำนวนร้อยละของนักเรียนที่สามารถศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ความสามารถทางด้านวิชาการของนักเรียน และความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู

Hoy and Ferguson (1985, p. 275) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูง หมายถึง นักเรียนสามารถแสวงหา ค้นคว้า และสืบค้นข้อมูลได้ด้วยตนเอง มีความรับผิดชอบ กระตือรือร้นในการทำงาน รู้จักแสวงหาความรู้จากทรัพยากรของการเรียนรู้ต่าง ๆ ตามความต้องการและความสนใจใฝ่รู้อยู่เสมอ ความสามารถในการศึกษาต่อในสถาบันศึกษาชั้นสูงได้เป็นจำนวนมาก มีบุคลากรที่มีคุณภาพด้านการสอน นักเรียนมีผลการเรียนดี มีการพัฒนาทัศนคติแรงจูงใจของนักเรียน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และมีความประพฤติที่เหมาะสม มีจริยธรรม คุณธรรมมีค่านิยมที่ดีงาม

Hoy and Miskel (1991, p. 158) ความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง (Goal Attainment) หมายถึง ความสำเร็จ และความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีความสำเร็จมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น มีคุณภาพ การได้รับความรู้ที่ยั่งยืน สามารถพัฒนาการเรียนการสอนจนผลการเรียนของนักเรียนดีขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า ประสิทธิภาพด้านคุณภาพผู้เรียน หมายถึง ความสามารถในการบริหารสถานศึกษา และการจัดการเรียนการสอนของครูที่มีประสิทธิภาพจนทำให้นักเรียนส่วนมากมีความรู้ ทักษะ คุณลักษณะ ตามมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดของสาระการเรียนรู้ มีสมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร

ประสิทธิภาพด้านคุณภาพครู

สิริพร เมฆสุวรรณ (2558, หน้า 25) ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน หมายถึง ปฏิกริยาอารมณ์ความรู้สึกของครูที่มีความสุขต่อการได้รับการตอบสนองความต้องการในปัจจัยต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดแรงจูงใจ หรือ กระตุ้นให้ปฏิบัติงาน โดยเกิดกำลังใจและเต็มใจในการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายและมีประสิทธิภาพสูงสุด

รุ่งนภา บังคลัน (2559, หน้า 25) ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดที่ดีที่มีต่อการปฏิบัติงาน ซึ่งเกิดขึ้นจากการได้รับการสนองตอบความต้องการในด้านต่าง ๆ และส่งผลให้ปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจและมีประสิทธิภาพ โดยมีปัจจัยจูงใจซึ่งเป็นองค์ประกอบที่ก่อให้เกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงานโดยตรง จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ 1) ความสำเร็จในงาน 2) การยอมรับนับถือ 3) ลักษณะของงาน 4) ความรับผิดชอบ และ 5) ความก้าวหน้า

Hoy and Furguson (1985, p. 280) ความพึงพอใจในการทำงานของครู เป็นความรู้สึกของครูที่มีต่อการทำงานภายในโรงเรียน ซึ่งจะช่วยให้การทำงานประสบความสำเร็จ โดยพิจารณาจากสภาพการทำงาน ลักษณะของงานที่ปฏิบัติ รวมถึงความก้าวหน้าในการทำงานและรายได้ซึ่งผู้บริหารจำเป็นต้องสร้าง และรักษาระดับความพึงพอใจในการทำงานของครูให้อยู่ในระดับสูง เพราะความพึงพอใจในการทำงานมีอิทธิพลต่อการทำงานของครู มีผลกระทบไปยังกลุ่มอื่น ดังนั้น ถ้าผู้บริหารสร้างสรรค์ให้ครูมีความพึงพอใจในการทำงานสูงก็จะส่งผลให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ คณะครูร่วมมือร่วมใจกันทำงานเพื่อความสำเร็จของโรงเรียน

สรุปได้ว่า ประสิทธิภาพด้านคุณภาพครู หมายถึง ความสามารถในการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลให้ครูเป็นผู้ที่มีจิตวิญญาณของความเป็นครูและผู้ให้ มีความรู้ความสามารถและทักษะการจัดการเรียนรู้ มีทักษะการสื่อสาร อำนวยความสะดวก

ในการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ตื่นรู้ ทันสมัยทันเหตุการณ์ ตามทันเทคโนโลยีและข่าวสาร มีความก้าวหน้าทางวิทยาการและความรู้ สร้างแรงบันดาลใจในการเรียนรู้ของผู้เรียน ใฝ่รู้และแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง เป็นแบบอย่างทางคุณธรรมจริยธรรมและศีลธรรม รู้และเข้าใจในอัตลักษณ์ความเป็นชนชาติไทยที่หลากหลาย มีความภาคภูมิใจในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยอมรับและเป็นผู้ นำการเปลี่ยนแปลง มีความพร้อมและปรับปรนต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก

ด้านคุณภาพการบริหาร

Mott (1972, p. 104) ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา คือ ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษาที่ร่วมกันพัฒนา เปลี่ยนแปลงวิธีดำเนินงานทางด้านวิชาการ การเรียนการสอน เพื่อให้สถานศึกษา มีความก้าวหน้าและทันกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไป โดยพิจารณาจากลักษณะการยอมรับของครูต่อการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ทั้งการบริหารและการเรียนการสอน ความสามารถของครูต่อการพัฒนาหรือปรับเปลี่ยนวิธีการดำเนินการของตนเอง ความกระตือรือร้นของครูที่จะปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอน ตลอดจนพิจารณาจากผลสัมฤทธิ์ที่ได้จากการปรับปรุงหรือพัฒนาสถานศึกษา

นิรันดร์ สุโตด (2561, หน้า 42) ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียนในยุคปฏิรูปการศึกษา การบริหารโรงเรียนต้องคำนึงวิสัยทัศน์ เป้าหมาย ผู้บริหารและครูจะต้องมีบทบาทสำคัญต่อการปรับตัวอย่างไม่หยุดนิ่ง ต้องพยายามปรับปรุงองค์กร รูปแบบการบริหารงานและการดำเนินงานต่าง ๆ ให้มีความคล่องตัวต่อการปฏิบัติงาน ผู้บริหารและครูต้องเป็นนักพัฒนา ริเริ่มสร้างสรรค์ให้เกิดสิ่งใหม่ ๆ อยู่เสมอ การจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนมีความรู้เพื่อให้สามารถปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขนั้น ต้องมีเทคนิควิธีการสอนที่เหมาะสม ครูต้องสร้างกระบวนการและวิธีการเรียนรู้ให้กับนักเรียน ทั้งเนื้อหาวิชาการ และคุณธรรมจริยธรรม เพราะวิธีการเรียนรู้ของนักเรียนจะเป็นวิธีการที่ติดตัวสามารถนำไปปรับปรุงใช้ในการประกอบอาชีพ และพัฒนาตนเองให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเหมาะสม

สรุปได้ว่า ประสิทธิภาพด้านคุณภาพการบริหาร หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา และครูในสถานศึกษาที่ร่วมกันพัฒนาปรับเปลี่ยนแปลงวิธีดำเนินงาน ทั้งด้านวิชาการ การเรียนการสอน เพื่อให้โรงเรียนมีความก้าวหน้าทันกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไป ผู้บริหารและครูต้องเป็นนักคิดนักพัฒนา ริเริ่มสร้างสรรค์ให้เกิดสิ่งใหม่ หรือนวัตกรรมใหม่ ๆ อยู่เสมอเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

ประสิทธิผลด้านคุณภาพสถานศึกษา

Hoy and Miskel (2001, pp. 305–307) การบรรลุเป้าหมายขององค์กร ต้องมีการกำหนดเป้าหมายและมีวัตถุประสงค์หรือผลสำเร็จที่พึงปรารถนา ซึ่งองค์กรจะต้องจัดหาและใช้ทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อการบรรลุผลตามที่ต้องการ เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ คุณภาพการจัดหาทรัพยากร และประสิทธิภาพ

Parsons (1960, p. 19) การบรรลุเป้าหมายขององค์กร (Goal achievement) คือ การดำเนินงานจนสามารถบรรลุเป้าหมายที่องค์กรตั้งไว้ ดังนั้นชี้การบรรลุเป้าหมายของโรงเรียน คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทรัพยากรที่นำมาใช้ คุณลักษณะของนักเรียน และบริการต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้น

สรุปได้ว่า ประสิทธิภาพด้านคุณภาพสถานศึกษา หมายถึง ผลการดำเนินงานของสถานศึกษาสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด ซึ่งเป้าหมายที่จะต้องบรรลุ นั้น ต้องสามารถกระตุ้นให้เกิดความต้องการที่จะให้ผลการดำเนินงานสูงกว่าค่าเป้าหมายที่ตั้งไว้ และต้องมีวิธีการในการบรรลุถึงความสำเร็จด้วยความมุ่งมั่นและตั้งใจ ซึ่งเกิดจากการพัฒนาความรู้ความสามารถ และคิดค้นกลยุทธ์ใหม่เสมอ

ข้อมูลพื้นฐานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย

สภาพแวดล้อมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ จัดตั้งขึ้นตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การกำหนดและแก้ไขเปลี่ยนแปลงเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ตามประกาศลงวันที่ 28 มกราคม พ.ศ. 2564 ประกอบด้วยท้องที่จังหวัดเชียงราย โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย ตั้งอยู่ที่ อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย

กระทรวงศึกษาธิการ แบ่งส่วนราชการภายใน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายใน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ. 2560 ลงวันที่ 22 พฤศจิกายน 2560 ดังนี้ 1) กลุ่มอำนวยการ 2) กลุ่มนโยบายและแผน 3) กลุ่มส่งเสริมการศึกษาทางไกล เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร 4) กลุ่มบริหารงานการเงินและสินทรัพย์ 5) กลุ่มบริหารงานบุคคล 6) กลุ่มพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา 7) กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา 8) กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา 9) หน่วยตรวจสอบภายใน และ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2561 ลงวันที่ 28 สิงหาคม 2561 ประกาศแบ่งส่วนราชการ ให้เพิ่ม 10) กลุ่มกฎหมายและคดี

สถานที่ตั้ง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เชียงราย ตั้งอยู่เลขที่ 1115/ 23 ถนนไกรสร
 ลิทธิ ตำบลเวียง อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย 57000 โทรศัพท์ 0-5360-1451 โทรสาร
 0-5360-1450 Website : <http://www.spm36.obec.in.th> E-mail : secondarymbcripyo@gmail.com

เขตพื้นที่บริการ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย มีเขตพื้นที่บริการในการบริหาร
 จัดการศึกษาขึ้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา ประกอบด้วย 18 อำเภอ ได้แก่ 1) อำเภอเมือง
 2) อำเภอเวียงชัย 3) อำเภอเวียงเชียงรุ้ง 4) อำเภอแม่ลาว 5) อำเภอพาน 6) อำเภอแม่สรวย
 7) อำเภอป่าแดด 8) อำเภอเวียงป่าเป้า 9) อำเภอแม่จัน 10) อำเภอแม่สาย 11) อำเภอ
 เชียงแสน 12) อำเภอแม่ฟ้าหลวง 13) อำเภอดอยหลวง 14) อำเภอเทิง 15) อำเภอเชียงของ
 16) อำเภอเวียงแก่น 17) อำเภอขุนตาล 18) อำเภอพญาเม็งราย

วิสัยทัศน์

องค์กรแห่งความทันสมัย คุณภาพก้าวไกล นับไวด้วยบริการ

พันธกิจ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย ประกอบด้วย

1. จัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ และการปกครอง
 ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
2. จัดการศึกษาให้ผู้เรียนได้รับความปลอดภัยจากภัยพิบัติ ภัยคุกคามทุกรูปแบบ
 เพื่อรองรับชีวิตวิถีใหม่ (New Normal)
3. จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีสมรรถนะตามหลักสูตร
 และคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21
4. ส่งเสริมการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับศตวรรษที่ 21 พัฒนาคุณภาพผู้เรียน
 ให้เป็นเลิศทางวิชาการ และเพื่อให้มีความสามารถในการแข่งขัน
5. ส่งเสริมให้ประชากรวัยเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาได้รับโอกาส ความเสมอภาค
 และลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา
6. ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนา
 สู่ความเป็นมืออาชีพ มีสมรรถนะด้านภาษาและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล
7. ส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
 โดยน้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

8. พัฒนาระบบบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพโดยใช้ เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Technology) และการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน

เป้าประสงค์

เป้าประสงค์ของการบริหารจัดการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย ประกอบด้วย

1. ผู้เรียนมีความรักในสถาบันหลักของชาติ และยึดมั่นการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง มีหลักคิดที่ถูกต้อง และเป็นพลเมืองดีของชาติ มีค่านิยมที่พึงประสงค์ มีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น
2. ผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย ได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาชาติ มีความสามารถในการแข่งขัน
3. ผู้เรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา ได้รับการดูแลความปลอดภัยจากภัยพิบัติ และภัยคุกคามทุกรูปแบบ สามารถปรับตัวต่อโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำ
4. ประชากรวัยเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาได้รับโอกาส ความเสมอภาคและลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาอย่างทั่วถึง เท่าเทียมและมีคุณภาพ
5. ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาสู่ความเป็นมืออาชีพ มีสมรรถนะด้านภาษาและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล
6. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา จัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยน้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน
7. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา มีระบบบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Technology) และการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน

กลยุทธ์

กลยุทธ์การบริหารจัดการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย ตามแผนพัฒนาการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561-2564 (ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563-2565) ประกอบด้วย

กลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนมีความปลอดภัยจากภัยทุกรูปแบบ

กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาคุณภาพผู้เรียนและส่งเสริมการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับ

กลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริม และพัฒนาผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาสู่ความเป็นมืออาชีพ

กลยุทธ์ที่ 4 สร้างโอกาสการเข้าถึงบริการทางการศึกษาและการเรียนรู้แก่ผู้เรียนอย่างมีคุณภาพ

กลยุทธ์ที่ 5 น้อมนำศาสตร์พระราชาในการจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

กลยุทธ์ที่ 6 เพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการศึกษาโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและการมีส่วนร่วม

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

เอกราช เครือศรี (2558, หน้า 202-209) ได้ศึกษาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ผลการศึกษา พบว่า การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูในภาพรวม และรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก คือ ด้านการบริหาร วิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานทั่วไป และด้านการบริหารงานบุคคล การเปรียบเทียบการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ความความคิดเห็นของครูที่มีเพศต่างกันโดยรวมไม่แตกต่างกัน และครูที่มีประสบการณ์ต่างกัน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เอกอุตม จ้ายอห์น (2558) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารกับการจัดระบบสารสนเทศในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านเจตคติ ด้านความรู้ และด้านทักษะ การจัดระบบสารสนเทศของผู้บริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ การตรวจสอบข้อมูล การนำเสนอข้อมูลและสารสนเทศ การรวบรวมข้อมูลการเก็บรักษาข้อมูล และสารสนเทศ และการประมวลผลข้อมูล สมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารกับการจัดระบบสารสนเทศในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นิศรนนท์ ชันทอง (2563, หน้า 91) ได้ศึกษา ทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย พบว่า ทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคายมีความสัมพันธ์กัน โดยสมการพยากรณ์ทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคายตัวแปรพยากรณ์ที่ดีที่สุด 4 ตัวแปร คือ ทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อยกระดับศักยภาพองค์กร ทักษะการในการสืบค้น ทักษะการปฏิบัติงานอย่างจริงจัง และทักษะการสร้างนวัตกรรม ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าอำนาจการพยากรณ์เท่ากับ 76.70

ทิพวรรณ สำเภาแก้ว (2560, หน้า 105) ได้ศึกษาประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 พบว่า ประสิทธิผลของสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก และด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ตามลำดับ

รัตนาวดี เทียงตรง และฉลอง ชาตรุประชีวิน (2565, หน้า 404) ได้ศึกษาการศึกษา การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 พบว่า 1) การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการนำเทคโนโลยีดิจิทัลไปใช้ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการประเมินผลการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล 2) ผลการศึกษาแนวทางในการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 พบว่า มีทั้งหมด 16 แนวทาง

ภคพร เลิกนอก (2563) ได้ศึกษาการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 พบว่า 1) ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 3.97$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ทุกด้าน ด้านที่มีความคิดเห็นมากเป็นอันดับที่หนึ่งได้แก่ ด้านการบริหารงานทั่วไปในยุคดิจิทัล ($M = 4.07$) รองลงมาได้แก่ ด้านการบริหารงานบุคคลในยุคดิจิทัล ($M = 4.00$) ด้านการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัล ($M = 3.93$) และด้านการบริหารงานงบประมาณในยุคดิจิทัล ($M = 3.90$) 2) การเปรียบเทียบความคิดเห็นผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 โดยจำแนกตามสถานภาพ เพศ และประสบการณ์การทำงาน ทั้งในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 3) แนวทางการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 พบว่า ผู้บริหารควรให้ความช่วยเหลือในการทำงานและพัฒนาบุคลากรให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น พัฒนาและส่งเสริมให้มีความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรม มีการอบรมออนไลน์ เพื่อให้ครูมีความรู้ที่ทันสมัย สามารถนำเทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน สร้างสังคมออนไลน์เพื่อประสานงานกับเครือข่าย ชุมชน ผู้ปกครอง เพื่อความสะดวกรวดเร็วในการประสานงานและติดต่อสื่อสารระหว่างกันให้เร็วขึ้น จัดทำระบบฐานข้อมูลสารสนเทศ ทั้งของนักเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อให้สะดวกในการสืบค้นข้อมูลสารสนเทศ สร้างระบบฐานข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการจัดทำงบประมาณให้เป็นปัจจุบัน รวมไปถึงการสร้างฐานข้อมูลเกี่ยวกับบุคลากรเกี่ยวกับการบรรจุ แต่งตั้ง สรรหา อย่างเป็นระบบและสามารถตรวจสอบได้

กันตชาติ กุดนอก, เพ็ญผกา ปัญชนะ และไชยา ภาวะบุตร (2566, หน้า 41-42) ได้ศึกษาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 พบว่า 1) ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ประสิทธิภาพของโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก 3) ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ขนาดของโรงเรียน และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานที่แตกต่างกันโดยรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4) ผลการเปรียบเทียบประสิทธิผลของโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนจำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ขนาดของโรงเรียน และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานที่แตกต่างกันโดยรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 5) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียนมีความสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์อยู่

ในระดับปานกลาง ($r_{xy} = .629$) 6) ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 3 ด้านที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ ด้านการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีในการวัดและประเมินผล ด้านการสนับสนุนการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และด้านจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล โดยมีอำนาจพยากรณ์ ร้อยละ 58.60 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์เท่ากับ ± 0.27376 7) แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 เสนอแนะไว้ 3 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีในการวัดและประเมินผล 2) ด้านการสนับสนุนการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล 3) ด้านจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล

งานวิจัยต่างประเทศ

Ipsos (2015) ได้ศึกษาทักษะดิจิทัลพื้นฐานและความสามารถทางด้านดิจิทัลโดยรวมของประชากรในสหราชอาณาจักร โดยการสัมภาษณ์ประชากร จำนวน 4,000 คน พบว่าส่วนใหญ่มีทักษะพื้นฐานในการจัดการข้อมูล มีการสื่อสารระหว่างกันแบ่งปันข้อมูล โดยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์โปรแกรมเว็บไซต์ในการค้นหาข้อมูล การทำธุรกรรมต่าง ๆ และนำสื่อดิจิทัลมาเป็นตัวช่วยในการแก้ไขปัญหาและเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน

Gurr (2006) ได้ศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารต่อการทำงานของผู้บริหารโรงเรียนทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ การบริการสารสนเทศการสื่อสารระหว่างครูและนักเรียนทั้งในและนอกโรงเรียน และแหล่งสารสนเทศ ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยที่กำหนดความสำเร็จ มีดังนี้ ด้านนักเรียน ได้แก่ เรียนมีความรู้เรื่องเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการทำงานและการเรียนรู้ตลอดชีวิต การวัดผลการเรียนและความรู้ที่ส่งเสริมให้นักเรียนเรียนรู้นอกห้องเรียน ด้านผู้บริหารสถานศึกษาและครู ได้แก่ การนำเทคโนโลยีมาใช้ คุณภาพของภาวะผู้นำและวิสัยทัศน์ของผู้จัดระบบ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ได้แก่ ความสามารถของโรงเรียนและนักเรียนในการเข้าถึงระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์

บุชชี (1990, p. 177) ได้ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิผลของสถานศึกษากับพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของครูใหญ่ในรัฐคอนเนตทิคัต พบว่า พฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษา ครูใหญ่ที่ใช้อิทธิพลและอำนาจอย่างไม่เป็นทางการ โดยใช้ทักษะมนุษยสัมพันธ์และการให้ความช่วยเหลือทางเทคนิควิชาการจะได้ผลดีกว่าการสั่งการตามตำแหน่ง ผู้บริหารที่พยายามชี้แจงค่านิยมของโรงเรียนมีทักษะปฏิสัมพันธ์ ช่วยเหลือ สนับสนุนให้ครูเข้าใจวิสัยทัศน์จะมีอิทธิพลด้านดีต่อครู

และยังพบว่าการพัฒนาวิชาชีพ ให้ครูเป็นพฤติกรรมผู้นำของครูใหญ่ มีอิทธิพลด้านดีต่อครูทั้งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา และภาวะทางการเรียนการสอนของผู้บริหารมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ผู้บริหารโรงเรียนมีบทบาทในการพัฒนาและสร้างมาตรฐานวิชาการ เอาใจใส่ต่อความก้าวหน้าและผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน

แมคเคอร์เทน (1989, p. 128) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา ประถมศึกษาและประสิทธิผลของงานตามการรับรู้ของครูในสถานศึกษาในอลาเมตา รัฐแคลิฟอร์เนีย พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความสามารถมากเท่าไร ก็จะส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษามากเท่านั้น และผู้บริหารที่ประสบความสำเร็จสูงจะต้องมีทักษะในการสื่อสารเพื่อสามารถทำให้ครูในสถานศึกษา ตลอดจนนักเรียนและชุมชนรู้ถึงระดับความสามารถของตนเอง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับทักษะดิจิทัล และประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษาของนักวิชาการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับทักษะดิจิทัล และประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษา สามารถสรุปได้ดังนี้

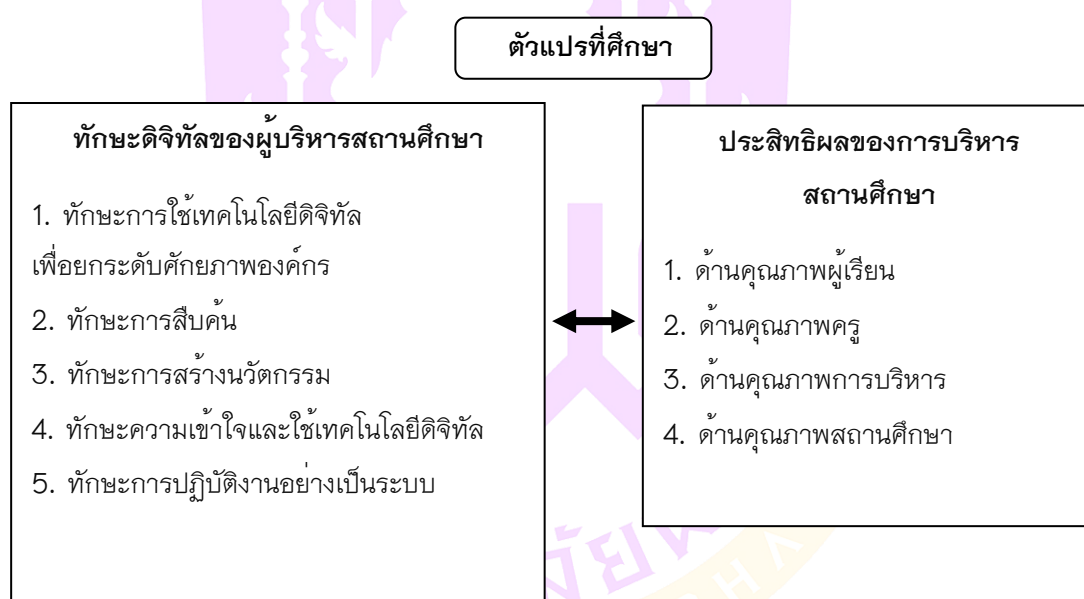
ทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา

1. ทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อยกระดับศักยภาพองค์กร ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดของ National University of Ireland (2018), สถาบันพัฒนาบุคลากรภาครัฐด้านดิจิทัล (2018) และสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2560ก)
2. ทักษะการสืบค้น ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดของสฤกัญญา แซ่มซ้อย (2562), Horth and Buchner (2009) และ National University of Ireland (2018)
3. ทักษะการสร้างนวัตกรรม ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดของสฤกัญญา แซ่มซ้อย (2562), National University of Ireland (2018), สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2560ก) และ Horth and Buchner (2009)
4. ทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดของ National University of Ireland (2018) และสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2560ก)
5. ทักษะการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดของสฤกัญญา แซ่มซ้อย (2562) และ Horth and Buchner (2009)

ประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษา

1. ประสิทธิภาพด้านคุณภาพผู้เรียน ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดของ Mott (1972), Hoy and Ferguson (1985) และ Hoy and Miskel (1991)
2. ประสิทธิภาพด้านคุณภาพครู ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดของสิริพร เมฆสุวรรณ (2558), รุ่งนภา บังคลัน (2559) และ Hoy and Ferguson (1985)
3. ประสิทธิภาพด้านคุณภาพการบริหาร ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดของ Mott (1972), นิรันดร์ สุโตด (2561)
4. ประสิทธิภาพด้านคุณภาพสถานศึกษา ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดของ Hoy and Miskel (2001) และ Parsons (1960)

จากการศึกษาเอกสารแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับทักษะดิจิทัล และประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษาดังกล่าว ผู้วิจัยได้สรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยในครั้งนี้ ดังภาพที่ 1

ภาพ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับ ประสิทธิภาพของการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เชียงราย เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีดังนี้

ประชากรในการวิจัย

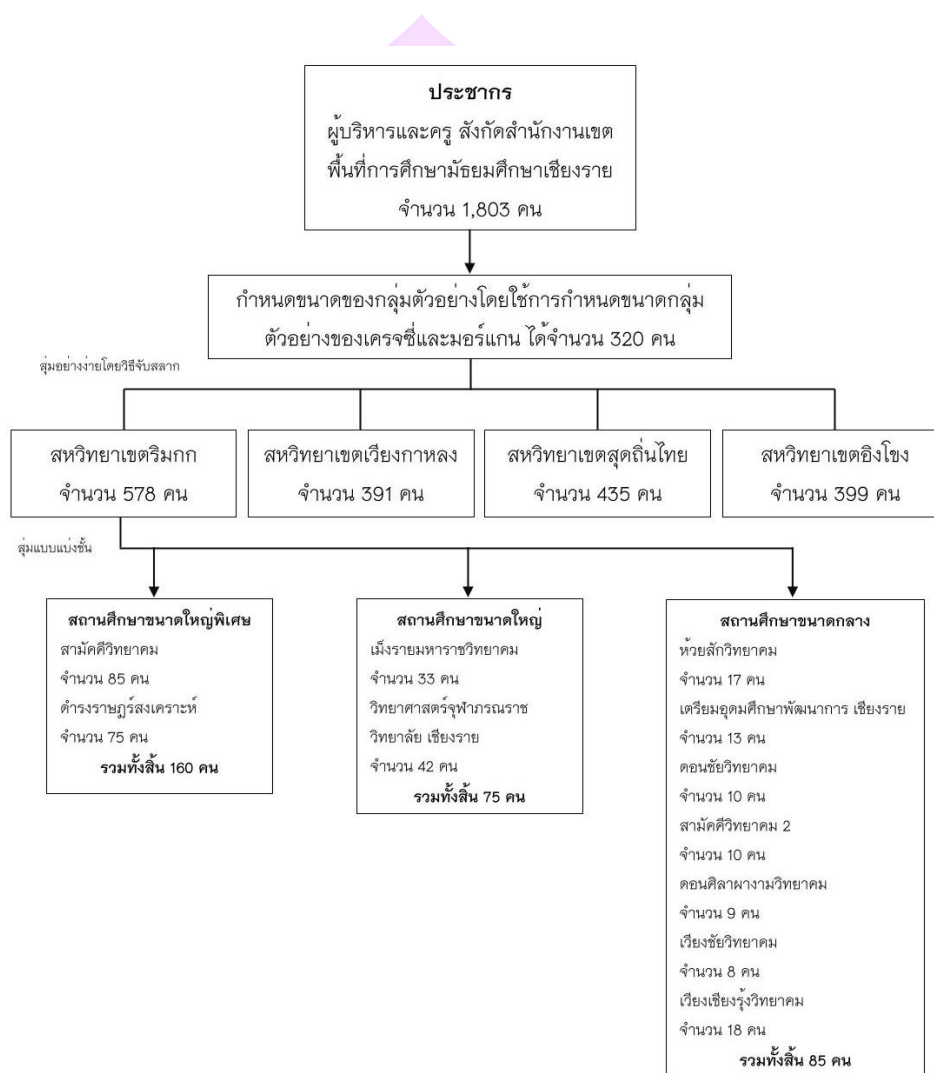
ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย ผู้บริหาร และครู ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย จากสถานศึกษาทั้งหมด 41 โรงเรียน จำนวน 1,803 คน จำแนกเป็นสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ จำนวนประชากร 556 คน สถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวนประชากร 643 คน สถานศึกษาขนาดกลาง จำนวนประชากร 604 คน

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครู ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย สหวิทยาเขตริมกก จำนวน 320 คน ได้มาจากการกำหนดกลุ่มตัวอย่างจากตารางของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970, pp. 607–610) เมื่อได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างแล้วจึงใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) โดยมีรายละเอียดของแต่ละขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 สุ่มเลือกสหวิทยาเขตอยู่ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เชียงราย มา 1 สหวิทยาเขตด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้วิธีการ จับสลาก

ขั้นตอนที่ 2 สุ่มสถานศึกษาด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น โดยใช้ขนาดของสถานศึกษาเป็นชั้นในการแบ่ง แล้วทำการกำหนดสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างตามขนาดของประชากรในแต่ละสถานศึกษา ได้จำนวนผู้บริหารและครูผู้สอนจากสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 160 คน ขนาดใหญ่ จำนวน 75 คน และขนาดกลาง จำนวน 85 คน

ภาพ 2 แสดงแผนภาพแสดงการกำหนดกลุ่มตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) จำนวน 6 ข้อ คือ

1. เพศของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. อายุของผู้ตอบแบบสอบถาม
3. วุฒิการศึกษาสูงสุดของผู้ตอบแบบสอบถาม
4. สถานภาพทางตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถาม
5. ประสบการณ์การทำงานของผู้ตอบแบบสอบถาม
6. ขนาดสถานศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย ลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ของลิเคอร์ท (Likert) เกี่ยวกับทักษะดิจิทัลของผู้บริหารซึ่งมี 5 ระดับ ซึ่งมีความหมาย ดังนี้

- ระดับ 5 หมายถึง ทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับ มากที่สุด
 ระดับ 4 หมายถึง ทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับ มาก
 ระดับ 3 หมายถึง ทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับ ปานกลาง
 ระดับ 2 หมายถึง ทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับ น้อย
 ระดับ 1 หมายถึง ทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย ลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ของลิเคอร์ท (Likert) เกี่ยวกับประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษาซึ่งมี 5 ระดับ ซึ่งมีความหมายดังนี้

- ระดับ 5 หมายถึง ประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับ มากที่สุด
 ระดับ 4 หมายถึง ประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับ มาก
 ระดับ 3 หมายถึง ประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับ ปานกลาง
 ระดับ 2 หมายถึง ประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับ น้อย
 ระดับ 1 หมายถึง ประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา และประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษา
2. วิเคราะห์ข้อมูลและนำมาสร้างแบบสอบถามให้ตรงกับกรอบแนวคิดและครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย จำนวน 1 ชุด ประกอบด้วย 3 ตอน
3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาการวิจัยเพื่อตรวจสอบความชัดเจนของคำถาม ข้อเสนอแนะและปรับปรุงแก้ไขในข้อบกพร่อง
4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ได้แก่
 - 4.1 นางศุภรินทร์ พรหมรินทร์
รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชี่ยวชาญ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 17 จังหวัดนนทบุรี
 - 4.2 นายแมนสรวง แซ่ซิ้ม
ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนสันติศิรินทร์วิทยาคม จังหวัดเชียงราย
 - 4.3 ดร.นริศรา เลือคล้าย
อาจารย์ประจำวิทยาลัยการศึกษ
มหาวิทยาลัยพะเยา จังหวัดพะเยา

ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) เพื่อหาความสอดคล้องในด้านโครงสร้าง ความเที่ยงตรงในด้านเนื้อหา ความเหมาะสม ความชัดเจน และความถูกต้องของการใช้ภาษา แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือ (index of item objectives congruence: IOC) โดยใช้สูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

- เมื่อ IOC คือ ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์
- $\sum R$ คือ ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทุกคน
- N คือ จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

เกณฑ์การให้คะแนน

ให้คะแนน 1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับวัตถุประสงค์/เนื้อหา

ให้คะแนน 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับวัตถุประสงค์/เนื้อหา

ให้คะแนน -1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์/เนื้อหา

โดยพิจารณาความเที่ยงตรงจากดัชนีความสอดคล้อง (สูตรพหุ คงสิทธิ์ และธีรชาติ ธรรมวงศ์, 2551) คือ

1. ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50–1.00 มีค่าความเที่ยงตรง ใช้ได้
2. ข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.50 ต้องปรับปรุง ยังใช้ไม่ได้

ผลการตรวจสอบคุณภาพของข้อคำถามด้านความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จำนวน 83 ข้อ โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน พบว่า ข้อคำถามมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.33–1.00 ซึ่งเกณฑ์ในการคัดเลือก คือ ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป จึงสรุปได้ว่า มีข้อคำถามผ่านเกณฑ์ จำนวน 82 ข้อ จากข้อคำถามทั้งสิ้น 83 ข้อ ทั้งนี้ผู้วิจัยทำการตัดข้อคำถามที่ไม่ผ่านเกณฑ์ จำนวน 1 ข้อ ได้แก่ ด้านทักษะการสืบค้น ข้อที่ 6

5. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงจากคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิและอาจารย์ที่ปรึกษาการวิจัยแล้วไปทดลองใช้ (tryout) กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริงในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนระดับชั้นมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตสุตถินไทยสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบว่าคำถามสามารถสื่อความหมายตรงตามความต้องการและมีความเหมาะสมหรือไม่ จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) มากกว่า 0.70 ถือได้ว่าแบบสอบถามฉบับนี้มีความน่าเชื่อถือ ซึ่งผลการตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบทั้งฉบับของข้อคำถามที่ผ่านเกณฑ์มีค่าเท่ากับ 0.99 ซึ่งเป็นค่าที่สามารถยอมรับได้

6. นำแบบสอบถามไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ขอนหนังสือแนะนำตัวผู้วิจัยและขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลงานวิจัยจากสาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย สหวิทยาเขตริมกก จำนวน 11 โรงเรียน
2. นำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากมหาวิทยาลัยพะเยามาถึงผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย สหวิทยาเขตริม

กกว่าจำนวน 11 โรงเรียน เพื่อให้ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูล โดยผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลผ่านช่องทางออนไลน์ (Google Form)

3. ตรวจสอบความสมบูรณ์จากการเก็บข้อมูล
4. นำข้อมูลที่ได้กรอกลงโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ
5. วิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมมาดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. ตรวจสอบผลการตอบแบบสอบถามระบบออนไลน์ว่าได้รับครบตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้แล้วหรือไม่ เมื่อได้ครบแล้วทำการตรวจสอบความถูกต้องและมีความสมบูรณ์ในการตอบ
2. นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามทั้งหมดมาจัดระเบียบข้อมูล ลงรหัส และทำการวิเคราะห์ ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ
3. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาร้อยละ (Percentage)
4. วิเคราะห์ทัศนคติจิตของผู้บริหารสถานศึกษา และประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย โดยนำมาหาค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation หรือ S.D.) จำแนกเป็นรายชื่อ รายด้านและรวมทุกด้าน
5. หาค่าความสัมพันธ์ของทัศนคติจิตของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยใช้การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย โดยใช้สถิติในการศึกษา ดังนี้

1. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้รับข้อมูลครบถ้วนตามที่ต้องการแล้ว การวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม ตอนที่ 1 ตอนที่ 2 และตอนที่ 3 ที่เก็บรวบรวมได้ไปวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อประมวลผลและหาค่าสถิติ ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1.1 แบบสอบถาม ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพทางตำแหน่ง วุฒิการศึกษาสูงสุด ประสบการณ์การทำงาน และขนาดสถานศึกษา ของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.2 แบบสอบถาม ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation หรือ S.D.) เป็นรายข้อและภาพรวมทั้ง 5 ด้าน เกณฑ์ค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2554, หน้า 100)

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง ทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง ทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง ทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง ทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง ทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

1.3 แบบสอบถาม ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation หรือ S.D.) เป็นรายข้อและภาพรวมทั้ง 4 ด้าน เกณฑ์ค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2554, หน้า 100)

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง ประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง ประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง ประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง ประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00–1.50 หมายถึง ประสิทธิภาพของการบริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

1.4 ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย ทำการวิเคราะห์ความสัมพันธ์โดยใช้การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) และแปลความหมายค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ดังนี้ (ไพศาล วรคำ, 2552, หน้า 280) โดยที่ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) จะมีค่าระหว่าง $-1 \leq r \leq 1$ ความหมายของค่า r ดังนี้

ค่า r เป็นลบ แสดงว่า X และ Y มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกัน

ค่า r เป็นบวก แสดงว่า X และ Y มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน

ถ้า r มีค่าเข้าใกล้ 1 หมายถึง X และ Y มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันและมีความสัมพันธ์กันมาก

ถ้า r มีค่าเข้าใกล้ -1 หมายถึง X และ Y มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกันและมีความสัมพันธ์กันมาก

ถ้า r เท่ากับ 0 แสดงว่า X และ Y ไม่มีความสัมพันธ์กัน

ถ้า r เข้าใกล้ 0 แสดงว่า X และ Y มีความสัมพันธ์กันน้อย

การแปลความหมายค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ได้ดังนี้ (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2553)

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ± 0.71 ถึง ± 1.00 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ± 0.31 ถึง ± 0.70 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ± 0.01 ถึง ± 0.30 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.00 หมายถึง ไม่มีความสัมพันธ์กัน

+ หมายถึง ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ทางบวก

- หมายถึง ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ทางลบ

2. สถิติพื้นฐาน ประกอบด้วย

1. การแจกแจงความถี่ (Frequency)

2. ค่าร้อยละ (Percentage)

3. ค่าเฉลี่ย (Mean)

4. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation หรือ S.D.)

3. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานการวิจัย ประกอบด้วย

การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัย โดยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตาราง 3 แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	126	39.38
หญิง	194	60.62
รวม	320	100.00
อายุ		
21-30 ปี	12	3.75
31-40 ปี	59	18.44
41-50 ปี	120	37.50
51-60 ปี	129	40.31
รวม	320	100.00

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
วุฒิการศึกษา		
ปริญญาตรี	178	55.60
ปริญญาโท	142	44.40
รวม	320	100.00
สถานภาพทางตำแหน่ง		
ผู้บริหารสถานศึกษา	14	4.40
ครู	306	95.60
รวม	320	100.00
ประสบการณ์การทำงาน		
น้อยกว่า 5 ปี	21	6.60
5-10 ปี	18	5.60
มากกว่า 10 ปี ขึ้นไป	281	87.80
รวม	320	100.00
ขนาดสถานศึกษา		
ขนาดใหญ่พิเศษ	160	50.00
ขนาดใหญ่	75	23.40
ขนาดกลาง	85	26.60
รวม	320	100.00

จากตาราง 3 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด จำนวน 320 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 60.62 เมื่อพิจารณาตามอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุ 51-60 ปี คิดเป็นร้อยละ 40.31 เมื่อพิจารณาตามวุฒิการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 55.62 เมื่อพิจารณาตามสถานภาพทางตำแหน่ง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นครู คิดเป็นร้อยละ 95.62 เมื่อพิจารณาตามประสบการณ์ในการทำงานของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ

87.81 และเมื่อพิจารณาตามขนาดสถานศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ คิดเป็นร้อยละ 50.00 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย

ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย

ข้อที่	ทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา	Mean	S.D.	แปลผล	ลำดับที่
1	ทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อยกระดับศักยภาพองค์กร	4.17	0.48	มาก	4
2	ทักษะการสืบค้น	4.30	0.54	มาก	1
3	ทักษะการสร้างนวัตกรรม	4.12	0.71	มาก	5
4	ทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัล	4.21	0.66	มาก	3
5	ทักษะการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ	4.21	0.58	มาก	2
รวมเฉลี่ย		4.20	0.54	มาก	

จากตาราง 4 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่าทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงรายโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.20$, $S.D. = 0.54$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทักษะที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ทักษะการสืบค้น ($M = 4.30$, $S.D. = 0.54$) รองลงมา คือ ทักษะการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ ($M = 4.21$, $S.D. = 0.58$) และทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ($M = 4.21$, $S.D. = 0.66$) ตามลำดับ ส่วนทักษะการสร้างนวัตกรรม มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($M = 4.12$, $S.D. = 0.71$)

ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานทักษะดิจิทัลของผู้บริหาร
สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย
ด้านทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อยกระดับศักยภาพองค์กร

ข้อที่	ทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อยกระดับศักยภาพองค์กร	Mean	S.D.	แปลผล	ลำดับที่
1	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถคัดเลือกหรือนำเทคโนโลยีดิจิทัลที่ทันสมัยมาใช้กับองค์กรอย่างเหมาะสม	4.18	0.51	มาก	3
2	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการวางแผนกำหนดนโยบายเพื่อยกระดับศักยภาพองค์กร	4.15	0.52	มาก	4
3	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารจัดการทรัพยากรอย่างเป็นระบบ	4.24	0.62	มาก	2
4	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน	4.26	0.60	มาก	1
5	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้กับงานทุกด้านได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.07	0.62	มาก	7
6	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาวิเคราะห์ประเมินศักยภาพองค์กร	4.15	0.56	มาก	5
7	ผู้บริหารสถานศึกษามีการนำผลการประเมินศักยภาพองค์กรและหาแนวทางในการพัฒนาองค์กรอยู่เสมอ	4.13	0.65	มาก	6
รวมเฉลี่ย		4.17	0.48	มาก	

จากตาราง 5 พบว่า ทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อยกระดับศักยภาพองค์กรของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงรายโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.17$, $S.D. = 0.48$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ

ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน ($M = 4.26$, $S.D. = 0.60$) รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารจัดการทรัพยากรอย่างเป็นระบบ ($M = 4.24$, $S.D. = 0.62$) และผู้บริหารสถานศึกษาสามารถคัดเลือกหรือนำเทคโนโลยีดิจิทัลที่ทันสมัยมาใช้กับองค์กรอย่างเหมาะสม ($M = 4.18$, $S.D. = 0.51$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้กับงานทุกด้านได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($M = 4.07$, $S.D. = 0.62$)

ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย ด้านทักษะการสืบค้น

ข้อที่	ทักษะการสืบค้น	Mean	S.D.	แปลผล	ลำดับที่
1	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการสืบค้นข้อมูลสารสนเทศ	4.33	0.66	มาก	2
2	ผู้บริหารสถานศึกษามีเทคนิคการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการสืบค้นและได้ข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย	4.31	0.56	มาก	3
3	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสืบค้นข้อมูลได้ในระยะเวลาอันรวดเร็ว	4.36	0.71	มาก	1
4	ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาจัดการข้อมูลที่สืบค้นมาได้อย่างเป็นระบบ	4.31	0.67	มาก	4
5	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการวิเคราะห์และประเมินข้อมูลอย่างมีคุณภาพ	4.24	0.53	มาก	5
6	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์และประเมินข้อมูลมาเป็นแนวทางในการพัฒนาสถานศึกษา	4.24	0.57	มาก	6
รวมเฉลี่ย		4.30	0.54	มาก	

จากตาราง 6 พบว่า พบว่า ทักษะการสืบค้นของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงรายโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.30$, $S.D. = 0.54$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสืบค้นข้อมูลได้ในระยะเวลาอันรวดเร็ว ($M = 4.36$, $S.D. = 0.71$) รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการสืบค้นข้อมูลสารสนเทศ ($M = 4.33$, $S.D. = 0.66$) และผู้บริหารสถานศึกษามีเทคนิคการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการสืบค้นและได้ข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย ($M = 4.31$, $S.D. = 0.56$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์และประเมินข้อมูลมาเป็นแนวทางในการพัฒนาสถานศึกษา ($M = 4.24$, $S.D. = 0.57$)

ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย ด้านทักษะการสร้างนวัตกรรม

ข้อที่	ทักษะการสร้างนวัตกรรม	Mean	S.D.	แปลผล	ลำดับที่
1	ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาสร้างนวัตกรรมที่สำคัญของสถานศึกษา	4.03	0.72	มาก	5
2	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ แก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสถานศึกษา	4.14	0.76	มาก	2
3	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำเทคนิควิธีการต่าง ๆ มาบูรณาการอย่างสร้างสรรค์	4.10	0.79	มาก	4
4	ผู้บริหารสถานศึกษา มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับครูเพื่อสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ อยู่เสมอ	4.14	0.81	มาก	3
5	ผู้บริหารสถานศึกษา มีการส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการสร้างนวัตกรรมเพื่อพัฒนาตนเองและสถานศึกษา	4.21	0.72	มาก	1
รวมเฉลี่ย		4.12	0.71	มาก	

จากตาราง 7 พบว่า ทักษะการสร้างนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.12$, $S.D. = 0.71$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษา มีการส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการสร้างนวัตกรรมเพื่อพัฒนาตนเองและสถานศึกษา ($M = 4.21$, $S.D. = 0.72$) รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ แก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสถานศึกษา ($M = 4.14$, $S.D. = 0.76$) และผู้บริหารสถานศึกษามีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับครูเพื่อสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ อยู่เสมอ ($M = 4.14$, $S.D. = 0.81$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษา มีความสามารถในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาสร้างนวัตกรรมที่สำคัญของสถานศึกษา ($M = 4.03$, $S.D. = 0.72$)

ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย ด้านทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัล

ข้อที่	ทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัล	Mean	S.D.	แปลผล	ลำดับที่
1	ผู้บริหารทักษะพื้นฐานด้านเทคโนโลยี เช่น การใช้งาน Web Browser การเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต การตั้งค่าเครื่องพิมพ์	4.13	0.71	มาก	8
2	ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยี	4.18	0.72	มาก	7
3	ผู้บริหารสามารถจัดการข้อมูลส่วนบุคคลอิเล็กทรอนิกส์	4.22	0.67	มาก	4
4	ผู้บริหารสามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ	4.27	0.68	มาก	1
5	ผู้บริหารสามารถนำเสนอเนื้อหาบนสื่อดิจิทัลทั้งภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหวได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.25	0.72	มาก	3
6	ผู้บริหารสามารถเลือกแพลตฟอร์มในการสื่อสารกับบุคลากรในสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม	4.26	0.68	มาก	2

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อที่	ทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัล	Mean	S.D.	แปลผล	ลำดับที่
7	ผู้บริหารสามารถทำงานร่วมกันบนสื่อดิจิทัล (On Cloud) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.22	0.77	มาก	5
8	ผู้บริหารสามารถรักษาความปลอดภัยของ ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ของตนเองและ บุคลากรในสถานศึกษาได้	4.19	0.68	มาก	6
รวมเฉลี่ย		4.21	0.66	มาก	

จากตาราง 8 พบว่า ทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงรายโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.21$, $S.D. = 0.66$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ ($M = 4.27$, $S.D. = 0.68$) รองลงมา คือ ผู้บริหารสามารถเลือกแพลตฟอร์มในการสื่อสารกับบุคลากรในสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม ($M = 4.26$, $S.D. = 0.68$) และผู้บริหารสามารถนำเสนอเนื้อหาบนสื่อดิจิทัลทั้งภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหวได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($M = 4.25$, $S.D. = 0.72$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารทักษะพื้นฐานด้านเทคโนโลยี เช่น การใช้งาน Web Browser การเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต การตั้งค่าเครื่องพิมพ์ ($M = 4.13$, $S.D. = 0.71$)

ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย ด้านทักษะการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ

ข้อที่	ทักษะการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ	Mean	S.D.	แปลผล	ลำดับที่
1	ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการ นำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการวางแผนการ ปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบตามบริบทของ สถานศึกษา	4.23	0.69	มาก	2

ตาราง 9 (ต่อ)

ข้อที่	ทักษะการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ	Mean	S.D.	แปลผล	ลำดับที่
2	ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.19	0.71	มาก	5
3	ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน	4.22	0.63	มาก	3
4	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงานส่งผลให้การทำงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น	4.24	0.59	มาก	1
5	ผู้บริหารสถานศึกษา มีการส่งเสริมบรรยากาศการทำงานที่ส่งผลให้เกิดความร่วมมือให้ครูได้กล้าคิดกล้าแสดงออกอย่างมั่นใจ	4.21	0.62	มาก	4
6	ผู้บริหารสถานศึกษา มีการนำแนวคิดความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะของครูมาสร้างนวัตกรรมที่สำคัญของสถานศึกษา	4.18	0.66	มาก	6
รวมเฉลี่ย		4.21	0.58	มาก	

จากตาราง 9 พบว่า ทักษะการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงรายโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.21$, $S.D. = 0.58$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงานส่งผลให้การทำงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น ($M = 4.24$, $S.D. = 0.59$) รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการวางแผนการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบตามบริบทของสถานศึกษา ($M = 4.23$, $S.D. = 0.69$) และผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน ($M = 4.22$, $S.D. = 0.63$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษา มีการนำแนวคิดความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะของครูมาสร้างนวัตกรรมที่สำคัญของสถานศึกษา ($M = 4.18$, $S.D. = 0.66$)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย

ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย

ข้อที่	ประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษา	Mean	S.D.	แปลผล	ลำดับที่
1	ด้านคุณภาพผู้เรียน	4.33	0.56	มาก	4
2	ด้านคุณภาพครู	4.50	0.46	มาก	1
3	ด้านคุณภาพการบริหาร	4.34	0.50	มาก	3
4	ด้านคุณภาพสถานศึกษา	4.45	0.50	มาก	2
รวมเฉลี่ย		4.41	0.45	มาก	

จากตาราง 10 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่าประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงรายโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.41$, $S.D. = 0.45$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านคุณภาพครู ($M = 4.50$, $S.D. = 0.46$) รองลงมา คือ ด้านคุณภาพสถานศึกษา ($M = 4.45$, $S.D. = 0.50$) และด้านคุณภาพการบริหาร ($M = 4.34$, $S.D. = 0.50$) ตามลำดับ ส่วนประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษาด้านคุณภาพผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($M = 4.33$, $S.D. = 0.56$)

ตาราง 11 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย ด้านคุณภาพผู้เรียน

ข้อที่	คุณภาพผู้เรียน	Mean	S.D.	แปลผล	ลำดับที่
1	ผู้เรียนมีความสามารถด้านทักษะในการสื่อสารได้อย่างเหมาะสม	4.33	0.66	มาก	10

ตาราง 11 (ต่อ)

ข้อที่	คุณภาพผู้เรียน	Mean	S.D.	แปลผล	ลำดับที่
2	ผู้เรียนมีความสามารถทางด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้	4.45	0.57	มาก	1
3	ผู้เรียนได้รับการพัฒนาความรู้และทักษะจากการลงมือปฏิบัติจริง	4.43	0.51	มาก	2
4	ผู้เรียนเป็นผู้ที่สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	4.41	0.68	มาก	4
5	ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง	4.19	0.71	มาก	20
6	ผู้เรียนที่สำเร็จการศึกษาสามารถเข้าศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น หรือประกอบอาชีพที่สุจริต	4.37	0.55	มาก	7
7	ผู้เรียนเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมอันพึงประสงค์ที่เหมาะสมกับวัย	4.40	0.57	มาก	5
8	ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตในการแก้ปัญหา	4.37	0.64	มาก	8
9	ผู้เรียนดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่า มีน้ำใจไมตรี มีจิตอาสา และมีการพัฒนาคุณธรรมด้านต่าง ๆ	4.28	0.64	มาก	15
10	ผู้เรียนมีคุณลักษณะตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.33	0.68	มาก	11
11	ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดแก้ปัญหาและคิดสร้างสรรค์	4.26	0.67	มาก	17
12	ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี	4.42	0.51	มาก	3
13	ผู้เรียนสามารถดำเนินชีวิตประจำวันอย่างมีคุณค่า	4.31	0.60	มาก	12
14	ผู้เรียนมีลักษณะเป็นผู้ที่ใฝ่เรียนรู้	4.23	0.62	มาก	19
15	ผู้เรียนสามารถอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล	4.40	0.64	มาก	6

ตาราง 11 (ต่อ)

ข้อที่	คุณภาพผู้เรียน	Mean	S.D.	แปลผล	ลำดับที่
16	ผู้เรียนสามารถจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม	4.30	0.65	มาก	14
17	ผู้เรียนสามารถปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม	4.37	0.67	มาก	9
18	ผู้เรียนรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น	4.28	0.69	มาก	16
19	ผู้เรียนมีอัตลักษณ์ที่เกิดขึ้นตามปรัชญาปณิธาน วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์การจัดตั้งสถานศึกษา	4.30	0.62	มาก	13
20	ผู้เรียนมีความสามารถและทักษะการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษ เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงสามารถสื่อสารและสัมพันธ์เชื่อมโยงกับนานาชาติ	4.26	0.75	มาก	18
รวมเฉลี่ย		4.33	0.56	มาก	

จากตาราง 11 พบว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษาด้านคุณภาพผู้เรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.33$, $S.D. = 0.56$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้เรียนมีความสามารถทางด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้ ($M = 4.45$, $S.D. = 0.57$) รองลงมา คือ ผู้เรียนได้รับการพัฒนาความรู้และทักษะจากการลงมือปฏิบัติจริง ($M = 4.43$, $S.D. = 0.51$) และผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี ($M = 4.42$, $S.D. = 0.51$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ($M = 4.19$, $S.D. = 0.71$)

ตาราง 12 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับประสิทธิผลของการ
บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เชียงราย ด้านคุณภาพครู

ข้อที่	คุณภาพครู	Mean	S.D.	แปลผล	ลำดับที่
1	ครูปฏิบัติตามจรรยาบรรณอย่างเคร่งครัด สม่ำเสมอเป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้เรียน	4.47	0.54	มาก	10
2	ครูสามารถจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญ และส่งเสริมให้ผู้เรียนรายบุคคลพัฒนา ตนเองอย่างเต็มตามศักยภาพ	4.53	0.50	มากที่สุด	3
3	ครูนำประสบการณ์จากการสอนมาสร้างสรรค์ ห้องเรียน/แหล่งเรียนรู้คุณภาพในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมายตาม หลักสูตรโดยเน้นความเหมาะสม สอดคล้องกับ ความสนใจของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนใฝ่รู้ ใฝ่เรียน และมาใช้บริการห้องเรียน/แหล่งเรียนรู้กันอย่าง สม่ำเสมอ	4.52	0.50	มากที่สุด	4
4	ครูมีผลงานจากการจัดการความรู้ เช่น คู่มือ สื่อการสอน สิ่งประดิษฐ์ แบบจำลอง งาน สร้างสรรค์ นวัตกรรมหรืองานวิจัยที่นำไปใช้ ในการปรับปรุง/พัฒนาการจัดการเรียนการ สอนจนเกิดผลกับผู้เรียน	4.45	0.53	มาก	12
5	ครูได้รับการเพิ่มพูนความรู้/ประสบการณ์ เพื่อ พัฒนาความรู้/ทักษะที่สำคัญ เช่น วิธีการ จัดการเรียนการสอน การวัดประเมินผล การส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ตลอดจน ความรู้ในวิชาที่สอน เพื่อให้ทันสมัย ทันโลก ฯลฯ โดยการเข้าร่วมการประชุมวิชาการ/เข้า รับการอบรม/ศึกษาบางวิชา/ดูงาน/ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในและระหว่าง สถานศึกษาทั้งในและ/หรือต่างประเทศ	4.47	0.50	มาก	9

ตาราง 12 (ต่อ)

ข้อที่	คุณภาพครู	Mean	S.D.	แปลผล	ลำดับที่
6	ครูมีความรู้สึกหรือเจตคติในทางที่ดีในการทำงาน	4.46	0.60	มาก	11
7	ครูมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนการสอนและการทำงาน	4.52	0.57	มากที่สุด	5
8	ครูมีความภาคภูมิใจที่สามารถปฏิบัติงานให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย	4.62	0.52	มากที่สุด	1
9	ครูรู้สึกว่าตนเองมีความสำคัญและเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียน	4.55	0.53	มากที่สุด	2
10	ครูรู้สึกว่างานที่ปฏิบัติอยู่มีความท้าทายและกระตุ้นให้อยากทำงาน	4.51	0.54	มากที่สุด	6
11	ครูได้รับการส่งเสริมให้มีความก้าวหน้าในวิชาชีพของตน	4.50	0.54	มาก	7
12	บรรยากาศสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนส่งเสริมและกระตุ้นให้มีความกระตือรือร้นในการทำงาน	4.48	0.54	มาก	8
รวมเฉลี่ย		4.50	0.46	มาก	

จากตาราง 12 พบว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษาด้านคุณภาพครูโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.50$, $S.D. = 0.46$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูมีความภาคภูมิใจที่สามารถปฏิบัติงานให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย ($M = 4.62$, $S.D. = 0.52$) รองลงมา คือ ครูรู้สึกว่าตนเองมีความสำคัญและเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียน ($M = 4.55$, $S.D. = 0.53$) และครูสามารถจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และส่งเสริมให้ผู้เรียนรายบุคคลพัฒนาตนเองอย่างเต็มตามศักยภาพ ($M = 4.53$, $S.D. = 0.50$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ครูมีผลงานจากการจัดการความรู้ เช่น คู่มือ สื่อการสอน สิ่งประดิษฐ์ แบบจำลอง งานสร้างสรรค์ นวัตกรรมหรืองานวิจัยที่นำไปใช้ในการปรับปรุง/พัฒนาการจัดการเรียนการสอนจนเกิดผลกับนักเรียน ($M = 4.45$, $S.D. = 0.53$)

ตาราง 13 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เชียงราย ด้านคุณภาพการบริหาร

ข้อที่	คุณภาพการบริหาร	Mean	S.D.	แปลผล	ลำดับที่
1	คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีผล การดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ โดยมุ่งเน้น การกำหนดนโยบาย กำกับ ติดตาม และ สนับสนุนการดำเนินงานของสถานศึกษา และขับเคลื่อนการดำเนินงาน เพื่อการพัฒนา ปรับปรุงคุณภาพการศึกษาให้บรรลุผล สำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด	4.25	0.58	มาก	13
2	ผู้บริหารมีคุณธรรม จริยธรรม มีภาวะผู้นำ และมีความสามารถในการบริหารจัดการศึกษา	4.31	0.60	มาก	11
3	สถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้าง ระบบการบริหารงานและพัฒนาองค์กรอย่าง เป็นระบบครบวงจร	4.38	0.49	มาก	2
4	สถานศึกษามีการบริหารและจัดการศึกษา โดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน	4.38	0.50	มาก	3
5	สถานศึกษามีการจัดหลักสูตร และ กระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.38	0.52	มาก	4
6	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริม คุณภาพผู้เรียนอย่างหลากหลาย	4.35	0.57	มาก	5
7	สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและ การบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตาม ธรรมชาติเต็มศักยภาพ	4.41	0.55	มาก	1
8	สถานศึกษามีการสนับสนุนและใช้แหล่ง เรียนรู้และภูมิปัญญาในท้องถิ่น	4.30	0.59	มาก	12

ตาราง 13 (ต่อ)

ข้อที่	คุณภาพการบริหาร	Mean	S.D.	แปลผล	ลำดับที่
9	สถานศึกษามีการร่วมมือกันระหว่างบ้าน องค์กรทางศาสนา สถาบันทางวิชาการและ องค์กรภาครัฐและเอกชน เพื่อพัฒนาวิธีการ เรียนรู้ในชุมชน	4.33	0.61	มาก	8
10	สถานศึกษามีผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนา สถานศึกษา เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและ ประสิทธิผล ทั้งในระยะสั้นและระยะยาวตาม หลักธรรมาภิบาลมีระบบตรวจสอบการทำงาน ตามภารกิจตลอดจน มีการติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง	4.32	0.56	มาก	9
11	สถานศึกษามีผลการบริหารความเสี่ยงจาก กระบวนการประเมินสถานการณ์ จัดลำดับ ความสำคัญ จัดการควบคุม ติดตาม เผื่อระวัง ป้องกัน และแก้ไขความเสี่ยง ส่งผลให้ลด สาเหตุและ โอกาสที่จะเกิดความเสียหายต่อ ชีวิต ทรัพย์สิน ชื่อเสียง และสังคม	4.35	0.50	มาก	6
12	สถานศึกษามีบุคลากรประจำสายสนับสนุน ด้านวิชาการ/ธุรการที่ได้รับการอบรมเพิ่มพูน ความรู้ประสบการณ์ ทั้งในและต่างประเทศ	4.34	0.53	มาก	7
13	สถานศึกษามีเอกลักษณ์ที่สะท้อนความโดดเด่น/ความชำนาญ ความเชี่ยวชาญ ตามพันธกิจ/วัตถุประสงค์และบริบทของสถานศึกษา	4.32	0.58	มาก	10
รวมเฉลี่ย		4.34	0.50	มาก	

จากตาราง 13 พบว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษาด้านคุณภาพการบริหารโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.34$, $S.D. = 0.50$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติเต็มศักยภาพ ($M = 4.41$, $S.D. = 0.55$) รองลงมา คือ สถานศึกษามีการจัดองค์กร

โครงสร้าง ระบบการบริหารงานและพัฒนางานองค์กรอย่างเป็นระบบครบวงจร ($M = 4.38$, $S.D. = 0.49$) และสถานศึกษามีการบริหารและจัดการศึกษาโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน ($M = 4.38$, $S.D. = 0.50$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ คณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานมีผลการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ โดยมุ่งเน้นการกำหนดนโยบาย กำกับ ติดตาม และสนับสนุนการดำเนินงานของสถานศึกษา และขับเคลื่อนการดำเนินงาน เพื่อการพัฒนาปรับปรุงคุณภาพการศึกษาให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด ($M = 4.25$, $S.D. = 0.58$)

ตาราง 14 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เชียงราย ด้านคุณภาพสถานศึกษา

ข้อที่	คุณภาพสถานศึกษา	Mean	S.D.	แปลผล	ลำดับที่
1	สถานศึกษามีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์และเป้าหมายของสถานศึกษา สอดคล้องกับบริบท สถานภาพของสถานศึกษาโดยความร่วมมือจากบุคลากรทุกฝ่าย	4.50	0.50	มาก	2
2	สถานศึกษามีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนกลยุทธ์ การดำเนินงานของสถานศึกษา	4.41	0.55	มาก	5
3	บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการวางแผนกลยุทธ์การปฏิบัติงานของสถานศึกษา	4.51	0.54	มากที่สุด	1
4	การวางแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษาทำให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล	4.42	0.53	มาก	3
5	สถานศึกษามีการวางแผนและมอบหมายงานให้บุคลากรตามความสามารถและความถนัด	4.42	0.55	มาก	4
รวมเฉลี่ย		4.45	0.50	มาก	

จากตาราง 14 พบว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษาด้านคุณภาพสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.45$, $S.D. = 0.50$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการวางแผนกลยุทธ์การปฏิบัติงานของสถานศึกษา ($M = 4.51$, $S.D. = 0.54$) รองลงมา คือ สถานศึกษามีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์และเป้าหมายของสถานศึกษาสอดคล้องกับบริบท สถานภาพของสถานศึกษาโดยความร่วมมือจากบุคลากรทุกฝ่าย ($M = 4.50$, $S.D. = 0.50$) และการวางแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษาทำให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ($M = 4.42$, $S.D. = 0.53$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษามีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนกลยุทธ์การดำเนินงานของสถานศึกษา ($M = 4.41$, $S.D. = 0.55$)

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย

ตาราง 15 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย

ทักษะดิจิทัลของ ผู้บริหารสถานศึกษา	ประสิทธิผลของสถานศึกษา				ประสิทธิผล ของ สถานศึกษา โดยรวม
	ด้าน คุณภาพ ผู้เรียน	ด้าน คุณภาพ ครู	ด้าน การบริหาร	ด้าน คุณภาพ สถานศึกษา	
ทักษะการใช้เทคโนโลยี					
ดิจิทัลเพื่อยกระดับ	.591**	.320**	.606**	.403**	.550**
ศักยภาพองค์กร					
ทักษะการสืบค้น	.532**	.300**	.575**	.443**	.529**
ทักษะการสร้างนวัตกรรม	.407**	.184**	.539**	.424**	.445**
ทักษะความเข้าใจและใช้					
เทคโนโลยีดิจิทัล	.525**	.290**	.730**	.623**	.618**

ตาราง 15 (ต่อ)

ทักษะดิจิทัลของ ผู้บริหารสถานศึกษา	ประสิทธิผลของสถานศึกษา				ประสิทธิผล ของ สถานศึกษา โดยรวม
	ด้าน คุณภาพ ผู้เรียน	ด้าน คุณภาพ ครู	ด้าน คุณภาพ การบริหาร	ด้าน คุณภาพ สถานศึกษา	
ทักษะการปฏิบัติงาน อย่างเป็นระบบ	.595**	.415**	.756**	.679**	.695**
ทักษะดิจิทัลของผู้บริหาร สถานศึกษาโดยรวม	.579**	.327**	.711**	.574**	.725**

หมายเหตุ: ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 15 พบว่า ทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .725$)

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมกับประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษารายด้าน พบว่า ทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย ด้านคุณภาพการบริหารสูงสุด โดยมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .711$)

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษารายด้านกับประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษาโดยรวม พบว่า ทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นรายด้านกับประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษาโดยรวมที่มีความสัมพันธ์สูงสุด คือ ทักษะการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับประสิทธิผลของสถานศึกษาโดยรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .695$) รองลงมา คือ ทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัลมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษาโดยรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .618$) ส่วนทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษารายด้านกับประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษาโดยรวมที่มีความสัมพันธ์ต่ำสุด คือ ทักษะการสร้างนวัตกรรม

มีความสัมพันธ์ทางบวกระดับปานกลางกับประสิทธิผลของสถานศึกษาโดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .445$)

บทที่ 5

บทสรุป

การวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เชียงราย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เชียงราย ประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เชียงราย และความสัมพันธ์ระหว่างทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เชียงราย ในปีการศึกษา 2565 จากประชากร จำนวน 1,803 คน ประกอบด้วย ผู้บริหาร และครู ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เชียงราย จากสถานศึกษาทั้งหมด 41 โรงเรียน จำแนกเป็น สถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ จำนวนประชากร 556 คน สถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวนประชากร 643 คน สถานศึกษาขนาดกลาง จำนวนประชากร 604 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่าง จากตารางของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970, pp. 607–610) เมื่อได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างแล้วจึงใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 320 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ของลิเคอร์ท (Likert) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) การหาค่าร้อยละ (Percentage) การหาค่าเฉลี่ย (Mean) การหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation หรือ SD) และวิเคราะห์ความสัมพันธ์โดยการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และให้ข้อเสนอแนะ ตามลำดับ

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการศึกษาระดับทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เชียงราย พบว่า

ทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เชียงราย โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยทักษะที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ

ทักษะการสืบค้น ร่องลงมา คือ ทักษะการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ และทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ตามลำดับ ส่วนทักษะที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ทักษะการสร้างนวัตกรรม เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

1.1 ทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อยกระดับศักยภาพองค์กรของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย พบว่า ระดับทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อยกระดับศักยภาพองค์กรโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีระดับทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อยกระดับศักยภาพองค์กรอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน ร่องลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารจัดการทรัพยากรอย่างเป็นระบบ และผู้บริหารสถานศึกษาสามารถคัดเลือกหรือนำเทคโนโลยีดิจิทัลที่ทันสมัยมาใช้กับองค์กรอย่างเหมาะสม ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้กับงานทุกด้านได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 ทักษะการสืบค้นของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย พบว่า ระดับทักษะการสืบค้นโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีระดับทักษะการสืบค้นอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสืบค้นข้อมูลได้ในระยะเวลาอันรวดเร็ว ร่องลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการสืบค้นข้อมูลสารสนเทศ และผู้บริหารสถานศึกษามีเทคนิคการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการสืบค้นและได้ข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์และประเมินข้อมูลมาเป็นแนวทางในการพัฒนาสถานศึกษา

1.3 ทักษะการสร้างนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย พบว่า ทักษะการสร้างนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงรายโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีระดับทักษะการสร้างนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษา มีการส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการสร้างนวัตกรรมเพื่อพัฒนาตนเองและสถานศึกษา ร่องลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ แก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสถานศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษามีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับครูเพื่อสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ

อยู่เสมอ ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาสร้างนวัตกรรมที่สำคัญของสถานศึกษา

1.4 ทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย พบว่า ระดับทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อมีระดับทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ รองลงมา คือ ผู้บริหารสามารถเลือกแพลตฟอร์มในการสื่อสารกับบุคลากรในสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม และผู้บริหารสามารถนำเสนอเนื้อหาบนสื่อดิจิทัลทั้งภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหวได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารทักษะพื้นฐานด้านเทคโนโลยี เช่น การใช้งาน Web Browser การเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต การตั้งค่าเครื่องพิมพ์

1.5 ทักษะการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย พบว่า ระดับทักษะการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อมีระดับทักษะการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงานส่งผลให้การทำงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการวางแผนการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบตามบริบทของสถานศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการนำแนวคิดความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะของครูมาสร้างนวัตกรรมที่สำคัญของสถานศึกษา

2. ผลการศึกษาประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย พบว่า

ประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ประสิทธิผลด้านคุณภาพครู รองลงมา คือ ประสิทธิผลด้านคุณภาพสถานศึกษา และประสิทธิผลด้านคุณภาพการบริหาร ตามลำดับ ส่วนประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษาด้านคุณภาพผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

2.1 ประสิทธิภาพด้านคุณภาพผู้เรียน ระดับประสิทธิผลของสถานศึกษาด้านคุณภาพผู้เรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีระดับประสิทธิผลด้านคุณภาพผู้เรียนอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้เรียนมีความสามารถทางด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้ รองลงมา คือ ผู้เรียนได้รับการพัฒนาความรู้และทักษะจากการลงมือปฏิบัติจริง และผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี ตามลำดับส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

2.2 ประสิทธิภาพด้านคุณภาพครู ระดับประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษาด้านคุณภาพครูโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มี 6 ข้อที่มีระดับประสิทธิผลด้านคุณภาพครูอยู่ในระดับมากที่สุด และมี 6 ข้อที่มีระดับประสิทธิผลด้านคุณภาพครูอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูมีความภาคภูมิใจที่สามารถปฏิบัติงานให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย รองลงมา คือ ครูรู้สึกว่าตนเองมีความสำคัญและเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียน และครูสามารถจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และส่งเสริมให้ผู้เรียนรายบุคคลพัฒนาตนเองอย่างเต็มตามศักยภาพ ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ครูมีผลงานจากการจัดการความรู้ เช่น คู่มือ สื่อการสอน สิ่งประดิษฐ์ แบบจำลอง งานสร้างสรรค์ นวัตกรรมหรืองานวิจัยที่นำไปใช้ในการปรับปรุง/พัฒนาการจัดการเรียนการสอนจนเกิดผลกับผู้เรียน

2.3 ประสิทธิภาพด้านคุณภาพการบริหาร ระดับประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษาด้านคุณภาพการบริหารโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีระดับประสิทธิผลด้านคุณภาพการบริหารอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติเต็มศักยภาพ รองลงมา คือ สถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้าง ระบบการบริหารงานและพัฒนาองค์กรอย่างเป็นระบบครบวงจร และสถานศึกษามีการบริหารและจัดการศึกษาโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีผลการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ โดยมุ่งเน้นการกำหนดนโยบายกำกับ ติดตาม และสนับสนุนการดำเนินงานของสถานศึกษา และขับเคลื่อนการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาปรับปรุงคุณภาพการศึกษาให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด

2.4 ประสิทธิภาพด้านคุณภาพสถานศึกษา ระดับประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษาด้านคุณภาพสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มี 1 ข้อ ที่มีระดับประสิทธิผลด้านคุณภาพสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด และมี 4 ข้อ มีระดับประสิทธิผลด้านคุณภาพสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ

บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการวางแผนกลยุทธ์การปฏิบัติงานของสถานศึกษา รองลงมา คือ สถานศึกษามีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์และเป้าหมายของสถานศึกษาสอดคล้องกับบริบท สถานภาพของสถานศึกษาโดยความร่วมมือจากบุคลากรทุกฝ่าย และการวางแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษาทำให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษามีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนกลยุทธ์การดำเนินงานของสถานศึกษา

3. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เชียงราย พบว่า

ทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกระดับสูงกับประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เชียงรายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมกับประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษารายด้าน พบว่า ทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย ด้านคุณภาพการบริหารสูงสุด โดยมีความสัมพันธ์ทางบวกระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษารายด้านกับประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษาโดยรวม พบว่า ทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นรายด้านกับประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษาโดยรวมที่มีความสัมพันธ์สูงสุด คือ ทักษะการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกระดับปานกลางกับประสิทธิผลของสถานศึกษาโดยรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 รองลงมา คือ ทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัลมีความสัมพันธ์ทางบวกระดับปานกลางกับประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษาโดยรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษารายด้านกับประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษาโดยรวมที่มีความสัมพันธ์ต่ำที่สุด คือ ทักษะการสร้างนวัตกรรมมีความสัมพันธ์ทางบวกระดับปานกลางกับประสิทธิผลของสถานศึกษาโดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย พบประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปรายได้ ดังนี้

1. ทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย โดยรวม พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีระดับทักษะดิจิทัลโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะทักษะการสืบค้นที่มีระดับทักษะดิจิทัลมากที่สุด เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการสืบค้นข้อมูลสารสนเทศได้ในระยะเวลาอันรวดเร็ว มีเทคนิคการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการสืบค้นและได้ข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย สามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาจัดการข้อมูลที่สืบค้นมาได้อย่างเป็นระบบ สามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการวิเคราะห์และประเมินข้อมูลอย่างมีคุณภาพ และสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์และประเมินข้อมูลมาเป็นแนวทางในการพัฒนาสถานศึกษา สอดคล้องกับ นิศรานันท์ ชันทอง (2563, หน้า 91) ที่ได้ศึกษาทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย โดยการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ สัมประสิทธิ์การถดถอยและความคลาดเคลื่อนของการประมาณค่าตัวแปร (Stepwise Multiple Regression Analysis) พบว่า ถ้าทักษะในการสืบค้น (X_2) เพิ่มขึ้น 1 หน่วยมาตรฐาน จะส่งผลทางบวกต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย เท่ากับ .160 หน่วยมาตรฐาน เมื่อควบคุมตัวแปรอื่น ๆ ให้คงที่ สอดคล้องกับ เอกอุดม จ้ายอ้น (2558) ที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารกับการจัดระบบสารสนเทศในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 พบว่า สมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านเจตคติ ด้านความรู้ และด้านทักษะ การจัดระบบสารสนเทศของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ การตรวจสอบข้อมูล การนำเสนอข้อมูลและสารสนเทศ การรวบรวมข้อมูลการเก็บรักษาข้อมูลและสารสนเทศ และการประมวลผลข้อมูล สมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารกับการจัดระบบสารสนเทศในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับเอกราช เครือศรี (2558, หน้า 202-209)

ได้ศึกษาเรื่อง การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ผลการศึกษา พบว่า การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูในภาพรวม และรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก คือ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานทั่วไป และด้านการบริหารงานบุคคล การเปรียบเทียบการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูที่มีเพศต่างกัน โดยรวมไม่แตกต่างกัน และครูที่มีประสบการณ์ต่างกัน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ประสิทธิภาพของการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย พบว่า ระดับของประสิทธิผลของสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะประสิทธิผลด้านคุณภาพครูที่มีระดับประสิทธิผลมากที่สุด เนื่องจากครูมีความภาคภูมิใจที่สามารถปฏิบัติงานให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย ครูรู้สึกว่าคุณมีความสำคัญและเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียน ครูสามารถในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและส่งเสริมให้ผู้เรียนรายบุคคลพัฒนาตนเองอย่างเต็มตามศักยภาพ ครูสามารถนำประสบการณ์จากการสอนมาสร้างสรรค์ห้องเรียน/แหล่งเรียนรู้คุณภาพในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมายตามหลักสูตร โดยเน้นความเหมาะสม สอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนใฝ่รู้ ใฝ่เรียน และมาใช้บริการห้องเรียน/แหล่งเรียนรู้นั้นอย่างสม่ำเสมอ และครูมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนการสอน และการทำงาน ครูมีความรู้สึกว่าการปฏิบัติงานที่มีความท้าทาย บรรยากาศสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนส่งเสริมและกระตุ้นให้มีความกระตือรือร้นในการทำงาน ครูได้รับการส่งเสริมให้มีความก้าวหน้าในวิชาชีพของตน และครูได้รับการเพิ่มพูนความรู้/ประสบการณ์ เพื่อพัฒนาความรู้/ทักษะที่สำคัญ โดยการเข้าร่วมการประชุมวิชาการ/เข้ารับการอบรม/ศึกษาบางวิชา/ดูงาน/แลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในและระหว่างสถานศึกษา ทั้งในและต่างประเทศ สอดคล้องกับ รัตนาวดี เทียงตรง และฉลอง ชาตรุประชีวิน (2565) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การศึกษาการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 พบว่า 1) การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการนำเทคโนโลยีดิจิทัลไปใช้ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการประเมินผลการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล 2) ผลการศึกษาแนวทางในการพัฒนาการใช้

เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 พบว่า มีทั้งหมด 16 แนวทาง

3. ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย พบว่า ทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกระดับสูงกับประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย มีความรู้ความเข้าใจและสามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการสืบค้นข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย มีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพนำไปสู่การสร้างนวัตกรรมการบริหารสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ เพื่อยกระดับศักยภาพของสถานศึกษา สอดคล้องกับ ณิชรณันท์ ชันทอง (2563, หน้า 93) ที่ได้ศึกษาทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย พบว่า ทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย มีความสัมพันธ์กัน โดยสมการพยากรณ์ทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย ตัวแปรพยากรณ์ที่ดีที่สุด 4 ตัวแปร คือ ทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อยกระดับศักยภาพองค์กร ทักษะการในการสืบค้น ทักษะการปฏิบัติงานอย่างจริงจัง และทักษะการสร้างนวัตกรรม ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าอำนาจการพยากรณ์เท่ากับ 76.70 และสอดคล้องกับ กันตชาติ กุดนอก, เพ็ญผกา ปัญจนะ และไชยา ภาวะบุตร (2566, หน้า 41-42) ที่ได้ศึกษาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 พบว่า 1) ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ประสิทธิภาพของโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก 3) ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ขนาดของโรงเรียน และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานที่แตกต่างกันโดยรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4) ผลการเปรียบเทียบประสิทธิผลของโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนจำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ขนาดของโรงเรียน

และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานที่แตกต่างกันโดยรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 5) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียนมีความสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง ($r_{xy} = .629$) 6) ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 3 ด้าน ที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ ด้านการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีในการวัดและประเมินผล ด้านการสนับสนุนการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และด้านจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล โดยมีอำนาจพยากรณ์ ร้อยละ 58.60 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์เท่ากับ ± 0.27376 7) แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 เสนอแนะไว้ 3 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีในการวัดและประเมินผล 2) ด้านการสนับสนุนการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล 3) ด้านจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ของทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นรายด้านกับประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เชียงรายโดยรวม พบว่า ทักษะการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์สูงสุดกับประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษาโดยรวม โดยมีความสัมพันธ์ทางบวกระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงานส่งผลให้การทำงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น มีความสามารถในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการวางแผนการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบตามบริบทของสถานศึกษา อีกทั้งผู้บริหารสถานศึกษายังมีความสามารถในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานจึงส่งผลให้การบริหารสถานศึกษามีประสิทธิผล สอดคล้องกับ ภคพร เลิกนอก (2563) ได้ศึกษาวิจัย การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 พบว่า 1) ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 3.97$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีความคิดเห็นมากเป็นอันดับที่หนึ่งได้แก่ ด้านการบริหารงานทั่วไปในยุคดิจิทัล ($M = 4.07$) รองลงมาได้แก่ ด้านการบริหารงานบุคคลในยุคดิจิทัล ($M = 4.00$) ด้านการบริหารงานวิชาการ

ในยุคดิจิทัล ($M = 3.93$) และด้านการบริหารงานงบประมาณในยุคดิจิทัล ($M = 3.90$)

2) การเปรียบเทียบความคิดเห็นผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 โดยจำแนกตามสถานภาพ เพศ และประสบการณ์การทำงาน ทั้งในภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

3) แนวทางการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 พบว่า ผู้บริหารควรให้ความช่วยเหลือในการทำงานและพัฒนาบุคลากรให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น พัฒนาและส่งเสริมให้มีความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรม มีการอบรมออนไลน์ เพื่อให้ครูมีความรู้ที่ทันสมัย สามารถนำเทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน สร้างสังคมออนไลน์เพื่อประสานงานกับเครือข่าย ชุมชน ผู้ปกครอง เพื่อความสะดวกรวดเร็วในการประสานงานและติดต่อสื่อสารระหว่างกันให้เร็วขึ้น จัดทำระบบฐานข้อมูลสารสนเทศ ทั้งของนักเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อให้สะดวกในการสืบค้นข้อมูลสารสนเทศ สร้างระบบฐานข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการจัดทำงบประมาณให้เป็นปัจจุบัน รวมไปถึงการสร้างฐานข้อมูลเกี่ยวกับบุคลากร เกี่ยวกับการบรรจุ แต่งตั้งสรรหา อย่างเป็นระบบและสามารถตรวจสอบได้

รองลงมา คือ ทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัลมีความสัมพันธ์ทางบวกระดับปานกลางกับประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษาโดยรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารทักษะพื้นฐานด้านเทคโนโลยี เช่น การใช้งาน Web Browser การเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต รวมถึงการตั้งค่าเครื่องพิมพ์ ผู้ใช้ทั้งผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยี สามารถรักษาความปลอดภัยของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ของตนเองและบุคลากรในสถานศึกษาได้ สอดคล้องกับวิศาล ฉายากุล, อัจฉรานิยมภา และกานดา สกุลชนะศักดิ์ มัวร์ ที่ได้ศึกษาทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้วิถีใหม่ กลุ่มโรงเรียนเบญจมมิตรสระบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี พบว่า 1) ระดับทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนเบญจมมิตรสระบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยด้านการสืบค้นและเลือกใช้ข้อมูลบนโลกดิจิทัล มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการใช้ช่องทางดิจิทัลในการสื่อสารและสร้างความร่วมมือ ส่วนด้านการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมในการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับต่ำสุด 2) ระดับการจัดการเรียนรู้วิถีใหม่

กลุ่มโรงเรียนเบญจมมิตรสระบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยด้านการเรียนรู้หลากหลายช่องทาง มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับธรรมชาติรายบุคคล ส่วนด้านการเรียนรู้ตามสภาพจริง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3) ทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้วิธีใหม่มี 2 ด้าน คือ ด้านการปกป้องข้อมูลส่วนบุคคลและภัยคุกคามบนโลกดิจิทัล มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการสร้างสรรค์นวัตกรรมจากเทคโนโลยีดิจิทัล มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสามารถรวมกันพยากรณ์ผลได้ร้อยละ 55

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้

1. จากผลการวิจัยที่พบว่าทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาทักษะการสร้างนวัตกรรมเป็นทักษะที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้นหน่วยงานต้นสังกัดควรจะมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้บริหารสถานศึกษานำเทคโนโลยีดิจิทัล และเทคนิควิธีการต่าง ๆ มาบูรณาการอย่างสร้างสรรค์มาสร้างนวัตกรรมที่สำคัญของสถานศึกษาเพื่อแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล บรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายของสถานศึกษาต่อไป

2. จากผลการวิจัยที่พบว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษาด้านคุณภาพผู้เรียนเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้มีการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะเป็นผู้ที่ใฝ่เรียนรู้ มีความสามารถและทักษะในการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษ ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงสามารถสื่อสารและสัมพันธ์เชื่อมโยงกับนานาชาติได้อย่างสร้างสรรค์ เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามหลักสูตร

3. จากผลการวิจัยที่พบว่าทักษะการสร้างนวัตกรรมมีกับประสิทธิผลด้านคุณภาพครูเป็นด้านที่มีความสัมพันธ์กันต่ำสุด ดังนั้น หน่วยงานต้นสังกัดควรจะมีการส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการสร้างนวัตกรรม เพื่อพัฒนานตนเองและสถานศึกษา นำเทคโนโลยีดิจิทัล และเทคนิควิธีการต่าง ๆ มาบูรณาการอย่างสร้างสรรค์ ส่งเสริมให้ครูได้รับการเพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์ โดยการเข้าร่วมการประชุมวิชาการเข้ารับการอบรม ศึกษาดูงาน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อยกระดับความสัมพันธ์ของทักษะการสร้างนวัตกรรมกับประสิทธิผลของสถานศึกษาด้านคุณภาพครูให้สูงขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงรายกับประสิทธิผลของสถานศึกษา โดยเปรียบเทียบหรือจำแนกตามขนาดสถานศึกษา
2. ควรศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะการสร้างนวัตกรรมดิจิทัลกับประสิทธิผลของสถานศึกษาด้านคุณภาพครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2545). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม. (2562). **แผนพัฒนาความรู้ความเข้าใจดิจิทัลของประเทศไทย**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). **มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561**. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2565). **นโยบายและจุดเน้น ของกระทรวงศึกษาธิการ ปีงบประมาณ พ.ศ.2565**. สืบค้นเมื่อ 16 มิถุนายน 2565, จาก <https://www.moe.go.th/backend/wp-content/uploads/2020/11/จุดเน้น2565.pdf>
- กัญญาณัฐ ไชยชนะ. (2563). **ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาในอำเภอแม่สรวย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2**. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง กศ.ม., มหาวิทยาลัยพะเยา, พะเยา.
- กীরติกรณ รัชชาติ. (2561). **ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำแบบใฝ่บริการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์, ปทุมธานี**.
- เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสวีธรรม. (2549). **การคลังว่าด้วยการจัดสรรและการกระจาย**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ขวัญฤทัย ภูสาระ. (2562). **ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1**. วารสารวิทยาการจัดการปริทัศน์, 21(2), 51-59.
- ครรชิต มาลัยวงศ์. (2557). **เทคโนโลยีการบริหารการศึกษา**. สืบค้นเมื่อ 9 มิถุนายน 2565,

จาก http://www.drkanchit.com/general_articles/articles/general_24.html

จอมพงศ์ มงคลวนิช. (2556). **การบริหารองค์การและบุคลากรทางการศึกษา**

(พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: วิ.พรินท์.

ชนกพร มนต์. (2559). **ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิผลของ**

สถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษา

ตามอัยยาศัยจังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี

ราชมงคลธัญบุรี, ปทุมธานี.

ชัยรัตน์ ราชประโคน. (2561). **ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์กับ**

ประสิทธิผลการบริหารงานสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์,

บุรีรัมย์.

ชูศรี วงศ์รัตน์. (2553). **เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. กรุงเทพฯ: เทพเนรมิตการพิมพ์.**

ณิศจานนท์ ชันทอง. (2563). **ทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อ**

แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

หนองคาย. วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี,

อุดรธานี.

ทฐุ ดิจิทัล อคาเดมี่. (2564). **ทักษะด้านดิจิทัล (Digital Skills) ก้าวสำคัญสู่อนาคต.**

สืบค้นเมื่อ 9 มิถุนายน 2565, จาก <https://www.truedigitalacademy.com/blog/ทักษะด้านดิจิทัล-digital-skills-ก้าว>

ทิพวรรณ ลำภาแก้ว. (2560). **ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา**

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม.,

มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนดิรินทร์, ฉะเชิงเทรา.

ธูมากร เจตย์คำ. (2559). **การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของ**

ผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี. วิทยานิพนธ์ ค.ม.,

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี, จันทบุรี.

นนทกร อรุณโน. (2559). **การศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่**

ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มัธยมศึกษา เขต 17. วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี,

จันทบุรี.

นิคม กันตะคำนันท์. (2548). **ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการครูกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรีเขต 3.** วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.

นิตาพร เครือวงศ์. (2564). **ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์กับประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2.** การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง กศ.ม., มหาวิทยาลัยพะเยา, พะเยา.

นิรันดร์ สุโต. (2561). **ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน (ประเภทสามัญศึกษา) สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสงขลา.** วิทยานิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยหาดใหญ่, สงขลา.

บรรยงค์ โตจินดา. (2550). **การบริหารงานบุคคล.** กรุงเทพฯ: อมรการพิมพ์.

บุญชม ศรีสะอาด. (2554). **หลักการวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 9).** กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

บุษรา เขินอำนวย. (2551). **การบริหารจัดการโรงเรียน.** กรุงเทพฯ: เอดิชั่นเพรส.

ประยูร คุณนาม. (2557). **ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาในอำเภอบ่อทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2.** วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.

ปรัชญา เวสารัชช์. (2554). **หลักการจัดการศึกษา.** กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.

พัชรินทร์ พันธุ์โตดี. (2556). **ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5.** การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง กศ.ม., มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.

พัฒน์พร ศิลาวงษ์. (2556). **ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1.** การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง กศ.ม., มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.

- พิทยา บวรวัฒนา. (2552). **ทฤษฎีองค์การสาธารณะ**. กรุงเทพฯ: ศักดิ์โสภณาการพิมพ์.
- ไพศาล วรคำ. (2552). **การวิจัยทางการศึกษา**. กาฬสินธุ์: ประสานการพิมพ์.
- ภารดี อนันต์วาริ. (2557). **หลักการแนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา** (พิมพ์ครั้งที่ 5).
ชลบุรี: มนตรี.
- ภิญโญ สาร. (2550). **หลักการบริหารการศึกษา**. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- ยุกตนันท์ หวานฉ่ำ. (2555). **การบริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน**
ในอำเภอคลองหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี
เขต 1. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, ปทุมธานี.
- รอชิตะ เย็น. (2555). **การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตาม**
ความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ในจังหวัดนราธิวาส. วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา, ยะลา.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554**. กรุงเทพฯ:
นานมีบุ๊คส์พับลิเคชันส์.
- รุ่งนภา บังคลัน. (2559). **ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครู กลุ่มโรงเรียน**
บางบ่อ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2.
วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- เรืองยศ เรืองจันทร์. (2560). **ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร**
โรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- วรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง. (2561). **คู่มือพลเมืองดิจิทัล**. กรุงเทพฯ: สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจ
ดิจิทัล.
- วันเฉลิม เป่งใส. (2560). **ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับประสิทธิผลของ**
โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย. การศึกษาค้นคว้า
ด้วยตนเอง กศ.ม., มหาวิทยาลัยพะเยา, พะเยา.
- วันชัย มีชาติ. (2557). **การบริหารองค์การ** (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สามลดา.
- วันวิสา ยังช่วย. (2556). **หลักการบริหารการศึกษา**. สืบค้นเมื่อ 15 มิถุนายน 2565,
จาก <http://www.gotoknow.org/posts/349868>
- วินิจ เกตุขำ. (2550). **คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล**. กรุงเทพฯ:
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2555). **แนวคิด ทฤษฎี และประเด็นเพื่อการบริหารทางการศึกษา** (พิมพ์

ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิ.

ศิริ ถีอาสา. (2557). **เทคนิคการจัดการคุณภาพแนวใหม่ : แนวคิด หลักการสู่การบริหารจัดการคุณภาพการศึกษา = Benchmarking, balanced scorecard and learn six sigma** (พิมพ์ครั้งที่ 2). มหาสารคาม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

ศิริรัตน์ ทองมีศรี. (2556). **ปัจจัยด้านคุณลักษณะผู้บริหาร ลักษณะงานของครู และแรงจูงใจในการทำงานของครูที่ส่งผลต่อคุณภาพการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชน**. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.

สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ. (2562). **มาตรฐานสมรรถนะหลักในการทำงาน สมรรถนะหลักด้านคอมพิวเตอร์ และสารสนเทศสมรรถนะความสามารถด้านการใช้ดิจิทัล**.

ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

สถาบันพัฒนาบุคลากรภาครัฐด้านดิจิทัล. (2561). **Digital Government Skill Curriculum Management (DGSC) ระบบพิจารณาขึ้นทะเบียนหลักสูตรพัฒนาสมรรถนะด้านดิจิทัลสำหรับข้าราชการและบุคลากรภาครัฐ**.

สืบค้นเมื่อ 20 มิถุนายน 2565, จาก https://dgsc.dga.or.th/home/about_us

สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ. (2561). **ทักษะการขับเคลื่อนอุตสาหกรรมแห่งอนาคต**.

สืบค้นเมื่อ 9 มิถุนายน 2565, จาก <http://piu.ftpi.or.th/wp-content/uploads/2018/6/Digital-literacy-ทักษะพื้นฐานในการขับเคลื่อนอุตสาหกรรมอนาคต5.pdf>

สมบูรณ์ พรธนาภพ. (2550). **หลักการเบื้องต้นของการบริหารโรงเรียน**. กรุงเทพฯ: บรรณากิจ.

สมพงศ์ เกษมสิน. (2556). **การบริหารงานบุคคลแผนใหม่** (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

สมมาตร คงชื่นสิน. (2556). **ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิภาพในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ ศ.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี, สมุทรปราการ.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). **แนวทางการพัฒนาทักษะชีวิต**.

กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย. (2564). **แผนปฏิบัติการประจำปี**

งบประมาณ 2565 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย. เชียงราย:

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). **การพัฒนามาตรฐานการศึกษาในการประกันคุณภาพการศึกษา เล่มที่ 3.** กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2560ก). **รายงานประจำปี 2560**

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. นนทบุรี: สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน.

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2560ข). **ทักษะด้านดิจิทัลของข้าราชการและบุคลากรภาครัฐ เพื่อการปรับเปลี่ยนเป็นรัฐบาลดิจิทัล.** สืบค้นเมื่อ 9 มิถุนายน 2565, จาก http://www.royalrain.go.th/upload/610605_ocsc.pdf

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2559). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564.** สืบค้นเมื่อ 15 มิถุนายน 2565, จาก http://www.nesdc.go.th/ewt_w3c/ewt_dl_link.php?nid=6422

สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ การวิจัยและนวัตกรรม. (2562). **พลเมืองดิจิทัล.** กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ การวิจัยและนวัตกรรม.

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2550). **ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมิน สมศ.รอบสี่ (พ.ศ. 2559-2563) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ประถมศึกษาและมัธยมศึกษา).** กรุงเทพฯ: สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน).

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). **แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 (พิมพ์ครั้งที่ 2).** กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.

สิริทร ดงคุณ. (2556). **ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับประสิทธิผลของการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 (ศรีสะเกษ-ยโสธร).** วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.

สิริพร เมฆสุวรรณ. (2558). **ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนปทุมคงคา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2.** วิทยานิพนธ์ ก.ศ.ม., มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.

สุกัญญา แซ่มซ้อย. (2555). แนวคิดเชิงนวัตกรรมสำหรับการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21.

วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, 14(2), 117–128.

สุกัญญา แซ่มซ้อย. (2562). **การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล** (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ:

สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุภัค ยมพุก และวิโรจน์ เจษฎาลักษณ์. (2558). การบริหารสถานศึกษาและการรับรู้การ

สนับสนุนการปฏิบัติงานที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครู โรงเรียนมัธยมศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 กลุ่มที่ 4. **วารสารมนุษยศาสตร์**

สังคมศาสตร์และศิลปะ, 8(2), 1476–1495.

สุรศักดิ์ สหวิริยะสิน. (2556). **ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทการนิเทศของผู้บริหาร**

สถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาจันทบุรีเขต 1. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.

สุวิมล มธุรส, กิตติ รัตนราช และอนันต์ อุปสอด. (2562). การศึกษาไทย 4.0 ในบริบทของ

ผู้บริหารสถานศึกษา. **วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง**, 8(2), 266–278.

เสกสันต์ รอดย้อย. (2560). **ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร**

สถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏ

พระนครศรีอยุธยา, พระนครศรีอยุธยา.

อมรรัตน์ จินดา. (2558). **สภาพปัญหาและแนวทางการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ**

และการสื่อสารเพื่อการศึกษาสำหรับสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2. การค้นคว้าอิสระ ศษ.ม., มหาวิทยาลัย

ศิลปากร, กรุงเทพฯ.

อัจฉรา จงดี. (2560). **การศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการ**

สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.,

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี, จันทบุรี.

อันธิกา ปริญญาณิลกุล และคณะ. (2563). **ทักษะดิจิทัลที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานของผู้**

ประกอบวิชาชีพในธุรกิจโรงแรมไทย: กรณีศึกษาโรงแรมในเครือดุสิตอินเตอร์เนชั่น

แนล ในเขตกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ: คณะอุตสาหกรรมบริการ วิทยาลัยดุสิตธานี.

อุศมาน หลีสันมะหมัด. (2560). **สภาพและปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ในการบริหาร**

โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 16.

- วิทยานิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยหาดใหญ่, สงขลา.
- เอกราช เครือศรี. (2558). การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานของผู้บริหาร
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32. **วารสารวิทยาลัย
นครราชสีมา**, 3(1), 202–209.
- เอกอุดม จ้ายอ้น. (2558). **ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของ
ผู้บริหารกับการจัดการระบบสารสนเทศในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษา สุราษฎร์ธานี เขต 1**. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยราช
ภัฏสุราษฎร์ธานี, สุราษฎร์ธานี.
- เออาร์ไอที. (2565). **7 ทักษะจำเป็นของการเป็นพลเมืองดิจิทัล**. สืบค้นเมื่อ 20 มิถุนายน
2565, จาก <https://www.arit.co.th/topic/7-skills-digital-citizenship>
- Bennis, W. G. (1971). **The concept of organizational health in changing
organizational**. New York: McGraw–Hill.
- Burns, M. (1987). **Leadership**. New York: Harper & Row.
- Campbell, R. E. (1972). **Information to Education Administration**. Boston: Allyn and Bacon.
- Campbell, S., and Thoms, A. (1977). Ultrasound measurement of the fetal head to abdomen
circumference ratio in the assessment of growth retardation.
An International Journal of Obstetrics & Gynecology, 84(3), 165–174.
- Elliott T. (2017). **Digital Leadership: A Six–Step Framework for Transformation**.
Retrieved June 9, 2022, from <https://1th.me/ZQPLH>.
- Fayol, H. (1994). **General and Industrial Management** London: Pitman.
- Frederick W. Taylor. (1911). **The Principles of Scientific Management**. New York:
McMillan.
- Gibson, j. L., Ivancevich, J. M., and Donnelly, J.H. (1979). **Organization: Behavior
structure Process** (3rd ed.). Texas: Business.
- Green, M. F. (1998). **Leaders and Their Development**. New York: Mcmilan.
- Greenwood, W. T. (1965). **Management and Organizational Behavior Theories: An
Interdisciplinary Approach**. South–Western: University of Michigan.
- Gulick, L., and Lindon, U. (1937). **Paper on the Science of Administration**. Clifton:
Augustus M. Kelley.

- Gurr, D. (2006). **The Impact of Information and Communication Technologies on Informal Scholarly Scientific Communication**. Retrieved June 16, 2022, from http://www.glue.umd.edu/~cpikas/878/Pikas_The_Impact_.oLICTs_oL_ISSC:0506.pdf.
- Harris, A.J. and Sipay, R. E. (1979). **How to Teach Reading a Competency-Based Program**. London: Longman.
- Herbert, A. S. (1947). **Administrative Behavior**. New York: Macmillan.
- Hersey, P., and Blanchard, H. B. (1985). **Management of Organizational Behavior Utilizing Human Resources** (4th ed.). New Delhi: Prentice-Hall of India.
- Horth, D., and Buchner, D. (2009). **Innovation leadership: How to use innovation to lead effectively. Work collaboratively and drive results**. Retried June 9, 2022, from <http://www.ccl.org/leadership/pdf/research/innovationLeadership.pdf>
- Hoy, W. K. and Miskel, C. G. (2001). **Educational Administration: Theory-research-practice** (7th ed.). New York: McGraw-Hill.
- Hoy, W. K., and Miskel, C. G. (2013). **Educational Administration: Theory Research and. Practice** (9th ed.). New York: McGraw-Hill.
- Hoy, W.K. and Ferguson, J (1985). A Theoretical framework and Exploration of Organizational Effectiveness in School. **Educational administration quarterly**, 21(2), 121-122.
- Hoy, W.K., and Miskel, C.G. (1991). **Educational administration: theory, research, and practice** (4th ed.). New York: McGraw-Hall.
- International Society for Technology in Education (ISTE). (2009). **National Educational Technology Standard for Administrators**. Retrieves May 15, 2019, from https://id.iste.org/docs/pdfs/.20-14_ISTE_Standards-A_PDF.pdf.
- Katz, D., and Kahn, R. L. (2003). **The social psychology of organizations** (2nd ed.). New York: McGraw-Hill.
- Kimbrough, R. B., and Michael Y. N. (1983). **Education Administration**. New York: Macmillan.
- Krejcie, R. V., and Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. **Educational and Psychological Measurement**, 30(3), 607-610.

- Lipham, J. M., and Hoeh, J. A. (1974). **The Principalship: Foundations and Functions**. Michigan: Harper & Row.
- Mooney, J. D., and Reiley, A. C. (1954). **The Principles of Organization**. New York: Harper and Brothers.
- Mott, P. E. (1972). **The Characteristics of effective Organizations**. New York: Harper and Row.
- National University of Ireland. (2018). **Launch of 2018–2022 National University of Ireland Strategic Plan**. Retrieves May 15, 2019, from <http://www.nui.ie/news/2018/StrategicPlan/default.asp>.
- Parsons, T. (1960). **Structure and process in modern societies**. New York: Free Press.
- Ramseyer, J. A., and Other. (1995). **Factor Affecting Educational Administration**. Ohio: Ohio State University.
- Sergiovanni, T. J. and Others. (1980). **Educational Governance and Administration**. New Jersey: Prentice Hall.
- Smiths, J., and Vorst, M. (1982). **School vaginalist voorgezet onderwijs**. Nijmegen: Berthoud.
- Steer, R. M. and Porter, L. W. (2005). **Organizational effectiveness**. Santa Monica Calif: Goodyear.
- Van, D. A., and Dijk, J. (2011). Internet skills and the digital divide. **New Media & Society**, 13(6), 893–911.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

1. นางศุภรินทร์ พรหมรินทร์ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชี่ยวชาญ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี
จังหวัดนนทบุรี
2. นายแมนสรวง แซ่ซิ้ม ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนเรียนสันติคีรีวิทยาคม
3. ดร.นริศรา เสือคล้าย อาจารย์ประจำวิทยาลัยการศึกษา
มหาวิทยาลัยพะเยา

ภาคผนวก ข แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผล
ของการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย

.....

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย คำตอบที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิผลของสถานศึกษาได้ โดยไม่มีผลต่อการปฏิบัติหน้าที่และสถานภาพทางราชการของผู้ตอบแบบสอบถามแต่อย่างใด
2. แบบสอบถามฉบับนี้ใช้สอบถามข้อมูลกับผู้บริหารสถานศึกษา และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้
 - ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย ประกอบด้วย 5 ด้าน
 - ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย ประกอบด้วย 4 ด้าน

นายธนกฤต จักรสุวรรณ์

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยพะเยา

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ ที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุด

1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง
2. อายุ ☐ 21-30 ปี ☐ 31-40 ปี
☐ 41-50 ปี ☐ 51-60 ปี
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด
☐ ปริญญาตรี ☐ ปริญญาโท ☐ ปริญญาเอก
4. สถานภาพทางตำแหน่ง
☐ ผู้บริหาร ☐ ครู
5. ประสบการณ์การทำงาน
☐ น้อยกว่า 5 ปี ☐ 5-10 ปี ☐ มากกว่า 10 ปี
6. ขนาดสถานศึกษา
☐ ขนาดใหญ่พิเศษ ☐ ขนาดขนาดใหญ่ ☐ ขนาดกลาง

ตอนที่ 2 ทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาเชียงราย

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน ลักษณะ
แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ของลิเคอร์ท (Likert) เกี่ยวกับทักษะ
ดิจิทัลของผู้บริหารซึ่งมี 5 ระดับ ซึ่งมีความหมายดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง ทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับ มากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง ทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับ มาก

ระดับ 3 หมายถึง ทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับ ปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง ทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับ น้อย

ระดับ 1 หมายถึง ทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ตัวอย่างการตอบแบบสอบถาม

ข้อ	ทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
0	ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารงาน		✓			

จากตัวอย่างแสดงว่า

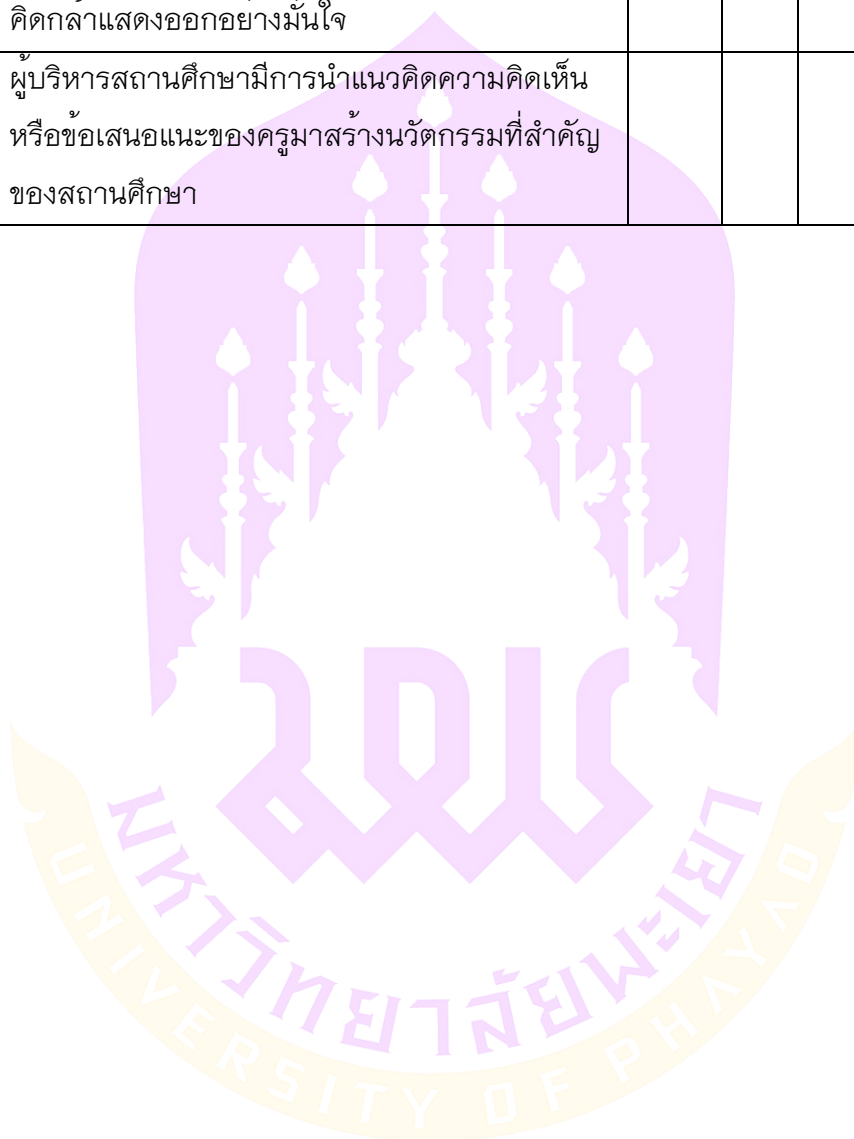
จากข้อ 0 ผู้ตอบทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็น 4 แสดงว่า ผู้บริหาร
สถานศึกษามีความสามารถในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารงานอยู่ในระดับมาก

ข้อ	ทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
ทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อยกระดับศักยภาพองค์กร						
1	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถคัดเลือกหรือนำเทคโนโลยีดิจิทัลที่ทันสมัยมาใช้กับองค์กรอย่างเหมาะสม					
2	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการวางแผนกำหนดนโยบายเพื่อยกระดับศักยภาพองค์กร					
3	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารจัดการทรัพยากรอย่างเป็นระบบ					
4	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน					
5	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้กับงานทุกด้านได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
6	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาวิเคราะห์ประเมินศักยภาพองค์กร					
7	ผู้บริหารสถานศึกษามีการนำผลการประเมินศักยภาพองค์กรและหาแนวทางในการพัฒนาองค์กรอยู่เสมอ					
ทักษะการสืบค้น						
1	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการสืบค้นข้อมูลสารสนเทศ					
2	ผู้บริหารสถานศึกษามีเทคนิคการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการสืบค้นและได้ข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย					
3	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสืบค้นข้อมูลได้ ในระยะเวลาอันรวดเร็ว					

ข้อ	ทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
4	ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาจัดการข้อมูลที่สับคั่นมาได้อย่างเป็นระบบ					
5	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการวิเคราะห์และประเมินข้อมูลอย่างมีคุณภาพ					
6	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์และประเมินข้อมูลมาเป็นแนวทางในการพัฒนาสถานศึกษา					
ทักษะการสร้างนวัตกรรม						
1	ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาสร้างนวัตกรรมที่สำคัญของสถานศึกษา					
2	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ แก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสถานศึกษา					
3	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำเทคนิควิธีการต่าง ๆ มาบูรณาการอย่างสร้างสรรค์					
4	ผู้บริหารสถานศึกษา มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับครูเพื่อสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ อยู่เสมอ					
5	ผู้บริหารสถานศึกษา มีการส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการสร้างนวัตกรรมเพื่อพัฒนาตนเองและสถานศึกษา					
ทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัล						
1	ผู้บริหารทักษะพื้นฐานด้านเทคโนโลยี เช่น การใช้งาน Web Browser การเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต การตั้งค่าเครื่องพิมพ์					
2	ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยี					

ข้อ	ทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
3	ผู้บริหารสามารถจัดการข้อมูลส่วนบุคคลอิเล็กทรอนิกส์					
4	ผู้บริหารสามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ					
5	ผู้บริหารสามารถนำเสนอเนื้อหาบนสื่อดิจิทัลทั้งภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหวได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
6	ผู้บริหารสามารถเลือกแพลตฟอร์มในการสื่อสารกับบุคลากรในสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม					
7	ผู้บริหารสามารถทำงานร่วมกันบนสื่อดิจิทัล (On Cloud) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
8	ผู้บริหารสามารถรักษาความปลอดภัยของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ของตนเองและบุคลากรในสถานศึกษาได้					
ทักษะการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ						
1	ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการวางแผนการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบตามบริบทของสถานศึกษา					
2	ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
3	ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน					
4	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงานส่งผลให้การทำงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น					

ข้อ	ทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
5	ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมบรรยากาศการทำงานที่ส่งผลให้เกิดความร่วมมือให้ครูได้กล้าคิดกล้าแสดงออกอย่างมั่นใจ					
6	ผู้บริหารสถานศึกษามีการนำแนวคิดความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะของครูมาสร้างนวัตกรรมที่สำคัญของสถานศึกษา					

**ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย**

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ ที่ตรงกับประสิทธิผลของสถานศึกษาที่ตรงกับ
ความคิดเห็นของท่าน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating
scale) ของลิเคอร์ท (Likert) เกี่ยวกับทักษะดิจิทัลของผู้บริหารซึ่งมี 5 ระดับ ซึ่งมี
ความหมายดังนี้

- ระดับ 5 หมายถึง ประสิทธิผลของสถานศึกษา อยู่ในระดับ มากที่สุด
ระดับ 4 หมายถึง ประสิทธิผลของสถานศึกษา อยู่ในระดับ มาก
ระดับ 3 หมายถึง ประสิทธิผลของสถานศึกษา อยู่ในระดับ ปานกลาง
ระดับ 2 หมายถึง ประสิทธิผลของสถานศึกษา อยู่ในระดับ น้อย
ระดับ 1 หมายถึง ประสิทธิผลของสถานศึกษา อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ตัวอย่างการตอบแบบสอบถาม

ข้อ	ประสิทธิผลของสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
0	ผู้บริหารและครูมีการวางแผนการใช้ทรัพยากร อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด		✓			

จากตัวอย่างแสดงว่า

จากข้อ 0 ผู้ตอบทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็น 4 แสดงว่า
สถานศึกษามีประสิทธิผลด้านการวางแผนการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและ
เกิดประโยชน์สูงสุดของผู้บริหารและครูอยู่ในระดับมาก

ข้อ	ประสิทธิผลของสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
ด้านคุณภาพผู้เรียน						
1	ผู้เรียนมีความสามารถด้านทักษะในการสื่อสารได้อย่างเหมาะสม					
2	ผู้เรียนมีความสามารถทางด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้					
3	ผู้เรียนได้รับการพัฒนาความรู้และทักษะจากการลงมือปฏิบัติจริง					
4	ผู้เรียนเป็นผู้ที่สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้					
5	ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง					
6	ผู้เรียนที่สำเร็จการศึกษาสามารถเข้าศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น หรือประกอบอาชีพที่สุจริต					
7	ผู้เรียนเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมอันพึงประสงค์ที่เหมาะสมกับวัย					
8	ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตในการแก้ปัญหา					
9	ผู้เรียนดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่า มีน้ำใจไมตรี มีจิตอาสา และมีการพัฒนาคุณธรรมด้านต่าง ๆ					
10	ผู้เรียนมีคุณลักษณะตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน					
11	ผู้เรียนจึงมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดแก้ปัญหาและคิดสร้างสรรค์					
12	ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี					
13	ผู้เรียนสามารถดำเนินชีวิตประจำวันอย่างมีคุณค่า					
14	ผู้เรียนมีลักษณะเป็นผู้ที่ใฝ่เรียนรู้					
15	ผู้เรียนสามารถอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล					

ข้อ	ประสิทธิผลของสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
16	ผู้เรียนสามารถจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม					
17	ผู้เรียนสามารถปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม					
18	ผู้เรียนรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น					
19	ผู้เรียนมีอัตลักษณ์ที่เกิดขึ้นตามปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์การจัดตั้งสถานศึกษา					
20	ผู้เรียนมีความสามารถและทักษะการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษ เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงสามารถสื่อสารและสัมพันธ์เชื่อมโยงกับนานาชาติประเทศ					
ด้านคุณภาพครู						
1	ครูปฏิบัติตามจรรยาบรรณอย่างเคร่งครัด สม่่าเสมอเป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้เรียน					
2	ครูสามารถจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และส่งเสริมให้ผู้เรียนรายบุคคลพัฒนาตนเองอย่างเต็มตามศักยภาพ					
3	ครูนำประสบการณ์จากการสอนมาสร้างสรรค์ห้องเรียน/แหล่งเรียนรู้คุณภาพในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมายตามหลักสูตร โดยเน้นความเหมาะสม สอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนใฝ่รู้ ใฝ่เรียน และมาใช้บริการห้องเรียน/แหล่งเรียนรู้กันอย่างสม่ำเสมอ					
4	ครูมีผลงานจากการจัดการความรู้ เช่น คู่มือ สื่อการสอน สิ่งประดิษฐ์ แบบจำลอง งานสร้างสรรค์นวัตกรรมหรืองานวิจัยที่นำไปใช้ในการปรับปรุง/พัฒนาการจัดการเรียนการสอนจนเกิดผลกับผู้เรียน					

ข้อ	ประสิทธิผลของสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
5	ครูได้รับการเพิ่มพูนความรู้/ประสบการณ์ เพื่อพัฒนาความรู้/ทักษะที่สำคัญ เช่น วิธีการจัดการเรียนการสอน การวัดประเมินผล การส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ตลอดจนความรู้ในวิชาที่สอน เพื่อให้ทันสมัย ทันโลก ฯลฯ โดยการเข้าร่วมการประชุมวิชาการ/เข้ารับการอบรม/ศึกษาบางวิชา/ดูงาน/แลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในและระหว่างสถานศึกษา ทั้งในและ/หรือต่างประเทศ					
6	ครูมีความรู้ลึกหรือเจตคติในทางที่ดีในการทำงาน					
7	ครูมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนการสอน และการทำงาน					
8	ครูมีความภาคภูมิใจที่สามารถปฏิบัติงานให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย					
9	ครูรู้สึกว่าคุณค่าตนเองมีความสำคัญและเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียน					
10	ครูรู้สึกว่าการปฏิบัติงานที่มีความท้าทายและกระตุ้นให้อยากทำงาน					
11	ครูได้รับการส่งเสริมให้มีความก้าวหน้าในวิชาชีพของตน					
12	บรรยากาศสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนส่งเสริมและกระตุ้นให้มีความกระตือรือร้นในการทำงาน					
ด้านคุณภาพการบริหาร						
1	คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีผลการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ โดยมุ่งเน้นการกำหนดนโยบาย กำกับ ติดตาม และสนับสนุนการดำเนินงานของสถานศึกษา และขับเคลื่อนการดำเนินงาน เพื่อการพัฒนาปรับปรุงคุณภาพการศึกษาให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด					

ข้อ	ประสิทธิผลของสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
2	ผู้บริหารมีคุณธรรม จริยธรรม มีภาวะผู้นำ และมีความสามารถในการบริหารจัดการศึกษา					
3	สถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้าง ระบบ การบริหารงานและพัฒนาองค์กรอย่างเป็นระบบ ครบวงจร					
4	สถานศึกษามีการบริหารและจัดการศึกษา โดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน					
5	สถานศึกษามีการจัดหลักสูตร และกระบวนการ เรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
6	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพ ผู้เรียนอย่างหลากหลาย					
7	สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการ ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติเต็ม ศักยภาพ					
8	สถานศึกษามีการสนับสนุนและใช้แหล่งเรียนรู้และ ภูมิปัญญาในท้องถิ่น					
9	สถานศึกษามีการร่วมมือกันระหว่างบ้าน องค์กรทาง ศาสนา สถาบันทางวิชาการและองค์กรภาครัฐและ เอกชน เพื่อพัฒนาวิธีการเรียนรู้ในชุมชน					
10	สถานศึกษามีผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนา สถานศึกษา เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและ ประสิทธิผล ทั้งในระยะสั้นและระยะยาวตามหลัก ธรรมาภิบาล มีระบบตรวจสอบการทำงานตาม ภารกิจตลอดจนมีการติดตามและประเมินผล อย่างต่อเนื่อง					

ข้อ	ประสิทธิผลของสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
11	สถานศึกษามีผลการบริหารความเสี่ยงจากกระบวนการประเมินสถานการณ์ จัดลำดับความสำคัญ จัดการควบคุม ติดตาม เผื่อระวัง ป้องกัน และแก้ไขความเสี่ยง ส่งผลให้ลดสาเหตุและ โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงต่อชีวิต ทรัพย์สิน ชื่อเสียง และสังคม					
12	สถานศึกษามีบุคลากรประจำสายสนับสนุนด้านวิชาการ/ธุรการที่ได้รับการอบรมเพิ่มพูนความรู้ประสบการณ์ ทั้งในและต่างประเทศ					
13	สถานศึกษามีเอกลักษณ์ที่สะท้อนความโดดเด่น/ความชำนาญ ความเชี่ยวชาญ ตามพันธกิจ/วัตถุประสงค์และบริบทของสถานศึกษา					
ด้านคุณภาพสถานศึกษา						
1	สถานศึกษามีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์และเป้าหมายของสถานศึกษา สอดคล้องกับบริบท สถานภาพของสถานศึกษา โดยความร่วมมือจากบุคลากรทุกฝ่าย					
2	โรงเรียนมีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนกลยุทธ์การดำเนินงานของโรงเรียน					
3	บุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนกลยุทธ์การปฏิบัติงานของโรงเรียน					
4	การวางแผนกลยุทธ์ของทำให้โรงเรียนมีการดำเนินงานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล					
5	โรงเรียนมีการวางแผนและมอบหมายงานให้บุคลากรตามความสามารถและความถนัด					

***** ขอขอบคุณที่ตอบแบบสอบถาม *****

ภาคผนวก ค ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือ (IOC)

แบบตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัยของผู้เชี่ยวชาญ

การหาค่าดัชนีความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence: IOC)

เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผล

ของการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย คำตอบที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิผลของสถานศึกษาได้ โดยไม่มีผลต่อการปฏิบัติหน้าที่และสถานภาพทางราชการของผู้ตอบแบบสอบถามแต่อย่างใด

2. แบบสอบถามฉบับนี้มุ่งตรวจสอบเพื่อหาความเที่ยงตรง (Validity) โดยการวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง (Index of item objective congruence: IOC) ของแบบสอบถามและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนำไปปรับปรุงแบบสอบถามให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

3. แบบสอบถามฉบับนี้ใช้สอบถามข้อมูลกับผู้บริหารสถานศึกษา และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย

4. ขอความกรุณาผู้เชี่ยวชาญพิจารณาว่าแบบสอบถามมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัยหรือไม่ด้วยการให้คะแนนในแต่ละข้อคำถามในระบบ IOC โดยการทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

เกณฑ์การให้คะแนน

ให้คะแนน +1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อนั้นมีเนื้อหาที่สอดคล้องกับตัวแปรและวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา

ให้คะแนน 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อนั้นมีเนื้อหาที่สอดคล้องตัวแปรและวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา

ให้คะแนน -1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อนั้นมีเนื้อหาไม่สอดคล้องกับตัวแปรและวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา

5. ผู้วิจัยขอความกรุณาท่านผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ ให้ข้อเสนอแนะ หรือความคิดเห็นเพิ่มเติมในประเด็นที่ยังไม่สมบูรณ์ โดยการเขียนข้อเสนอแนะ ไว้ท้ายข้อความนั้นๆ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณในความกรุณาของท่านมาในโอกาสนี้

นายธนกฤต จักรสุวรรณ์

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยพะเยา

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจงสำหรับผู้ตอบแบบสอบถาม โปรดทำเครื่องหมาย ☒ ลงในช่อง ☐ ที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุด

คำชี้แจงสำหรับผู้เชี่ยวชาญ โปรดพิจารณาว่าข้อความเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเหมาะสมหรือไม่

ข้อ	ข้อคำถาม	ความเห็นผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3			
1	เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
2	อายุ ☐ 21-30 ปี ☐ 31-40 ปี ☐ 41-50 ปี ☐ 51-60 ปี	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
3	วุฒิการศึกษาสูงสุด ☐ ปริญญาตรี ☐ ปริญญาโท ☐ ปริญญาเอก	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
4	สถานภาพทางตำแหน่ง ☐ ผู้บริหาร ☐ ครู	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
5	ประสบการณ์การทำงาน ☐ น้อยกว่า 5 ปี ☐ 5-10 ปี ☐ มากกว่า 10 ปี	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
6	ขนาดของสถานศึกษา ☐ ขนาดใหญ่พิเศษ ☐ ขนาดใหญ่ ☐ ขนาดกลาง ☐ ขนาดเล็ก	0	1	1	2	0.67	ใช้ได้

ตอนที่ 2 ทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาเชียงราย

คำชี้แจงสำหรับผู้ตอบแบบสอบถาม โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ ที่ตรงกับ
ความคิดเห็นของท่าน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale)
ของลิเคอร์ท (Likert) เกี่ยวกับทักษะดิจิทัลของผู้บริหารซึ่งมี 5 ระดับ

คำชี้แจงสำหรับผู้เชี่ยวชาญ โปรดพิจารณาว่าข้อความเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติของทักษะ
การใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สอดคล้องกับตัวแปรและวัตถุประสงค์
ที่จะวัดหรือไม่

ข้อ	ทักษะดิจิทัลของผู้บริหาร สถานศึกษา	ความเห็นผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3			
ทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อยกระดับศักยภาพองค์กร							
1	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถคัดเลือกหรือนำเทคโนโลยีดิจิทัลที่ทันสมัยมาใช้กับองค์กรได้อย่างเหมาะสม	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
2	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการวางแผนกำหนดนโยบาย เพื่อยกระดับศักยภาพองค์กร	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
3	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารจัดการทรัพยากรอย่างเป็นระบบ	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
4	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานได้	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
5	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้กับงานทุกด้านได้อย่างมีประสิทธิภาพ	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
6	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาวิเคราะห์ประเมินศักยภาพองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อ	ทักษะดิจิทัลของผู้บริหาร สถานศึกษา	ความเห็นผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3			
7	ผู้บริหารสถานศึกษามีการนำผลการประเมินศักยภาพองค์กรไปใช้และหาแนวทางในการพัฒนาองค์กรอยู่เสมอ	1	0	1	2	0.67	ใช้ได้
ทักษะการสืบค้น							
1	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการสืบค้นข้อมูลสารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
2	ผู้บริหารสถานศึกษามีเทคนิคการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการสืบค้นและทำให้ได้ข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
3	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสืบค้นข้อมูลได้ในระยะเวลาอันรวดเร็ว	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
4	ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาจัดการข้อมูลที่สืบค้นมาได้อย่างเป็นระบบ	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
5	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการวิเคราะห์และประเมินผลข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
6	ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการอภิปรายข้อมูลสารสนเทศ	0	1	0	1	0.33	ใช้ไม่ได้
7	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์และประเมินข้อมูลมาเป็นแนวทางในการพัฒนาสถานศึกษา	0	1	1	2	0.67	ใช้ได้
ทักษะการสร้างนวัตกรรม							
1	ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาสร้างนวัตกรรมที่สำคัญของสถานศึกษา	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อ	ทักษะดิจิทัลของผู้บริหาร สถานศึกษา	ความเห็นผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3			
2	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำนวัตกรรมที่สร้างขึ้นมาวิเคราะห์สังเคราะห์ แก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสถานศึกษาได้	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
3	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำเทคนิควิธีการต่าง ๆ มาบูรณาการอย่างสร้างสรรค์	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
4	ผู้บริหารสถานศึกษามีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับครูเพื่อสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ อยู่เสมอ	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
5	ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการสร้างนวัตกรรมเพื่อพัฒนาตนเองและสถานศึกษาอยู่เสมอ	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
ทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัล							
1	ผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะพื้นฐานด้านเทคโนโลยี เช่น การใช้งาน Web Browser การเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต การตั้งค่าเครื่องพิมพ์	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
2	ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยี	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
3	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถจัดการข้อมูลส่วนบุคคลอิเล็กทรอนิกส์ได้	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
4	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
5	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำเสนอเนื้อหาบนสื่อดิจิทัลทั้งภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหวได้อย่างมีประสิทธิภาพ	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อ	ทักษะดิจิทัลของผู้บริหาร สถานศึกษา	ความเห็นผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3			
6	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถเลือกแพลตฟอร์มในการสื่อสารกับบุคลากรในสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
7	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถทำงานร่วมกันบนคลาวด์ดิจิทัล (On Cloud) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
8	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถรักษาความปลอดภัยของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ของตนเองและบุคลากรในสถานศึกษาได้	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
ทักษะการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ							
1	ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการวางแผนการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบตามบริบทของสถานศึกษา	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
2	ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
3	ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
4	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงานส่งผลให้การทำงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
5	ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมบรรยากาศการทำงานที่ส่งผลให้เกิดความร่วมมือให้ครูได้กล้าคิดกล้าแสดงออกอย่างมั่นใจ	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
6	ผู้บริหารสถานศึกษามีการนำแนวคิดความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะของครูมาสร้างนวัตกรรมที่สำคัญของสถานศึกษา	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย

คำชี้แจงสำหรับผู้ตอบแบบสอบถาม โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ ที่ตรงกับประสิทธิผลของสถานศึกษาที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ของลิเคอร์ท (Likert) เกี่ยวกับทักษะดิจิทัลของผู้บริหารซึ่งมี 5 ระดับ

คำชี้แจงสำหรับผู้เชี่ยวชาญ โปรดพิจารณาว่าข้อความเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติของทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สอดคล้องกับตัวแปรและวัตถุประสงค์ที่จะวัดหรือไม่

ข้อ	ทักษะดิจิทัลของผู้บริหาร สถานศึกษา	ความเห็นผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3			
ตามคุณภาพผู้เรียน							
1	ผู้เรียนมีความสามารถด้านทักษะในการสื่อสารได้อย่างเหมาะสม	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
2	ผู้เรียนมีความสามารถทางด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
3	ผู้เรียนได้รับการพัฒนาความรู้และทักษะจากการลงมือปฏิบัติจริง	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
4	ผู้เรียนเป็นผู้ที่สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
5	ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
6	ผู้เรียนที่สำเร็จการศึกษาสามารถเข้าศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นหรือประกอบอาชีพที่สุจริต	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
7	ผู้เรียนเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมอันพึงประสงค์ที่เหมาะสมกับวัย	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
8	ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตในการแก้ปัญหา	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
9	ผู้เรียนดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่า มีน้ำใจ มีจิตอาสา และมีการพัฒนาคุณธรรมด้านต่าง ๆ	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อ	ทักษะดิจิทัลของผู้บริหาร สถานศึกษา	ความเห็นผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3			
10	ผู้เรียนมีคุณลักษณะตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
11	ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดแก้ปัญหา และคิดสร้างสรรค์	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
12	ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
13	ผู้เรียนสามารถดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณค่า	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
14	ผู้เรียนมีลักษณะเป็นผู้ที่ใฝ่เรียนรู้	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
15	ผู้เรียนสามารถอยู่รวมกันในสังคมด้วยการเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
16	ผู้เรียนสามารถจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
17	ผู้เรียนสามารถปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
18	ผู้เรียนรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
19	ผู้เรียนมีอัตลักษณ์ที่เกิดขึ้นตามปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์การจัดตั้งสถานศึกษา	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
20	ผู้เรียนมีความสามารถและทักษะการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษ เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
ด้านคุณภาพครู							
1	ครูปฏิบัติตามจรรยาบรรณอย่างเคร่งครัด สม่่าเสมอเป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้เรียน	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อ	ทักษะดิจิทัลของผู้บริหาร สถานศึกษา	ความเห็นผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3			
2	ครูสามารถจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และส่งเสริมให้ผู้เรียนรายบุคคลพัฒนาตนเองอย่างเต็มตามศักยภาพ	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
3	ครูสามารถนำประสบการณ์จากการสอนมาสร้างสรรค์ห้องเรียน/แหล่งเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมายตามหลักสูตร โดยเน้นความเหมาะสม สอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนใฝ่รู้ ใฝ่เรียน และมาใช้บริการห้องเรียน/แหล่งเรียนรู้ นั้นอย่างสม่ำเสมอ	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
4	ครูมีผลงานจากการจัดการความรู้ เช่น คู่มือ สื่อการสอน สิ่งประดิษฐ์ แบบจำลอง งานสร้างสรรค์ นวัตกรรม หรืองานวิจัยที่นำไปใช้ในการปรับปรุง/พัฒนาการจัดการเรียนการสอนจนเกิดผลกับผู้เรียน	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
5	ครูได้รับการเพิ่มพูนความรู้/ประสบการณ์ เพื่อพัฒนาความรู้/ทักษะที่สำคัญ เช่น วิธีการจัดการเรียนการสอน การวัดประเมินผล การส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ตลอดจนความรู้ในวิชาที่สอน เพื่อให้ทันสมัย ทันโลก ฯลฯ โดยการเข้าร่วมการประชุม วิชาการ/เข้ารับการอบรม/ศึกษาดูงาน/แลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในและระหว่างสถานศึกษา ทั้งในและ/หรือต่างประเทศ	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
6	ครูมีความรู้สึกรู้หาหรือเจตคติที่ดีในการทำงาน	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อ	ทักษะดิจิทัลของผู้บริหาร สถานศึกษา	ความเห็นผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3			
7	ครูมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ดิจิทัลในการจัดการเรียนการสอน และการทำงาน	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
8	ครูมีความภาคภูมิใจที่สามารถ ปฏิบัติงานให้บรรลุผลสำเร็จตาม เป้าหมาย	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
9	ครูรู้สึกว่าคุณค่าตนเองมีความสำคัญและ เป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียน	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
10	ครูรู้สึกว่าการปฏิบัติงานมีความท้าทาย และกระตุ้นให้อยากทำงาน	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
11	ครูได้รับการส่งเสริมให้มีความก้าวหน้า ในวิชาชีพของตน	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
12	บรรยากาศสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ส่งเสริมและกระตุ้นให้ครูมีความ กระตือรือร้นในการทำงาน	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
ด้านคุณภาพการบริหาร							
1	คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมี ผลการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ โดยมุ่งเน้นการกำหนดนโยบาย กำกับ ติดตาม และสนับสนุนการดำเนินงาน ของสถานศึกษา และขับเคลื่อนการ ดำเนินงาน เพื่อการพัฒนาปรับปรุง คุณภาพการศึกษาให้บรรลุผลสำเร็จ ตามเป้าหมายที่กำหนด	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
2	ผู้บริหารมีคุณธรรม จริยธรรม มีภาวะ ผู้นำ และมีความสามารถในการบริหาร จัดการศึกษา	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
3	สถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้าง ระบบการบริหารงานและพัฒนาองค์กร อย่างเป็นระบบครบวงจร	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
4	สถานศึกษามีการบริหารและจัดการศึกษา โดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อ	ทักษะดิจิทัลของผู้บริหาร สถานศึกษา	ความเห็นผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3			
5	สถานศึกษามีการจัดหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
6	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนอย่างหลากหลาย	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
7	สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
8	สถานศึกษามีการสนับสนุนและใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาในท้องถิ่น	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
9	สถานศึกษามีการร่วมมือกันระหว่างบ้าน องค์กรทางศาสนา สถาบันทางวิชาการและองค์กรภาครัฐและเอกชน เพื่อพัฒนาวิธีการเรียนรู้ในชุมชน	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
10	สถานศึกษามีผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาสถานศึกษา เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ทั้งในระยะสั้นและระยะยาวตามหลักธรรมาภิบาล มีระบบตรวจสอบการทำงานตามภารกิจตลอดจนมีการติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
11	สถานศึกษามีผลการบริหารความเสี่ยงจากกระบวนการประเมินสถานการณ์ จัดลำดับความสำคัญ จัดการควบคุม ติดตาม ฝ้าระวัง ป้องกัน และแก้ไขความเสี่ยง ส่งผลให้ลดสาเหตุและโอกาสที่จะเกิดความเสียหายต่อชีวิตทรัพย์สิน ชื่อเสียง และสังคม	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อ	ทักษะดิจิทัลของผู้บริหาร สถานศึกษา	ความเห็นผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3			
12	สถานศึกษามีบุคลากรประจำสาย สนับสนุนด้านวิชาการ/ธุรการที่ได้รับ การอบรมเพิ่มพูนความรู้ประสบการณ์ ทั้งในและต่างประเทศ	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
13	สถานศึกษามีเอกลักษณ์ที่สะท้อน ความโดดเด่น/ความชำนาญ ความ เชี่ยวชาญ ตามพันธกิจ/วัตถุประสงค์ และบริบทของสถานศึกษา	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
ด้านคุณภาพสถานศึกษา							
1	สถานศึกษามีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์และเป้าหมาย ของสถานศึกษาสอดคล้องกับบริบท สถานภาพของสถานศึกษาโดยความ ร่วมมือจากบุคลากรทุกฝ่าย	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
2	สถานศึกษามีการวิเคราะห์ สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก สถานศึกษา เพื่อใช้เป็นข้อมูลใน การวางแผนกลยุทธ์การดำเนินงาน ของสถานศึกษา	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
3	บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วม ในการวางแผนกลยุทธ์การปฏิบัติงาน ของสถานศึกษา	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
4	การวางแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา ทำให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
5	สถานศึกษามีการวางแผนและ มอบหมายงานให้บุคลากรตาม ความสามารถและความถนัด	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้

ภาคผนวก ง รายชื่อสถานศึกษาที่เก็บข้อมูลการวิจัย

1. โรงเรียนสามัคคีวิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย
2. โรงเรียนดำรงราษฎร์สงเคราะห์ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย
3. โรงเรียนเม็งรายมหาราชวิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย
4. โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย เชียงราย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย
5. โรงเรียนห้วยสักวิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย
6. โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการเชียงราย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย
7. โรงเรียนดอนชัยวิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย
8. โรงเรียนสามัคคีวิทยาคม 2 อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย
9. โรงเรียนดอนศิลาพางามวิทยาคม อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย
10. โรงเรียนเวียงชัยวิทยาคม อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย
11. โรงเรียนเวียงเชียงรุ้งวิทยาคม อำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงราย

ประวัติผู้วิจัย

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	ชนกฤต จักรสุวรรณ
วัน เดือน ปี เกิด	20 มิถุนายน 2526
สถานที่เกิด	จังหวัดเชียงราย
วุฒิการศึกษา	พ.ศ. 2550 ศษ.บ. (วิทยาศาสตร์), มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, จังหวัดเชียงใหม่
ที่อยู่ปัจจุบัน	303 หมู่ 3 หมู่บ้านเพิ่มพูนวิมล ตำบลท่าสาย อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย
ผลงานตีพิมพ์	ชนกฤต จักรสุวรรณ. (2566). ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย. วารสารวิจัย มช. (ฉบับบัณฑิตศึกษา) มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 11(2).

